

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

30432

Telephone No. 2544

సంపుటము 17
Vol. 17

చెన్నై పత్రికా సంస్థ 1930-వ సం॥ మే నెల 6-వ తేదీ మంగళవారము

MADRAS, TUESDAY 6th MAY 1930.

శ్రీ ప్రమాదానామ సంవత్సర వైశాఖమాస శుద్ధ అష్టమి

సంచిక 25
No. 29

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పిలకు
సంజీవివంటిది

అలసత్వముల మూర్ఖుని. వాయువుబోట్ల
కాపును. శారీరకశక్తివల్ల కారబోలును.
చీట్ల బోగొట్టును. బెరుగుల కేదించును.
కాళ్లల దొంగిలించును. కష్టములను గుఱచును.
అలసత్వము తొలగించును.

ఈ మందును దుద్దగానే చెమట వట్టుట
వలన కఠినమందలి దుష్టదాహములను తొ
లగించును. నొప్పిల తగ్గించును. విడేకము
లతో గూడ బాడుతున్నాడు.

గొప్పగొప్ప వారిచే
జేలకుడలు యోగ్యత
ఏ త్రములు పొందియున్నదో
విచిత్రము చిత్ర దాని కొని
జేల నమో గలగడు.
చిట్ల దబ్బితో నుడి నీచ 1-4 0-10-0
కూడ 1-4 0 0-4-0 లు.
అంతయును ముఖ్యముగా నుపయోగపడి.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 రోజుల పట్టిపెట్టి, చిట్లగా
10, ప్రతిరోజు, పోట్ల, = కాము.

వివాహ వ్యయ భారమును తొలగించుటకు అపూర్వ మగు

నదు పాయ ఒక్కటే కలదు! ఏ మందురా?

ఆంధ్ర వివాహ సంతాన సహాయక సమితిలో వివాహ భీమా చేయుటయే.

కావలెను.

వివిధవిధ వేతనములు!

ఆర్గనైజర్లు & ఏజెంట్లు

మంచి బేటాలు!!

కావలెను.

హెచ్చు కమీషను!!

వివరములు:— Secretary,

THE ANDHRA MARRIAGE AND BIRTH INSURANCE SOCIETY, LTD

(1)

Head-Office Guntur.

గవర్నమెంటు హామీ
రెండు లక్షలు పూర్తియైనది

1929 సంవత్సరములో జారీకాబడిన పట్టాలు 19 లక్షలు.

తక్షణం మీ జీవితములను మా కంపెనీలోనే భీమాచేయండి.

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్,

బందరు.

మా త్రకోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను బోషధమును వాడుటచే తవుక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్సులు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల పావులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు వోరము.

ప్రాప్తికము/కావలసినవారు ఈ విశువ విజ్ఞానమునకు ప్రాయశః.

CHAMPION CIGARETTES

Are made of Best Virginia.

S. M. A. H. SAHIB & Bros.,

Madras.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన ప్రశ్నలకు బాగుగా సమాధానము
గ్న, 1-0-0. పై ప్రశ్నలకు గ్న, 0-4-0 ప్రశ్న, ప్రశ్న
కావలెను. తెలుపవలెను. వి. సి 1-4-0 ప్రశ్న.

కాని శోధించువలెను. ప్రశ్న

చంద్రా నర్సరీలోలు - నేలం జుట్లన్

నేలం మామిడిపండ్లు పంపుటకు తగిన అర్హతతో
అద్యాన్య, 8 సం॥ అందుమామిడిచెట్లు, ఇతర ఫల అంతుచెట్లు
ప్రతిచక్కెర, 7½, కీమ, ప్యూరీ కడ్డెల్, పూర్తిమీసలు, 24 రోజు
కులు పెట్టే రు 2½, 12 రోజుకు 1½. కాబట్టిగాను ఇతర.

Chandra Nursery, P. O. Salem Junction,

గాంధీ ఉద్యమము: లండను టైముస్ పత్రిక

“గాంధీగారు ఇక్కడముంచేయవచ్చును?”

అను శీర్షికతో లండను టైముస్ పత్రికలో
వెలువడిన వ్యాసము

ఏప్రిలు 17 లేదని వెలువడిన లండను టైముస్ పత్రికలో
యూరప్ వ్యాసము ప్రకటింపబడెను. యూరప్ వ్యాసమును లం
డను టైముస్ పత్రిక యొక్క బొంబాయి నగర విలేజ్ లో వ్రాసి
పంపెనని ప్రకటింపబడెను.

బొంబాయి

బొంబాయి నగరములోను తదితర ప్రాంతములలోను
సత్యాగ్రహము (సాత్విక నిర్బంధము) యొక్క బాహ్య
తాగు ప్రదర్శనములన్నియు ఆదిభారముతో ముగియుటవల్ల
జాతీయవాదులు తుదముట్టినది. ౬౦వేలవల వన్న ఉపరక్షే
త్రములో మకాముచేసిన సత్యాగ్రహదళము చెదరిపోవు
చున్నది. భారత దేశములోని యితర ప్రాంతములందు వీరి
మాటలను సులభముగా నమ్మనట్టి ప్రజలవర్గము వీరిసందేశమును
బోధించుటకై గాంధీగారు పరిణీతులు వేరేవు ప్రాంతములకు
వెడలిపోయిరి.

గాంధీగారి విషయములో మాత్రము ఇకముందు ఆయన
పన్ను గడ ఏది యో యే పరికిని తెలియదు.
ఈమహాత్ముడు తనసంకల్పముల విషయములో తనకే నమ్మ
కము తగినంత లేక యున్నాడనుటకు అవకాశము కలదు.
ఆయన ఈలోపుగా దండినుండి ఇరవైవేల మైల దూరము
లో ఒక మాన్యుండి సారాదుకాణములవద్ద స్త్రీలు విక్రయ
నిరోధము చేయవలయునని ప్రోత్సహించి అస్పృశ్యమైన
ఉపాసన పన్నును వసూలుచున్నాడు. ఇది ప్రోత్సహించిన “గమ్య
త” ఈ సారాదుకాణముల సాత్వికనిరోధమునందు పురుషులు
ప్రమేయము కలుగజేసికొనగూడదని స్పష్టముగా చెప్పెను.
ఈజిప్టులమారి ముసలి ఉపాయశాలి కనిపెట్టినవానిలో ఇది
యొక మంచిపద్ధతయే—గతవారము జరిగియుండిన ఉత్తర
మహాప్రతిజ్ఞల యనంతరము యీ ప్రోత్సహమును
ఉపక్రమింపబడుటకు ప్రోత్సహించి క్రిందిస్థాయిలోనికి
వచ్చినట్లున్నది. మీ ప్రభుత్వమునారి ఉప్పును ఒక చిటికెడు
దొంగిలి పుటకును, మీసోదరదేశీయుడు త్రాగకుండా నిరో
ధించి పన్ను భేదముకలదు. అదియునుగాక, సంయుక్తరాష్ట్ర
ము సంగతి యటుండనిచ్చి, కనడాదేశములోను, ఆస్ట్రేలియా
ఖండములోను, న్యూజీలాండుదేశములోను పన్నుపాననిషేధ
ప్రచారములు జరిగినప్పుడు అట్లు స్త్రీలు వారమువల్ల కలి
గిన ప్రభావము బహుశః గాంధీగారికి భావించి యుండును.

పోలీసు బహిష్కారము

గుజరాత్ లో ప్రవోదేకము హెచ్చుగానే యున్నది.
అటువల్ల సాగవంతుడైన జిల్లాలో రాజద్రోహ కృషి ప్రయ
త్నములు బాగుగా ఫలించినది. అట్లు పోలీసు అధికారులను
గవర్న మెంటు అధికారులను ప్రజలు తీవ్రముగా బహిష్కరిం
చుచుండుటచేత అధికారులకు కావలసిన ఆహారపదార్థములు
తదితర పదార్థములు గవర్న మెంటువారు నిలువచేసి నిషేధము
చేయవలసివచ్చుచున్నది. ఇటీవల గాంధీగారి ప్రియశిష్యులవర్గ
లో నొకరు తమసందేశమును ప్రజలకెరిగించుచు విదేశప్రస్థ
ములను ముట్టవలదని చెప్పిరి. విదేశప్రస్థములను తయారుచేయు
వారు ఆవుకొవ్వను ఉపయోగించుచున్నారనియు అందువల్ల
ముట్టవలదనియు చెప్పిరి. పాతకాలపునాటి అపత్యప్రచార
విషయదేశములో ప్రతిస్పందించుచున్నది.

ఇప్పుడు భారతదేశమునందు వ్యాపించియున్న కల్లో
లముయొక్క పర్యవసానమును గురించిచెప్పట ప్రస్తుత సమయ
ములో అసాధ్యమైనవిషయము.

గతవారములో జరిగిన విషయములన్నియు శ్రోదక
రించి భీతాహముగా వర్ణించుట చాలా సులభమైనపని. కాని,
సుష్క భేదజనుల జరిగియుండిన యీ నాటకముయొక్క
భావోదేకములను తృటికరించుటమాదా సులభమైన పనియే.

శాసనతీరస్కారము

పాశ్చాత్య కలహములను అటువంటి చిల్లర విషయ
ముల సంగతి యటుండనిచ్చినను, వినుటకు కష్టమైన విషయ
ముల సేకములు జరిగినవని శాసనములను తృటికరించుటయే గాక
అనేకులకుమాత్రం పర్యవసానము శాసనములు ఉల్లంఘింపబడినవి.
అహింసాపద్ధతి యనెడి యవకతవక సిద్ధాంతము ఆచరణలో
దుస్సామై తుదకు సాగలేదు. ఆక్రమణకు విరిగి ముక్క
లై పడి, అందుచే పరిణీతులగు పోలీసువారికిని బొంబాయిలో
ను తదితర ప్రాంతములలోను కొట్లాటులు జరిగెను. ఇప్పటి
వరకు 100 మంది అరెస్టు చేయబడిరి. సుమారు యంతమంది
చాలింట్టులు ఇదివరకే అరెస్టుచేయబడి ఒకటికెండు నెలల
కంటే పొడవునా ప్రభుత్వ చిహ్నము చేయబడుచును. విమనలైక
తోడనే మరింత తృప్తితో, యీ సవరణములోనికి దిగెదడు.

అపాయము లేనిది, విశేషము కా
జబ్బు, జ్వరము, పీడము మున్నగు వ్యాధులుగల
బిడ్డలకి తగినది.

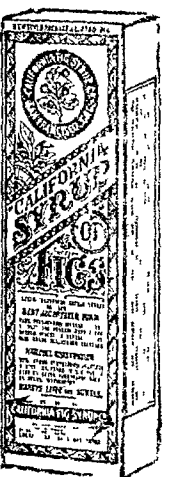

తల్లీ! మీబిడ్డయొక్క జబ్బును, మలబద్ధకమును పొగొట్టుటకు
కాలిఫోర్నియా అత్రిపండ్లపర్బత్తు అవసరము
“California Syrup of Figs”

20-5

తల్లీ! త్వరపడుడు. ఒకస్కాన్ కాలిఫోర్నియా
సిరప్ ను (California Syrup of Figs) యిచ్చిన,
మలమును, అపానవాయువులను శరీరమునుండి
తొలగించి జీర్ణకోశమునందు మంచి ఆకలిని పుట్టించు
ను. మనల కొద్దిసేపటిలో మీబిడ్డ ఎప్పటివలె
ఆరోగ్యముగాను, సంతోషముగానుండును. చిరా
కుగాను, జ్వరముగాను, పిత్తముగాను, మలబద్ధక
ముగాను లేక జలుబుతోను ఉన్నప్పుడు, కూడ
నిరపాయకరమైన చల్లని పానీయము త్రాగుట కిష్ట
పడుదురు, ఎట్టిహానినిగాని, అపాయమును చేయదు.
మీ కెమిస్టును “కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్”

(California Syrup of Figs) కా
వలె నని అడుగుము. చంటిబిడ్డ
లకు, వయస్సువచ్చిన బిడ్డల కివ్వ
వలసిన పద్ధతులు, పత్య పాన
విషయము లన్నియు వివరముగా
సీసామీదనే వ్రాయబడి యుండును.
కెమిస్టు లందరివద్దను అంగళ్లన్నిటి
యందును దొరకును. తల్లీ మీరు
కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ ను
(California Syrup of Figs) ను
కోరుడు. లేనియెడల యిమిటేషన్
నొకదానిని యిచ్చెదరు.

యవజనసమితివారియొక్క గంగవేడులు పిచ్చికెలు
నానాటికి హెచ్చుచు ఆర్పాటుములోనికి దిగుచున్నది. అందు
వల్ల విశ్వవిద్యాలయములకును, కళాశాలలకును, ప్రైవేట్ కాల
లకును దుర్బలపట్టినది. 9 సంవత్సరముల బాలుడు గోదావర
లందు ఉత్తరగింపులలో తిరుగుచున్నాడు. భారతదేశ ప్రతికలలో
బెంగాలీ బాబులయొక్క గంభీరోపవాస స్తోరణిలో
వెలువడుచున్న వ్యాసములు చదువుటకు వింతగానే
యుండును. ఇందులో విషవకలితమైన విషయములు లేనియె
డల నిజముగానే వింతగానుండును. ఇదివరకెన్నడును లేని
ప్రోత్సహన రాజద్రోహ పూరితమైన అసత్యముల సేకములు
ఈ పత్రికలో ప్రకటింపబడుచున్నవి. దేశములోని వ్యాపార
మునకు పెద్ద ఆయక మేర్పడినది కొన్ని బహుళులలో చిన్న
దుకాణదారులు చెదరినవారగుటచే వ్యాపారము స్తంభించి
యేయున్నది.

దేశముయొక్క భవిష్యత్తునునే గత సంవత్సరమునందు
కోరుచు కృషిచేసియుండినవారి అభిప్రాయముసారముగా
అన్నిటికన్న విచారకరమైన పర్యవసాన మొకటి కలదు. నిన్న
మొన్నటివరకును భారతీయుల రాజకీయపరిస్థితులందు
దినము లందయ్యెండుగలవను తూర్పుకేళి దృగ్చరణలందు
దేను. కాని, అట్టి ఆశలు ఉపకాంతములై తాత్కాలికముగా
యీ ప్రళయ మేఘములచే ఆస్థితమై మునుపటివలెపోయినవి.
లాహోరు కాంగ్రెసులో గాంధీగారి నెదిర్చి నిలువబడిన మిత
వాదులు గూడ క్రమేపాతని మతములోనికి దిగుచున్నారు.
వారు స్వయముగా కృతసిక్కియులై యింనులో చేరుచున్నారో
ప్రజాభిప్రాయబలమునకు మరచి చేరుచున్నారో తెలియదు.
సో లేదో బహుశా ప్రమాదం తుచుచేయును ముడుచుకొని,
మాట్టున్నాడు. తమ పర్యవసానమునకు ఎప్పుడు సమావేశమున
నో నిరారణచేయుకండా వాయిదావేసిరి. దేశములోనున్న
సామాన్యమానవులకు కాండుపేటలుపథిసగూర్చిగాని నై మను
నివేదికను గూర్చిగాని నిరీక్షణ ఏభియును యిప్పుడు లేదు. ప్రస్తు
తాందోళనమే వారిని పూర్తిగా ఆక్రమించియున్నది. ఈవిష
యము నిరుత్సాహకరమైనదేగాని, ప్రత్యక్షసఖ్యమైయున్నది.

మనకు ధైర్యమునుకలిగించు, స్పూచనలు
నైతేవ్వనన్నియు చిరాలోని ఇచ్చుచున్నది. మనకు ఆను
కులనుయొక విషయములకూడా ఏమేమి కలవో కొంచెం అను
మానముతోనే విచారింపడమును. గుజరాత్ లో తప్ప మరెచ్చ
టనుగూడ జనసమదాయము పరిణీతులతోనే శోధనాధికార
ముచేయునను నూచనలు లేవు. యూరోపియనులమీద పగసా
ధించుట ఎత్తగ్రహనో, పిడికెండు, స్పృహకులలో తప్ప మరె
చ్చటను లేదు.

అరెస్టులవల్ల ప్రజలలో ఉద్రేకము రోషము కలిగినది.
కాని గాంధీగారి అనుచరులగువారు అనేక ప్రాంతములందు
నాయకులుగా నున్నారు. వీరందఱును బాగ్రతగా రంగము
నుండి తొలగించబడిరి. అందువల్ల మహాత్ముని ఆదేశములను
ప్రజలలో వ్యాపించేయగల విద్యాధికులను ప్రముఖులు
యిప్పుడులేరు. ఇరువల్ల ప్రత్యేకము చాలాగలది. కట్టుదిట్టము
లులేని పటాలమువలెనున్న కాలిఫోర్నియా సెలెబ్రిటీలకు నాయకులే
ప్రజాధారులు. కాని, అట్లు ప్రత్యేకప్రకారముగానే
ఉన్నది—గాంధీగారిని అరెస్టుచేయుట విశేషమైనపనియా,
అవిశేషమైనపనియా యని స్థితితమైన స్పృహకారణమైన వివా
దాంశముగా నేయున్నది.

రాజద్రోహమునకు ఆయువుపట్టు
బహుళు నిర్వాహక ముగా నుండుట జూని
వ్యాపారమును వినుగుజెందియున్నాడు. దినదిన గండములు
గానుండుటచే ప్రభుత్వోద్యోగి మురింత విసుగుజెందియు
న్నాడు. గాంధీగారిని అరెస్టుచేయుటవల్ల దేశములో కల్లో
లముకలుగననియు మితవాదులు మాత్రం ప్రభుత్వమునారి యెడల
విముఖులగుచుననియు వాదించుట చాలా బాగుగానే ఉన్నది.
కాని, దేశములో యీ వరకే కల్లోలము కలిగినది.
అత్యంతసందేహపడమైన మితవాదవాదక . విముఖ
త్వమును సూర్తి వ్యాపకముండుట మాత్రం భాగ్యముకాదు.
ఈ రాజద్రోహమునకు ఆయువుపట్టుగానున్న హానిని వ్యవస్థగా
వర్ణించుటకు అనుష్ఠనిచ్చి, మరెకేసిన ధౌడల యీ రాజద్రోహ
కల్లోల మెట్లు అణచివేయబడగలదో యనుచుచున్నాము సామా
న్యులు గ్రహించుట దుష్కరము. (లండను టైముస్)

బందబిలా సత్యాగ్రహవాదము
నాయకుడు

నిర్దోషియని వదలివేయబడుట
జేన్సూర్, మే 8:—యూనైటెడ్ పంచాయత్ ధారు
లను చంపుటకు యత్నించెననియు అట్టి చేసిననియు బంద
బిలా పన్నుల నిరాకరణోద్యమ నాయకులగు విజయచంద్ర
రాయ్ గారిపై గౌనిరాబజిన యభియోగములో పెనుస్థు జడ్జి
నిందితుని వదలివేసిరి. ఇరువురు హిందువులను ముగ్గురు ముహ
మ్మదీయులనుగల జ్యూరీ యొక గ్రహముగా నిందితుని నిరోధ
యను నిర్ణయమునకు వచ్చిరి.

ఈ విచారణముందు రాయ్ గారిని శోషింపమానిదు
ల వేయటకు హైకోర్టువారు నిరాకరించెను (ఆ. తె.)

రెండువిధముల నుపయోగించదగిన పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్

బల్లపై నుంచుకొనుచు, జేబులో నంచుకొనటకు పాతను త్రిప్పు వైమాతల క్లిప్తను తగిలించుచు, ఉచితముగ నివ్వబడును.

బల్లపై నుంచుకొనుచు
లేదా
చక్కని జేబుకలముగ
నుపయోగించుకొనుచు

మీ బల్లపై... ఏమిటి? ఒక చిత్రమైన కలమును యొంచుటకు సలువరానితోనూ, పోస్టల్స్, గాజు, పెన్సెల్స్ నవాటితోను చేయబడినట్లుండే... లేక పురాతనమైనది సిరాబుడిచునూ, పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్ కలము మేల్కొనవచ్చును. ప్రస్తుతకాలముందు పురుషులు, స్త్రీలు సిరాబుడిలో మంచి వాడుకలును మాని పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్ పెట్టునే ఉపయోగించుచున్నారు. సిరా ఎల్లప్పుడును సిద్ధముగ యుండును.

మాతనమదిరి పెట్టు బల్లపై నుపయోగించుటకును, క్లిప్తను తగిలించి జేబులో కూడ ఉంచుకొనవచ్చును.

అమ్మవారిపక్షకు నల్లి పరిశీలించుచు, మా పార్కర్ నుపయోగించి దానియందు గల యభివృద్ధి గమనించును. అన్నిస్థానములందును అమ్మబడును.

పార్కర్ అమ్మవారలు:—
ఎమ్. హుస్సేన్ ఆలీ అండ్
సన్స్, బందగవీధి, మద్రాసు.
జలాల్ అండ్ సన్స్,
రతన్ బజార్, మద్రాసు.

Distributors,—
Dodge & Seymour, Ltd.,
Bombay, Calcutta,
Madras, Delhi, Lahore,
Karachi.

Parker Duofold

“కదురు (తక్కిలి) మహిమ”

మహాత్ము డిట్టు వ్రాయుచున్నాడు:— డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు ఆంధ్రదేశములోని కర్ణాటక తత్వవేత్త, చాల సంవత్సరములుగా కోఆపరేటివు బ్యాంకింగు విషయములలో నడుభవమున్నవాడూ, అట్టివాని గణితము విశ్వసనీయమైనది మన దేశములో నేబది లక్షల రాటములపై దినమున కైదు గంటలు పని చేసినవో నొక్క గజము విదేశే గుడ్డతో నవసరము లేకుండ సరించుకొన ఎచ్చునని యాయన వ్రాయుచున్నాడు భారతదేశములో నన్ని రాటములు నున్న వనియే యాయన యభిప్రాయము. కాని వీనినన్నిటిని వెలిసెలనుండి పెట్టుగించి పరిశీలించుటకు గొంతకాలము పట్టును. క్రొత్త రాటములను త్వరలో నిర్మించుటయు గష్టము. దానిని గొంత పెట్టుబడి కావలయును. కోట్లకొలది జనమున్నారు గాన తల కొక్క యాభిక యనుకొన్నను చాల యగును. రాటముపై గంటకు 800 గజములను తీయగల్గినచో కదురుమీద 100 గజముల నూలు దీయవచ్చును. కనుక నేబదిలక్షల రాటములపై దీయగ లగు దారమును దీయుటకై కోటి యేబదిలక్షల కడుట్లు కావలయును. పనివాండ్లు కదురుతో రోజున కొక గంటయే పని చేయు నెడల 7 కోట్ల 50 లక్షల కడుట్లువలయును. ఏడు నూరు కోట్లు భారత జనసంఖ్యలో నాల్గవంతు.

దేశ త్రేమమునకై ఎనిమిది కోట్లమంది రోజున కొక గంట విధిగా నడువట యన్నచో మన యభివృద్ధిసము వలన తలత్రిప్పు నెట్టుచున్నది. కాని నేజమైన జాతీయప్రభోధమున ది యున్నచో నలుగురిలో నొక్కడు దేశమునకై యొక్క గంట పనిచేయుటలో విపరీత మేమియును లేదు. కదురుపై నడువట చాల యానందదాయకము. అది మనస్సునకు శాంతి ప్రదము. నానా విధములైన చిక్కులలో బడి యున్న బుద్ధి నది కవింపజేసి నిశ్శబ్దమిత్రమై నుఖమునిచ్చును. రాటము పాటలు పాడును. అందుచేత నది మీ మనశ్శాంతిని భంగపఱపవచ్చును. కాని కదురు యొక్క నిశ్శబ్దతయే మహార్థసంత మైనది. కనుక నదియే నోరులేని జన సమాహమునకు నిక్కమైన ప్రతినిధి. ఒకసారి యత్నించి చూడుము. మీ మెల్లరము నందుచున్న యానందమునే నీవు పొందగలవు. ఎట్లయినను నది జాతీయ సంపదకు, విదేశవస్త్ర బహిష్కారోద్యమము నకు, స్వరాజ్య ప్రాప్తికి సహాయకర మనుట నిస్సంశయము.

కృష్ణకృష్ణ

గుంటూరులో బహిరంగసభ

గుంటూరు, మే 2:— నిన్న సాయంత్రము శ్రీయుత కేరణు రామస్వామిచౌదరిగారి అధ్యక్షతన నిర్వహింపబడిన సభకు రికేట మందికిపైగావచ్చిరి. సభలో శ్రీయుతులు గుంటూరు నరసింహ రావు, కన్నెగంటి సూర్యవారాయచౌదరి, నెల్లూరికంటి మృత్యుంజయరావు, (కాళహస్తిమండిపల్లి నలంబేరుగజేరిన) సుదర్శన బాలసుబ్రహ్మణ్యదాసు, వెలివోలు సీతారామయ్య చౌదరిగారు గురవనగిరించిరి.

తదుపరి అధ్యక్షులు లుపన్యసించుచు దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారుగారి ఆరెట్టు - విచారణ సందర్భమన ప్రభుత్వము వారు చూపిన కఠినచర్యలను వివరించుచు మంచినీళ్ల కేనియు సత్రములోనికి ప్రవేశమొసగ లేదనియు తెల్పిరి. శ్రీ గొల్లపూ స సీతారామరాష్ట్రగారి ఆరెట్టుచేసినతోడనే యలవరలో డింపుపూరతాళము జరుపబడెననియు, నాడుజరుగవలసిన వివాహములు సహితము నిలుపునల చేయబడెననియు నేడు (మే 2-3) గుంటూరులో పూరతాళము సక్రమముగ జరుపబడెననియు సభాభిప్రాయము ఉపాధిపతిగారున్న దనియు మున్ముందు పూరతాళము జరుపబడవలసినపుడు జయప్రదముగ నిర్వహింపవలయుననియు హెచ్చరించిరి. నిర్వహింపబడిన ఆలం, సత్యపాలుగార్లకు గుఱించియు, గొల్లపూడి సీతారామ రాష్ట్ర, దేశభక్త, తదితర నిర్వహింప నాయకులను గుఱించియు వారి సౌభాగ్యములను గుఱించియు, వారిత్యాగములను తెలియ జేయుచు దేశనిర్వహమునకై ప్రాణసమర్పణ మొనరింపవలసిన తరుణ మాసమై నున్నదని తెలియజేసిరి.

అట్లుపైని నిర్వహింపబడిన డాక్టరు ఆలం, సత్యపాలు గార్లను, శ్రీయుతులు పట్టాభిరాములు గుర్రమరం బాలసుబ్రహ్మణ్యరూప్రగార్లు తదితరులను అభినందించుచు తీర్మానము గా వింపబడెను. సభా నంతరము విదేశవస్త్రదహనము గానింపబడెను.

(స్వకీయవిలేఖరి)

సర్వపక్ష సమావేశ రిపోర్టు

నెహ్రూరిపోర్టు తెలుగుపుస్తకములు బెజవాడ ఖద్దరు ప్రింట్సులోను, బండ్లరు కాంగ్రెసు అఫీస్ లోను విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. కావలసినవారు ఆయాస్థలములలో తీసుకొవచ్చును.

మొదట 1/- ఒకరూపాయ మూత్రం

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా సహకార సమావేశము

నరసాపురం, మే 5:— పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా రెండవ సహకార సమావేశము తాడేపల్లి గూడెమునందు మే 5, 6, 7 తేదీలలో జరిగెను. డా॥ గురమూర్తిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. మారుమందికిపైగా సహకారులు సమావేశమైరి. వచ్చిన వారిలో ప్రముఖులు శివుడు శివరావు, తమ్మిశెట్టి వీరన్న, తల్లాప్రగడ భీమేశ్వరరావు, కలిండిండ్ల సీతారామరాజు, కల్లెపాలెం బ్రహ్మసందం, పెమ్మరాజు వారాయనరసింహం, అద్దాల చినదేవయ్యగార్లు కలరు. ప్రేక్షకులుగా వచ్చిన వారలు గూడూరి రావచంద్రుడు, కలిండిండ్ల గంగరాజు, యెద్దవపూడి నుబ్బరావు, యెద్దవపూడి వెంకట్రామ్, పాశల సోమయ్య, దేశరాజు వెంకటరావు గార్లు.

కోడి వారయ్యగారు సానిక సహకారసంఘమున కధి పతులు. తమ ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షోపన్యాసమున మండలమున సహకారోద్యమమునకు తగులుచున్న అంతరాయముల గూర్చి ముచ్చటించిరి. నరసింహదేవర సత్యవారాయణగారు సమావేశ ప్రారంభోత్సవము జరుపుచు ఇంగ్లాండు, జర్మనీ, రష్యాదేశము లందు సహకారులు చేసిన సేవలనుగూర్చి ఉత్సాహవంతముగా ను పన్యసించిరి. డా॥ గురమూర్తిగారు అధ్యక్షోపన్యాసమున దేశ మందలి పరిస్థితులను విశదీకరించుచు, సహకార మే త్రమ మతమనియు, దాని వలన నే మానవ సమత్వము, సామరస్యము సిద్ధింపగలవనియు ఉత్పత్తి కొనుగోలు మధ్యలాభములను జరుపుచున్నవారి నొకవంక ప్రతిఘటించుచు, మరియొకవంక రాజ్యాంగమే ఆస్తిని స్వాధీనపరచుకొనవలెనను తత్వము నకు కూడ యొడుగు నిలిచి పోరాడుననియు నిర్వచించిరి. ఆ మండలమునకు పూర్వము వన్నె తెచ్చిన గృహపరిశ్రమలను తివానీ, శేత, బొచ్చుతో బట్టలనేయుట, గాజులపరిశ్రమ, పొగాకు, ప్రత్తి, వస్త్రములు, మొదలైనవానిని పునరుద్ధరించి మండలాభివృద్ధియనునకు లోడ్డుడుడని సహకారులను ప్రార్థించిరి.

తీర్మానములలో భారతదేశమందలి సహకారులెల్ల సభి నందింపునదోకటి కానింపబడెను. డెడరేషనులను తీసివేయవలె నావలదా యనువిషయమునుగూర్చి చర్చతీర్తముగా పూగెను. తీసివేయకూడదనువారివారును నెగ్గెను. ఏలూరు అసెంబ్లీ రిజిస్ట్రారుగారు సమావేశమునకు వచ్చియుండిరి.

భవిష్యత్తులో సత్వనాథాయ్య

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

(0)

ఈ క్రింది రిజల్టులను సెబరు గల అభ్యర్థులు గత మార్చి ఏప్రిల్ నెలలలో జరిగిన యాక్రిందపరీక్షలయందు కృతార్థులైరి.

బి. ఏ. ఆనర్సు డిగ్రీ పరీక్ష

బ్రాంచి 1-లెక్కలు

1 వ తరగతి:—

2 9 27 28 35 38 42 293 299 301 325 328 and 330.

2 వ తరగతి:—

6 13 21 23 30 34 37 43 44 45 47 281 300 302 305 and 329.

3 వ తరగతి:—

1 3 4 5 12 14 16 18 22 24 25 26 31 33 39 41 46 279 280 284 290 292 294 295 296 323 324 326 and 327.

బి. ఏ. డిగ్రీకి అర్హులని నిర్ధారించబడినవారు

277 298 303 and 304.

బ్రాంచి (2 బి) భౌతికశాస్త్రము

1 వ తరగతి:—

89 90 and 92.

2 వ తరగతి:—

85 87 91 and 241.

3 వ తరగతి:—

86 88 93 240 242 244 and 246.

సివిల్ ఇంజనీరింగ్

94 95 96 97 and 98.

బ్రాంచి 3 (చరిత్ర శాస్త్రము)

2 వ తరగతి:—

100 101 106 110 111 116 219 250 and 252.

3 వ తరగతి:—

99 105 107 108 109 113 114 115 117 248 251 253 and 254.

బి. ఏ. డిగ్రీకి అర్హులని నిర్ధారించబడినవారు.

112 మాత్రమే.

సివిల్ ఇంజనీరింగ్

102 103 104 118 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130.

బ్రాంచి 2 (తత్వశాస్త్రము)

2 వ తరగతి:—

131.

3 వ తరగతి:—

132 133 134 135 136 137 138 139.

బ్రాంచి 3 వ (చరిత్ర ఆర్థిక రాజకీయ శాస్త్రములు)

1 వ తరగతి:—

157 158 160 and 308.

2 వ తరగతి:—

144 151 159 161 164 257 306 307 309 and 312.

3 వ తరగతి:—

140 141 142 143 146 147 149 150 152 153 154 156 163 255 256 258 275 310 311 313 331 333 334 336 337 339 and 340.

బి. ఏ. డిగ్రీకి అర్హులుగ నిర్ధారించబడిరి

145 148 and 155.

బ్రాంచి 3 బి. (చరిత్ర, ఆర్థిక,

రాజకీయ శాస్త్రములు)

1 వ తరగతి:—

170 మాత్రమే

2 వ తరగతి:—

165 166 182 185 190 191 192 193 195 196 261 262 265 266 268 315 and 319.

3 వ తరగతి:—

168 169 171 to 178 180 181 183 186 189 194 259 260 263 264 267 314 316 317 318 321 and 322.

బి. ఏ. డిగ్రీకి అర్హులుగ నిర్ధారించబడిరి

188 and 320

బ్రాంచి 5 (ఇంగ్లీషుభాష, సారస్వతము)

1 వ తరగతి:—

214 మాత్రమే

2 వ తరగతి:—

198 200 202 203 204 205 211 213 269 270 341 and 348.

3 వ తరగతి:—

197 199 206 207 208 209 210 212 215 273 342 349 and 350.

బ్రాంచి 6 (సంస్కృతము, సారస్వతము)

1 వ తరగతి:—

217 మాత్రమే

2 వ తరగతి:—

219 మాత్రమే

3 వ తరగతి:—

216 218 and 220.

యం. ఏ. డిగ్రీ పరీక్ష

బ్రాంచి 1 (లెక్కలు)

2 వ తరగతి:—

136 only.

3 వ తరగతి:—

6 8 10 11 13 14 17 21 22 23 118 119 120 122.

బ్రాంచి 2 (తత్వశాస్త్రము)

2 వ తరగతి:—

25 and 137.

3 వ తరగతి:—

26 only

బ్రాంచి 3 వ (చరిత్ర, ఆర్థిక, రాజకీయ శాస్త్రములు)

2 వ తరగతి:—

32 39 45 and 140.

3 వ తరగతి:—

30 31 33 34 35 36 40 41 44 46 114 115 138 141 144 and 145.

బ్రాంచి 3 బి (చరిత్ర ఆర్థిక రాజకీయ శాస్త్రములు)

2 వ తరగతి:—

49 55 58 and 68.

3 వ తరగతి:—

52 53 56 57 59 61 64 67 69 70 72 125 126 and 128.

బ్రాంచి 4

2 వ తరగతి:—

75 76 77 and 116.

3 వ తరగతి:—

78 130 and 149.

బ్రాంచి 5 (ఇంగ్లీషుభాష వాఙ్మయము)

2 వ తరగతి:—

133 only

3 వ తరగతి:—

87 89 90 96 98 99 101 105 152 157 159 and 160.

బ్రాంచి 6 (సంస్కృతభాష వాఙ్మయము)

2 వ తరగతి:—

135 only.

బి. ఎస్. సి. డిగ్రీ పరీక్ష (వ్యవసాయము)

1 వ భాగము

2 వ తరగతి:—

1 to 8 11 to 14 16 20 to 25 27 to 35 38 41 42 44 to 49 and 51.

2 వ భాగము

2 వ తరగతి:—

2 4 8 52 53 54 56 60 61 63 65 to 69 72 73 74 79 to 83 and 86.

ఇంజనీయరింగు ప్రథమపరీక్ష

4 8 16 20 22 23 29 30 32 34 35 46 47 48 51 57 63 64 65 66 73 74 75 77 79 81 82 86 87 98 101 106 108 113 121 123 125 126 128 and 129.

బి. ఇ. డిగ్రీ పరీక్ష

సివిల్ బ్రాంచి

2 వ తరగతి:—

3 4 6 10 11 12 13 16 17 20 21 23 to 28 30 and 31.

మెకానికల్ బ్రాంచి

2 వ తరగతి:—

32 35 37 39 40 41 42 44 46 47 and 50.

సూక్ష్మగ్రహపేట

సూక్ష్మగ్రహపేటలో 24-4-30 తేదిన కాంగ్రెస్ వారు ఉత్సవం చేసినందుకు మా గ్రామస్థులు ఆవుపున కొనినందుకు సుమారు 80 ముఠాపట్ల వ్రాసుకొని 2-5-30 తేదిన సమ్మతులు జారీచేసిరి. 2-5-30 తేదిన సాబ్బులట్ల 55 షెక్ల ప్రకారము తడలో సాబ్బు ఆఫీసువద్దకు జరుపబడినట్లు పమ్మను పంపినారు.

చే. రా. మహమద్ మియాన్ సాహెబు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

గత మార్చి ఏప్రిల్ నెలలలో పై విశ్వవిద్యాలయమువారి చే జరుపబడిన పరీక్షలందు యాక్రింది అభ్యర్థులు కృతార్థులైరి.

బి. ఏ. డిగ్రీ పరీక్ష

చెండనభాగము ఆర్థిక శాస్త్రము

గ్రూపు 1—ప్రకృతిశాస్త్రము

1 వ తరగతి నెం. 100 మాత్రము.

2 వ తరగతి నెం. 97, 99

గ్రూపు 71 సామాన్యము

ప్రాచీన భారతచరిత్ర

3 వ తరగతి నెం. 59 మరియు 630

ప్రాచీన చరిత్ర

మన్వీ షాహిద్ శ్రీనివాస

70, 7, 9, 10 మరియు 11.

మన్వీ షాహిద్ (ఆంధ్ర పరీక్ష)

1 వ తరగతి, నెం 118 మాత్రము.

వేలం నోటీసు

మల్ల రాల్ రాల్ బి. యల్. వారాయణరావు పంతులు గారిగారి మల్ల రాల్ రాల్ వోలేజి శేషగిరిరావుగారు (ప్రాచీన పుస్తకాల విక్రయశాల) సా. కా. నాడ శేషపురపురమున బాపతు డిలివరీచేసుకొనుటకు తప్పిపోయిన అడ్డములు పెట్టెలు వున్నవనిగా (As they are) 19 పండ్లమీసినీ (20" X 28" పైజా అడ్డములు పెట్టె 1 లో 26 గలవి) నడుగు శేషగిరిరావు గారి లెక్కను ప్రకార వారాయణరావు పంతులుగారికి కేవల యీ మెయిలెని 9 తారీఖు ముక్రవాగం సాయంకాలము 4 ఘంటలు లగాయితు కాకివాడబజార్ లో నాల్గొట్టువస్త్ర లాట్టుగా వేలం చేయబడును. గాని కావలసినవారు పాస్ పోరెడను. పాస్ పుట్టలైన కొట్టివేయడం వును. పాట ఖాయపరచినవెంటనే సామ్మయిచ్చి పెట్టెలునప్పగించుకొనవలయును. తేనియెడల తిరిగి వేలం చేసే నష్టము, ఇద్దరులు రాబట్టుకొనవలయును.

వరా:— ఏప్రిల్ 23 తేదీని జరిగినవేలముకు చాలి నంతవరది పాటదార్లు రానందున ఆశోజ్ఞునిలుపుచూడవలెనది.

కాకినాడ } శ్రీకాకోళపు వెంకట్రావు,
4-5-1930 } ఆక్షనరు.

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా

రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

ప్రకటన

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్, పార్క్-రౌండు, మద్రాసు ఏజంటుగారు మంగళవారం 27-5-1930 మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు, పనికిరాని చిత్తు కాగితములను మద్రాసులోని కంపెనీవారి అన్ని ఆఫీసుల నుండి అనగా రాయపురం, పెరంబూరు అచ్చాఫీసులోని కత్తిరింపబడిన కాగితములు, అట్టలు, మిగత చిత్తు కాగితములు, రాయపురము అచ్చాఫీసునుండి అనగా తే 1-7-1930 ని నుండి ప్రారంభమును పంపత్తరుమునుకు పెండ్లర్లను తీసుకొనగలరు.

పెండ్లర్ల ఫారములు, దాని నిబంధనలు కొరకు ఫారము 1 కి రూ. 1/- చొప్పున కంట్రిలరు ఆఫ్ స్టాంపు, ఎస్. అందు ఎస్. యమ్. రైల్వే, పెరంబూరుకు వ్రాసిన బడయగలరు. సదరు సామ్మ వాపసు యివ్వబడు. పెండ్లర్ల ఫారములు బి. సి. ద్వారా పంపబడు.

పెండ్లర్ల నీట్లు చేసిన కవర్లలో పంపుచు వైన "చిత్తు కాగితములను కొని, తీసికొనిపోవుటకు వగైరా" అని వ్రాసి పంపవలయును. సదరు కవర్లు పెండ్లర్ల వెంట పంపబడును.

ఎ. సి. టర్నర్,

కంట్రిలర్ ఆఫ్ స్టాంపు.

గజెట్ లెలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

ఈ లెలమును చాలామంది పూర్వం కాచిగెడ, నీటి, చిలుము, జల మొదలగునవి వశించును, తప్పక వనితేయమును. ఏ అమ్మతాంబలం డిపో, మదరాసు - బొంబాయికి

గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధము చెన్నపురియందు సంపూర్ణ హరతాళము

గుడ్డలవర్తకులు మూడుదినములవరకు దుకాణములు మూసివేయుట

గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధించినవారైన నిన్నటిసాయంత్రము పట్టణముంతయు కార్మిక్కువలె వ్యాపించెను. నిన్న సాయంత్రము సత్యాగ్రహ వలంటీరులు కొందరు పట్టణమందన్ని ప్రాంతములనుజని మంగళవారము (నేడు) సంపూర్ణహరతాళము గావింప వలసిగదా దుకాణదారులను కోరుచు మహాత్ముని నిర్బంధవార్త నెల్ల తావుల ప్రకటించిరి.

గుడ్డల వర్తకుల తీర్మానము

చెన్నపురి గుడ్డలవర్తకుల సంఘమువారు నిన్నటి సాయంత్రమే సభ గావించి గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధము పట్ల తమయ సమ్మతిని ప్రకటించుటకై 6 వ తేదీ నుండి మూడు దినముల వరకును గుడ్డల కొట్టులను తెరువరాదని తీర్మానించుకొనిరి. వారము దినములవరకు మూసివేయ వలెనని సభలో కొందరభిప్రాయపడిరి. కాని తుదకు మూడురోజులవరకే హరతాళ మొనరించుట కంగీకరింపబడెను.

నేడు సగరమంతయు సంపూర్ణ హరతాళమును జరిపినది. బార్లీ లెనలో ప్రధాన వ్యాపార నిలయములగు - గిడ్డంగి వీధి, ఆదియప్పనాయనివీధి కొత్తవోలబార్, మింటువీధి, బ్రాడవో, బందరువీధి, చైనా బజారు మున్నగువిధులందు దాదాపు దుకాణములన్నియు కట్టివేయబడినవి. అచ్చటచ్చట కొన్ని కాఫీహోటళ్లు, కూరగాయల అంగళ్లు మహమ్మదీయులు చిల్లర అంగళ్లు కొన్ని తప్ప తమలపావుల దుకాణములు సైతము సంపూర్ణముగ మూసివేయబడినవి. ఉదయ మారంభముగ వ్యాపారములతోను, జనులతోను కిటికీలూదుచు వ్యాపారపట్టికి ఉనికిపట్టుగ గన్పట్టెడి కొత్తలుబజారు పాడువడిన పట్టణమువలె నిర్దనప్రదేశమైయున్నది. ఒక్కదుకాణమైనను మందునకుకాశరారు. తమలపావులు, పువ్వులమ్మకొనువారు సైతము హరతాళము విషయమెరుంగక మొదట తట్టలతో వచ్చిరి. కాని ఈ విషయమెరింగిన పిమ్మట వారుగూడ వెడలిపోయిరి. చైనా బజారులో విదేశీ మద్యము లమ్మ దుకాణములు తెరువక తక్కిన వన్నియు మూసివేయబడెను. బ్రాడవోయందు యూరోపియనులకు ఆహారములను, విదేశీమద్యముల నమ్మడి హోటళ్ల కంపెనీ మొదలగువారిక రిస్టరు తప్పమిగిలినవారందరునుతమంతటామే మూసివేసిరి. తిరువల్లి క్లీజి, మైలాపూరు మాంటుకోర్డు మొదలగువోట్లగూడ భారతీయుల దుకాణములు చాలాభాగముమూసివేయబడెను.

ఈ నాటి హరతాళమునందు గమనింప దగిన ముఖ్యవిషయ మేమనగా పట్టణమందలి వర్తకులు దుకాణదారులందరును మహాత్ముని నిర్బంధమునకై తమంతట తామే అంగదులను మూసివేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. కీటి ఉదయము సగరమందు ముఖ్యవిధులలో హరతాళమెట్లు జరుపబడుచున్నదో చూచుటకై ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగా తిరుగుచున్నారు. ఎట్టి అల్లరిగాని యింతవరకును జరిగియుండలేదు. పోలీసువారు ముఖ్యమైన తావులందు కాపలా గా యుచున్నారు. సాక్షింతులు ఆక్వాకో హుటలై వీధులందంతటను తిరుగుచున్నారు. బ్రాడవో లోస్పృయరు నందు ప్రజలు సమాహముగ చేరుచున్నందున పోలీసువారు వారిని మాటిమాటికి, చెదరగొట్టుచున్నారు. మొత్తముమీద పట్టణమందంతటను హరతాళము శాంతియుతముగ జరుపబడుచున్నది. స్వరాజ్యపత్రక కార్యాలయము నేడు మూసివేయబడినది. తమిళనాడువారు ప్రత్యేక అనుబంధమును వేయుచున్నారు.

144 శక్తును ఉల్లంఘనము

నిన్న సాయంత్రము సత్యాగ్రహులు నాలుగు జతలుగా పట్టణమందు వేర్వేరు ప్రాంతములకు జని 144 శక్తును నుల్లంఘించి పథలు జేయుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని అన్ని తావులను పోలీసువారడ్డుపడి, వారి ప్రయత్నములను కొనసాగకుండ జేసిరి. జేబుగోపాల్ శెట్టి పాఠశాల పోలీసువారు వలంటీయులను క్రిందబడునట్లు నెట్టినను సత్యాగ్రహులు ఆతావును వీడిపోనిరాకరించినందున, అంతట వారు అరెస్టుచేయబడి పోలీసుస్టేషనుకు గొంపోబడిరియందు తెలియుచున్నది.

బాధ కలుగజేయు బెణుకులకు స్తోన్న లినిమెంటు వ్రాసిన వెంటనే బాధ నివారణ కాగలదు

ఆటలాడు వారికి సాధారణముగ బెణుకులు సంభవించును.

స్తోన్న లినిమెంటును బాధ కలుగుచున్న భాగమందు రాచిన బాధ తక్షణమే తొలగును.

Sloan's Liniment kills pain!

న బ ర్త తి మ హ ర్తి మ హా త్రా గాంధీ

గారి ప్రతిమ సెల్యూలాయిడ్తో చేయబడినది. కూర్చోనిన మాదిరి (8" X 4 1/2") వెల 1-12-0.
3 ప్రతిమలు ఒకేపర్యాయము కొనువారికి బల్లపై నుంచుకొనవగిన టైమెస్స్ ఉచితము.
6 ఒకేపర్యాయము తెప్పించిన రోల్లుగోల్డు చేతిగడియారము ఉచితము.
కె. ఆర్. మిల్లర్ అందు కో., శేరిలింగంపల్లి, మద్రాసు.

ర సాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్ల మొదటివారిని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీసుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వివా, మరియితర రకములను ముట్టరు.

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

130

చెన్నపురి గుడ్డలవర్తకుల నిశ్చయము

3 నెలలవరకు విదేశీవస్త్రబహిష్కారము

చెన్నపురి గుడ్డలవర్తకుల సంఘమువారు నిన్నటిసాయంత్రము సమావేశమై సేనగాగాని, లేక ఇతరఫరముల ద్వారాగాని నిన్నటినుండి మూడుమాసములవరకును విదేశీవస్త్రములను దిగుమతిచేయుటకుగాని కొనుటకుగాని, నిలువజేయుటకుగాని నిరాకరించుచు తీర్మానించుకొనిరి.

కలస, రంగున వర్తకులు హరతాళము గావించుట గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధముపట్ల తమ అసమ్మతిని ప్రకటించుటకై చెన్నపురి కలస, రంగున వర్తకులసంఘమువారు 6 వ తేదీ మొదలు 8 వ తేదీవరకు (మూడుదినములు) తమ దుకాణము లన్నిటిని మూసివేయుటకు తీర్మానించుకొనిరి.

మోహనవిలాస గ్రంథాలయము గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధముపట్ల తమ అసమ్మతిని ప్రకటించుటకై మోహనవిలాస గ్రంథాలయము నేడుమొదలు మూడుదినములవరకు మూసివేయబడును. ఈ మూడుదినములలో గ్రంథములివ్వబడవని కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నారు.

చెన్నపురి మహారాష్ట్రసంఘము తిరువల్లి క్లీజియందున్న చెన్నపురి మహారాష్ట్ర సంఘమువారు గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధమునకై అసమ్మతిని తెలుపుటగాను నేడు సభను మూసివేచిరి.

దేవరాజముదలివీధి, రాసప్పచెట్టివీధులయందున్న ఆద్రములు బట్టలు వార్షికు వర్తకులందరును సభజేసి మహాత్ముని నిర్బంధమునకు నిరసనను చెలుపుటగాను నేటినుండి మూడు రోజులు మూసివేయుటకు నిశ్చయించిరి.

బెజవాడవర్తకులలో అపూర్వసంచలము

నేటికి నాలుగుదినములనుండియు తూనుగుట్ట రామస్వామిగు ప్రగారు బెజవాడ ధాన్యమున వర్తకులను ఘోర్వీరీడేజెంట్లను మచ్చులబొడ్డిలో సమావేశపరచి కద్దరు వస్త్రధారణమును గూర్చి ఉపన్యసించుచుండిరి. ఈదినము (5-5-1930) ఉదయం ను. రా. శ్రీ సామా రామయ్యగారి అధ్యక్షతన వర్తకులు సమావేశమై తొమందరు నేడుమొదలు విదేశీవస్త్రములను బహిష్కరించి శుద్ధకద్దరునే ధరించెనని దీక్షలునిరి. అందరును కద్దరుబోవీలను ధరించిరి. ఈబోవీలకు స్వరాజ్యకిరీటులు నిపవిత్రవాలు మియబడెను. ఈమటములకై న శిరస్సు అధ్యక్షులు సామా రామయ్యగారు ధరించిరి. శేపు అంజనరు కద్దరు వస్త్రధారులై ఛాయాపటమును తీయించుకొనుట కేర్పాటుచేసి ఘోర్వీరీయజమానులు తమఘోర్వీరీలలోని పనివాండు ఖద్దరు ధరించునట్లు నియమము లేర్పరచుటకు తీర్మానించిరి. ఘోర్వీరీ కూలీలు త్రాగుడు మానునట్లు కత్తినిధి లేర్పాటుచేసెదమని తీర్మానము కావించిరి. మహాత్మాగాంధీగారిసత్యాగ్రహోద్యమ మునకు త్వరలో విజయము సేకూరుటకును భగవదనుగ్రహము కలుగుటకును వర్తకులు నిత్యము ఉదయమున కృష్ణాస్నానమొనర్చి కనీసము పదిదిములు భగవద్గీతాశ్రవణముచేసి పిమ్మట తమపనులను చేపట్టవలెనని తీర్మానించిరి. భగవద్గీతాసారమును వదిలిన ములలో తమకు పూర్తిగ నుపదేశింపుడని వర్తకులు తూనుగుట్ట రామస్వామి గుప్తగారిని కోరగా వారందరులకు సమ్మతించిరి. ధాన్యపువర్తకులు ప్రచూషిత మార్గమును, బట్టల వర్తకులును, చిల్లరగా సరకులు అమ్మేడి వర్తకులును, కమిషన్ వర్తకులును, తక్కిన వర్తకసంఘములవారును అవలంబించి ఘోషించుచున్నారు. శ్రీలలో నిదివరకే అలజడి బయలుదేరినది. ప్రతి శుక్రవారమును, మంగళవారమును శ్రీల రాటపు దేవిని పూజించి, ఉత్సవములు సల్పుచున్నారు. ప్రతి యింటను రాటము తిరుగునట్లు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. పురమంతయు రాజకీయాంధోళనము, మత సంస్కారముక్రింద పరిణమించి క్రియారూపము దాల్చుచున్నది.

(పొరుడు)

రాజప్రతినిధికి గాంధీమహాత్మునిరెండవలేఖ

దౌర్జన్య రాహిత్యమే దౌర్జన్యమును జయింపగలదు

దర్శన ఉత్పన్నతాదయల మిదికి పోవునంకల్పము

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనలకు ఖండనము

ఉత్పన్నతాదయల వలెనను ప్రార్థన

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంబి)

నవసారి మే, 5:—రాజప్రతినిధికి పంపవలెనని గాంధీ మహాత్ముడు ఒక లేఖను వ్రాసియుంచెను. కాని యింతలో అర్హతనుబట్టి పంప వీలు కాకపోయెను. గాంధీమహాత్ముని లేఖ ఈక్రింద సమగ్రముగా ప్రకటించబడినది:—

మిత్రమా, భగవదనుగ్రహమున, నేను సామితులతో దర్శన ఉత్పన్నతాదయలమీదికి పోయి వానిని వశపరుచుకొనుటకు సంకల్పించుచున్నాను. దర్శన ఉత్పన్నతాదయలు స్వంత ఆస్తియని ప్రజలకు చెప్పియుంటిరి. ఇది శుద్ధ అబద్ధము. రాజప్రతినిధి గృహము ప్రభుత్వమువారి వశమున ఉన్నదని దర్శన ఉత్పన్నతాదయలు గూడ అట్లులే ప్రభుత్వమువారివశమున ఉన్నవి. ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు లేనిది ఒకచిటికెడు ఉత్పన్నతాదయ అక్కడినుండి తీసికొనిపోవుటకు వీలులేదు. నవ్వలొంటును, దుశ్చైతన్యమునకును ఈదాని ప్రారంభించిన నీ మీరు మూడువిధముల నన్ను నిరోధింప వీలును. (1) ఉత్పన్నతాదయల రద్దుచేయుటవలన (2) నన్ను, నాసహచరులను అరెస్టుచేయుట వలన మీ రిట్లు చేసినచో నాదేశియులు అరెస్టుయినవారిస్థానానికై త్రొత్తవారిని నియమింపగలరని నేను తలచుచున్నాను. (3) మమ్ములను కొట్టి చెదరగొట్టవచ్చును. తలపగిలిన ప్రతివాని స్థానానికై త్రొత్తవారు నియమింపబడుదురని గూడ నేను ఆశించుచున్నాను. చాల ఆలోచించి గాని నేను ఈమార్గము ద్రోక్చు నిశ్చయింపలేదు.

నాగరికపద్ధతుల నవలంబింపుడు

సాత్విక నిరోధుల వ్యాపారములను నిరోధించుటకు ప్రభుత్వమువారు నాగరిక పద్ధతుల నవలంబింతురని తలచితిని. సత్యాగ్రహములయొడ సామాన్య చట్టములను ప్రయోగించుచో నా కేయధ్యంతరమును ఉండియుండదు. ప్రఖ్యాతనాయకులెవ్వరు న్యాయసమ్మతముగా విధమున విచారించబడలేదు. ఇంక సాధారణులవిషయమై యేమి చెప్పవలెను? పోలీసులు సాధారణజాతిపైనుటలను క్రూరముగాను, కొన్ని సందర్భములలో అసభ్యముగాను కొట్టిరి. అక్కడక్కడ యిట్లు జరిగినచో లెక్కజేయవలసిన పనియుండెడిదిగాదు కాని వంగ, బీహార్, ఉత్తరప్రదేశ్, సంయుక్త, ఢిల్లీ, బొంబాయి రాష్ట్రముల నుండి ఎచ్చిన వార్తలవలన గుజరాతులో నాకొండయెదుట జరిగిన క్రూరకార్యములే ఆయా రాష్ట్రములలో జరిగినవి ధ్రువమునకున్నది గుజరాతులో జరిగిన దుండగములకు కాలసినంత సాత్వికము నావద్ద కలదు. పెసావరు, కరాచీ, మద్రాసులలో జరిగిన కాల్యముల అవసరములనియు, ప్రజలచే పురికొల్పబడినవి కావనియు అనుపశుచున్నది. ఎముకలు నలగగొట్టబడినవి.

జాతీయపతాకమును లాగికొనుట

జాతీయపతాకమును ఉత్పన్నతాదయలను లాగుకొనుటకు దౌర్జన్యము ప్రయోగింపబడినది. మధురలో 10 సంవత్సరముల బాపని వద్దనుండి జాతీయపతాకము లాగుకొనబడెను. న్యాయవిరుద్ధముగా లాగుకొనబడిన పతాకము తిరుగ నిచ్చివేయవలసినదని ప్రజలు కోరిరి. కాని వారు పోలీసులచే క్రూరముగా మర్దించబడిరి. తరువాత పతాక యివ్వబడిన విషయములన తాము నేరములనుని ప్రభుత్వమువారి దౌర్జన్యమునకు గురిపడెదమని వందదేశములలో ఉత్పన్నతాదయలు విషయమై కొలది అరెస్టులు శిక్షలు మాత్రమే జరిగినను జాతీయపతాకమునుండి పతాకము లాగుకొనుటలో దురాహుతిగా క్రూరవిధాన మవలంబింపబడినది చెప్పచున్నార పరిపాలకులు తగుబెట్టబడినట్లు. తినుబండారములు బలవంతముగా లాగుకొనబడినట్లు. అధికారులకుర గాయల నమృత పోవుటచే గుజరాతులోని కురగాయ యంగళ్లపై పోలీసువారు దాడిచెడిరి. ఈపనులు జనసమూహముల యెదుట చేయబడినవి. కాంగ్రెసువారి ఆజ్ఞలను శిరసావహించి ప్రజలు యీ క్రూరకార్యములకు ప్రతిక్రియ గావించలేదు.

ప్రభుత్వమువారి అసత్యప్రకటనలు

సత్యముతప్ప మరేదియు మాటలాడవలసి ప్రమాణము చేసినవారిమాటలను మీరునమ్మువలెనని నేను కోరుచున్నాను. పెద్ద ఉద్యోగియులు ఈ జాతీయ ఖండించుట నట్టి మిథ్యయని బాధ్యోగి మమ్మును ప్రదేశములలో జరిగిన విషయములవలన

ముజు వైనది. ఈకొలదివారములలో మాడ ప్రజలకు అసత్యవిషయములను ప్రకటించుటకు ప్రభుత్వమువారు వెనుదీయలేదు. గుజరాతులో కల్వెరు కచ్చేరీలనుండి వెలువడిన ఈక్రిందిప్రకటనలు నిజమును తెలియజేయగలవు.

- (1) పెద్దవారు సంవత్సరమునకు 5 పాండులఉత్పన్నతాదయలను తయారుకావున వారు పన్నుగా సంవత్సరమునకు మూడు అచాలములుత్పన్నతాదయలు ప్రభుత్వమువారి ఉత్పన్నతాదయలతోపాటుగా ప్రజలు యంతకంటె హెచ్చుధరలు పెట్టవలసియుండును. మరియు ఉత్పన్నతాదయల తీసివేయుటవలన ప్రభుత్వమువారికి వచ్చు నష్టమునుగూడ భరించేయవలసియుండును. సమద్రమునుండి మీరు చేయు ఉత్పన్నతాదయలను యోగ్యమైనది కాదు. కావున ప్రభుత్వమువారు దానిని నాశము చేయుచున్నార.
- (2) దేశములోని రాట్నపరిశ్రమను ప్రభుత్వమువారు నాశము చేసినది గాంధీగారు చెప్పుచున్నారు. ఇది సత్యము కాదని ప్రతివానికి తెలియును. వీలనగా రాట్నములు పనిచేయని గ్రామమే లేదు. ఇంతియగాను, ప్రతిరాష్ట్రములోను నూలు పడుకువారికి ఉత్పన్నతాదయలు నేర్పబడుచున్నవి. తక్కువ ధరలలో మంచి పనిముట్లు సప్తయి చేయబడుచున్నవి. ఇట్లు ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు సాయపడుచున్నారు.
- (3) ప్రతి 5 రూపాయల వడ్డీకి ప్రభుత్వమువారు 4 రూపాయలను లాభకరముగా విధమునఖర్చు పెట్టుచున్నారు.

ఖండన

ఈ మూడు ప్రకటనలను మూడు వేరు వేరు ప్రకటనలనుండి ఉల్లేఖించితిని. ఈ ప్రకటనలు మూడును శుద్ధ అబద్ధములని నేను నూచింపగోరితిని. ఒక్కొక్కరు సంవత్సరమునకు తిను ఉత్పన్నతాదయలుగాను, ప్రభుత్వమువారు చెప్పినదానికి దాదాపు రెట్లుండును. కావున తలపన్న అధమపక్షము 9 అచాలములను ఉండును. అచాలగోపాలము యీ పన్ను నివ్వవలెను. పశువులగుడ ఈ పన్ను నివ్వవలెను.

రెండవవిషయము. ప్రతిగ్రామములోను రాట్నములు న్నవనియు, ప్రభుత్వమువారు రాట్నపరిశ్రమను సహాయపడుచున్నారనియు ప్రభుత్వమువారు చెప్పట ఘోరాసత్యము.

ప్రతి 5 రూపాయల ఋణములోని 4 రూపాయలు ఉపయోగకరముగావిధమున ఖర్చుపెట్టబడుచున్నదని ప్రభుత్వమువారుచేసిన ప్రకటన అసత్యమని ఆర్థికశాస్త్ర విశారదులు ముజువుచేయగలరు. మోసరాకుమాత్రము మూడు ప్రకటనల నిచ్చట తెల్పితిని. ప్రజలకు బాగా తెలిసిన విషయములే. ప్రభుత్వము వారి తో ప్రత్యక్ష సంబంధమునందు వ్యక్తముచున్నది.

ఇప్పుడు అధికారుల అసత్యమునుగూర్చి కొన్ని ఉదాహరణలనిచ్చెదను. కాంతియుతముగా పిక్కెట్లు చేయుచున్న సత్యాగ్రహముల కల్లంగడివార్డుపైబడికొట్టిరి. మరియు వారు నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగా మద్యము నమ్మిరి. సత్యాగ్రహము కాంతియుతముగా ప్రవర్తించిరి అధికారులుగూడ అంగీకరించిరి. కాని దుకాణదారులు కొట్టుచుండగా మాయచు వారురకుండిరి. కల్లంగడివారు న్యాయవిరుద్ధముగా మద్యమును విక్రయించుచుండగా వారేమియు అడ్డుపెట్టలేదు. దుకాణదారులు సత్యాగ్రహములను కొట్టిరని ప్రతివానికిని తెలిసియున్నను దెబ్బలు తిన్నవారి వద్దనుండి కొంతయెట్లు రాలేదని అధికారులు సాకుచెప్పి తప్పించుకొనవచ్చును.

నిరంకుశపత్రికాశాసన ప్రతిపాదనము

ఇప్పుడు మీరు భారతదేశములో నిదివరకు కని విని యెరుగని పత్రికా శాసనమును అమలులో పెట్టివారు. భగత్ సింగు మమ్మును వారి విచారణయందు ఆలస్యము కాకండ మీరాక అడ్డత్రోవను కనిపెట్టివారు. మీరు ప్రతిపాదించిన శాసనము వలన సాధారణముగా నవలంబించిన ప్రకటనలు పోయినవి. కావున అధికారుల ఈ చర్యలవలన మమ్ముల నొక విధమున అన్యమైన సైనిక పరిపాలన పెట్టబడినదని చెప్పుటలో ఆశ్చర్య మేమున్నది? ఈ పోరాటము ప్రారంభమై 5 వారములైనది. ఇప్పుడే యిట్లున్నది.

అధికారవర్గమువారు తమకోరికలను చూపునట్లు చేయవలెను

ఇప్పుడు ప్రారంభమైన దౌర్జన్య పరిపాలనముభాగదేశమును ఆవరించుచున్న నేను దౌర్జన్యముతో కూడిన కార్యక్రమమును ప్రారంభించి ప్రభుత్వమువారి ఆగ్రహమును కఠినమైనను సక్రమమైన పద్ధతికి మార్చవలయునని నాకు లోచించుచున్నది. నేనువివరించిన విషయములు మీకు తెలియకపోవచ్చును. మీరప్పుడు ఈవివరములను నమ్మునుకూడ నమ్మకపోవచ్చును నాకు మీరప్పటిని ఆకర్షించుటకు నాకొక్క మార్గమేయున్నది. ఈ ఉద్యమమును ప్రారంభించిన వాడనునేను ప్రజలలో కార్యదీక్షను పురిగొల్పి బాధను భవమునందువారికి ఆవిలామను కలుగజేసిన వాడనునేను. ప్రజలు బాధలనుభవించుటకును తమ సర్వస్వమును కోల్పోవుటకును సిద్ధముగ నున్నారు. ఇట్టి పరిస్థితులలో సత్యాగ్రహ కార్యక్రమమును సంపూర్ణముగా ఆచరణలోనికి తెచ్చి ప్రభుత్వమువారి నిజస్వరూపమును వెల్లబెట్టుటకు నేను పూనుకొనవలసియున్నది. ప్రభుత్వమువారు తమ కోరికలన్నియు చూపనట్లు నేను చేయనుండుట విరికితనముగను. వీలయిన ప్రభుత్వమువారు నిరోధమునకును అక్రమ ప్రవర్తనమునకును ఎంత అధికముగా గడంగడకో ప్రజలు అంత అధికముగా బాధలనుభవించి సంసిద్ధులయిండువలెను. ఇదియే సత్యాగ్రహమునందలి ప్రధానసూత్రము. ప్రజలు దాడుల బాధలను స్వయముగా ఆనుభవించుటయే సత్యాగ్రహ విజయముగను.

వివరీతపరిణామమునకు నేను బాధ్యుడనుకాను

నేను నూచించిన కార్యక్రమమును అమలునందుచుట వల్ల వివరీతముగా విషమపరిస్థితులుండువచ్చును. కాని దేశీయులు నా భావములను అపార్థములను కల్పించబాలరు. నేను నామనస్సునకు నచ్చిన భావములను ప్రకటించువాడను. భారతదేశమున 15 వత్సరములనుండియు ఇతరత్ర 20 సంవత్సరముల నుండియు ఒకటే అదర్శమును ప్రకటించుచున్నాను. ఇప్పుడు మాడ దానినే ప్రకటించుచున్నాను. దౌర్జన్యమును ఎదుర్కొని విజయముగాంచవలయుననిన నిష్కల్మషముగ పరిశుద్ధ దౌర్జన్య రాహిత్యమే స్తావ్యము. వేదసాధనములేదు. దౌర్జన్యముతో కూడిన ప్రత్యేక కార్యము మాడడకు మహాభావము మహాదౌర్జన్యము. దౌర్జన్య రాహిత్య ఉద్యమవిజయమునకు అవరోధముగ నుండును. నేను ఇన్నివిధముల నా అభిప్రాయములను స్పష్టపరచినను ప్రజలు దౌర్జన్యమునకు గడంగిన నేనందుల కెంతమాత్రము బాధ్యుడనుకాబాలను. ఈబాధ్యతవిషయము నట్లుండ నిచ్చి ఏకాగ్రణము ననుసరించియెనను సరే నేను నూచించిన కార్యక్రమమును అమలునందుచు విషమమై ఆలస్య మొనర్చుట కెంతమాత్రము వీలులేదు. ప్రపంచప్రపక్తులు నూచించినవిధమునను విస్తారమున నాఅనుభవమువల్ల రుజువైన విధమునను దౌర్జన్యరాహిత్యము బలవత్తరముగ మహాశక్తిగావున నే నీకార్యక్రమమునకు గడంగవలసియున్నది.

శాసనోల్లంఘనమూ లేక విప్లవమూ?

కాని ఇంకను తీవ్రముగా కార్యక్రమమును అమలునందుచుటకు పూర్వము ఈ పన్నును రద్దుచేయవలయునని మిమ్ములను కోరుచున్నాము. మీదేశీయులలోనే ఖ్యాతిగాంచినవారు ఈపన్నును తీవ్రముగా ఖండించి యున్నారు. ఈ శాసనోల్లంఘన రూపముగ ప్రజలందరు ఈపన్నుపట్ల తమకుగల అసమ్మతిని స్పష్టముగా ప్రకటించియున్నారు. మీకు లోచించిన విధమున మీరు శాసనోల్లంఘనమును ఖండించవచ్చును. కాని మీరు శాసనోల్లంఘనమునకు బదులు దౌర్జన్యముతోకూడిన విప్లవమును ఆశించుచున్నారాయని ప్రశ్నించుచున్నాను. ఆ శాసనోల్లంఘనమునకు పరిణామము దౌర్జన్యమని మీరు చెప్పుచున్నారు. కాని దౌర్జన్య రాహిత్య సిద్ధాంతమును ప్రభుత్వమువారు గ్రహింపబాలక ప్రజలను పీడించి దౌర్జన్యమునకు పురికొల్పిరి. భావిచరిత్రకారులు నిర్ణయ మొనగగలరు. కాని ప్రభుత్వమువారు రెట్టి పీడనమునకు గడింగినను దౌర్జన్యకార్యము లొనర్చవలయునను ఆలోచనకు నాదేశీయులు లోగ్గుకుండునట్లు భగవంతుడు విషకమును దైర్ద్యమును బలమును నొనగనని నమ్ముచున్నాను.

కావున మీరు ఉత్పన్నతాదయల రద్దుచేసి, ప్రజలు ఉత్పన్నతాదయలనుగూడదను నిషేధపుట్టుతలవును ఉపసంహరింపనిచో, ఈలేఖ ప్రారంభమున నూచించిన దీర్ఘయోత్రము నేను ప్రారంభింపకలేవుదు.

ఇట్లు:—భవచ్చేయోభిలషి
మో. క. గాంధీ

NOTICE.

It is hereby notified that the Sree Hari Middle School Mudinepalli Limited has undergone voluntary liquidation and M. R. Ry. Hanummara Ramaswamy garu of Peyya has been appointed Liquidator.

The Sree Hari Middle School, Mudinepalli, Yours Faithfully,
G. V. CHALAPATHI
3-5-30
RAO
For Managing Director

ఆంధ్ర సాహిత్యము

టూరులో కొత్తనిర్బంధములు

మద్ది వెంకటరంగయ్య, శరణు రామస్వామిచౌదరి మాడభూమి నరసింహాచారి, తురగ వెంకటేశ్వర్లు

గార్ల శిక్షలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు, మే 5:—మద్ది వెంకటరంగయ్య, శరణు రామస్వామిచౌదరిగార్లు గుంటూరు యుద్ధాలోచన సంఘ పట్టుకును, మాడభూమి వేదాంత నరసింహాచారిగారు, వకీలు 1921 సం॥న ఏడాదిపాటు శిక్షననుభవించినవారను, తురగా వెంకటేశ్వర్లుగారు, తెనాలి ప్రచారకులును, కనక రివల్వర్ నిన్నును అరెస్టు కాబడిరి. ఒంగోలు సబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటు ఆమన ప్రోలు మకాం శిక్షియున్నవారు వీరిని విచారించురు.

కుర్రా గోపాలకృష్ణయ్యగారుమాడ కనక రివల్వర్ ని వ తేదీ సాయంకాలము 6-30 గంటలకు అరెస్టు జేయబడిరి. 4 వ తేదీ రాత్రి వారి విచారణజరిగెను. నిన్న ఉదయం సబు డివిజ నలు మేజిస్ట్రేటుగారు కనక రివల్వర్ కాంట్లో తీర్పు జెప్పిరి.

గోపాలకృష్ణయ్యగారికి రెండేండ్లు కఠినశిక్ష విధించిరి. ఎం. వి. రంగయ్యగారికి 1 ఏడాది విడిచెడు ఎ తరగతి యొసంగిరి. నరసింహాచారిగారికి 1 వత్సరము విడిచెడు, బి. తరగతి యొసంగిరి. రామస్వామి చౌదరిగారికి 1. వత్సరము కఠిన శిక్ష బి. తరగతి యొ సంగిరి. మిగిలిన యిద్దరు వాలంటీరులకును చెరివత్సరము శిక్ష సి. తరగతి యొసంగిరి. వీ రందరిని మోటారు బసుమీద ఆమనప్రోలు గొంపోయి రైలు పై ఒంగోలు తీసుకపోయి ఎక్స్ ప్రెసులో రాజమండ్రికి పం పిరి.

నీరంజనుబ్బారావుగారిని తనకు బదులుగా యుద్ధాలోచన సంఘమునందు శరణు రామస్వామిగారు నియమించిరి. పుర మంతయు హర్షాలు జరిగెను.

తాటిచెట్లు నశింపజేయుట

గుంటూరు, శపల్లె, బొప్పల్ల తాలూకాలలో సత్యాగ్రహులు య జ మా ను ల ఆ జ్ఞ ను బ డ సి సత్యాగ్రహులు తాటిచెట్లను నశింపజేయుదురు. మద్యపానమును పూర్తిగ నిర్మూలించుటకు వీరిట్లు జేయుచున్నారు. నిన్నును ఏడ్డురు యిందు నిమిత్తము అరెస్టుచేయబడిరి. చెప్రోలునందు 4, పొన్నూరునందు 8 గురు. వీరిలో దేవదత్తుని భద్రయ్యగారు 8 వ ఏడ్డు వృద్ధు. వానిరెడ్డి రామలింగయ్యగారును భద్రయ్యగారు ను చెట్టుననరుకుట కనుమతించినందుకుగాను అరెస్టుచేయబడిరి. తక్కినవాడు తుమ్మల వీరయ్య, పోపూరి చంద్రమౌళి, బోడ పూడి వెంకటసుబ్బయ్య, నూర్యదేవర అనంతరామయ్యగార్లు. అందరిని విచారించుటకై ఆమనప్రోలు గొంపోయిరి. (తంలి)

బందరు తాలూకాలో తొమ్మిదేండుగురు

మచిలపట్నం, మే 5:—పామర్రుచేరున క్షుద్రుడుదొలీ గ్రామము నందు (బందరుకు 16 మైళ్లు) తొమ్మిదేండుగురు వాలంటీరులను తాటిచెట్లను నశింపజేయుట పోలీసువారు అరెస్టుజేసిరిని తెలి యుచున్నది. పామర్రునలు మేజిస్ట్రేటుగారు వారిని విచా రించురు. (ఆ. పే.)

కురుమదొలీగ్రామమున తాటిచెట్లు నశింపజేయుట అరెస్టు చేయబడినవారు, తొమ్మిదేండుగురు (1) గుళ్లపల్లి రామబ్రహ్మం, (2) ఆరికపూడి రామభాను, (3) పిన్నమనేని వీరయ్య (4) గుళ్లపల్లి బాపయ్య చౌదరి (5) ముక్తావి కేశవాచారి (6) మన్నపాని పున్నయ్య (7) ఆనే రామబ్రహ్మం (8) పోల వరపు గోపాలకృష్ణయ్య (9) కొల్లి మహ్మరావుగార్లు. వీరిని నడివాడ తీసుకొనిపోయిరి. (స్వ. వి.)

విశాఖపట్నం శిక్షలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

నర్సపట్నం, మే 5:—అరెస్టయిన డివిలి సత్యాగ్ర హులు (1) యెల్లాయి నారాయణరావు (2) ఏం. వీరవెంకట సత్యనారాయణ (3) గాడి పేరాజు (4) ప్రయాగ సత్యనారా యణగార్లు.

సబుకలక్టరు ఎం. సి. చెలుగారిచే 5-వ తేదీన విచా రింపబడిరి. మొదటియిద్దరికి చెరి 9 నెలలు కఠినశిక్ష విధించబడి ను. మిగిలిన యిద్దరికి చెరి ఆరునెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడిన. వీరందరికి బి. తరగతి యొసంగిరి. బరంపురం జెయిలుకు తీసు కొనిపోయినారు. పురమందు హర్షాలు జయప్రదముగ జరిగెను. సాయం కాలము పెద్దబహిరంగంపథ ఏర్పాటుచేయబడినది. విశా ఖపట్నం సత్యాగ్రహులు సభకువచ్చి నిర్బంధింపబడినవారిని అభినందించిరి. (తంలి)

సాయం 8-30 బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో రాత్రి 9-30

1930 సం॥ మే నెల 7 తేది మాత్రమే

హారాలు లాయిడు గారి

(వికటవినోదములు, హాస్యకథాకలాపము, నవ్యలకల్పలము)

ఇందుతో మిస్ జోహారా, మిస్ సుందరిబాయి

గార్లచే నాట్యము సంగీతములు ప్రదర్శింపబడును.

మదరాసులో 144 సెక్షను

ఉల్లంఘనము

వలంటీరు గుప్తగారి అరెస్టు

మదరాసు, మే 5:—చెన్న నగరమున 144 వ సెక్షను క్రింద మేజిస్ట్రేటుచే గావించబడిన నిషేధపు టుత్తరువును ఉల్లంఘించుటకు, సత్యాగ్రహిణి నా య కు రా లి చే నియమింపబడిన నాల్గు జతలలో నొక జతయగు శ్రీయుతులు పంచాంగము కుమారశర్మగారును, గుప్తగారును (కావలి) నేడు సాయంత్రము మాడుగుంటలకు ఉదయవనమునండి బయలుదేరి, జార్జిటవునునకు జని అచ్చటి పురపిఠులయందు ప్రజలకు నేడు సాయంత్రము వేణుగోపాలచెట్టి పార్కునందు, గాంధీగారి నిర్బంధమును గురించియు, ఉప్పుకాసనోల్లంఘనమును గురిం చియు బహిరంగంపథ జరుగునని ప్రకటించిరి. ఆవిధముగ ప్రక టించిన పిమ్మట 4 గంటలకు, వేణుగోపాలచెట్టి పార్కునకు జని అచ్చటి వేదికపై గూర్చునియుండిరి. ఈలోగా ఒక మోటారులారీలో పోలీసుదళమును వెంటబెట్టుకొని ఇరవ్యర సార్లెంటులువచ్చి, ఎందుకు మీరి చటునున్నారు? ఏమిచేయు చున్నారని ప్రశ్నించిరి. "మేము 144 సెక్షనుక్రింద గావించ బడిన యుత్తరువు నుల్లంఘింపవచ్చుతి మని వలంటీర్లు చెలిసిరి.

తక్షణమే పోలీసువారు వలంటీర్లను తలక్రిందుగా బడు ఖటుల త్రోసి, మెడపట్టి నెట్టుచు చాలమారును త్రోసిరి. అందు గుప్తగారు, అరెస్టుచేయవలకు తాను కదలువాడను గానని కొంతనిశ్చయముతో నిలచెను. పోలీసు వా రంతట నాతనిని నెట్టుకొనుచు, ప్రేమనువరకును త్రోసుకొనిపోయిరి. గుప్తగారు పిమ్మట వదిలివేయబడిరి.

మదరాసు ఆంధ్ర కాంగ్రెసు

సంఘము

నూతన కార్యదర్శుల ఎన్నిక

మదరాసు, మే 5:—మదరాసు ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము నిన్న సాయంకాలము ఉదయవనంలో వి. ఎల్. కాశ్మీగారి అధ్యక్షతన సమావేశమయి యీ దినవ తీ ర్మాసములు గావించిరి:— మహాత్మాగాంధీగారిని ప్రభుత్వము వారు నిర్బంధించినందున మదరాసు పౌరులందరూ శేపటిదిన ము సంపూర్ణముగ కాంతియితముగ హర్షాల్ జరుపవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

2. ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘాధ్యక్షులగు దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారును, ఆంధ్ర కేసరి టంగుటూరి ప్రకా శంపంతులుగారు, యీ సంఘ కార్యదర్శులగు శ్రీ గడ్డె రంగయ్య నాయుడుగారును, డా॥ పి. ఎస్. భావ్యంచెట్టిగార్లును సత్యాగ్రహోద్యమము ప్రారంభించి నిర్బంధింపబడినందున యీ సంఘమువారు వారిని అభినందించుచున్నారు.

3. ఈ దినవ వారిరువురును శ్రీ రంగయ్యనాయుడు, డా॥ పి. ఎస్. భావ్యంచెట్టిగార్లు స్థానే మదరాసు కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శులుగ నియమింపబడిరి. 11 డా॥ బి. నుబ్బా రావు, (2) ప్రొఫె. బి. రామశోగరావుగార్లు.

ఉచితహాస్యాను వైద్యాలయము:—ఉచితహాస్యా ను వైద్యాలయము రాయపేటలో జనరల్ పీటర్సురోడ్డు నెం 25 గృహమున మరల తెరువబడినదియు ప్రతిరోజున ఉదయము 7-30 గంటల నుంచి 9-30 గంటలవరకు రోగులు చికిత్సబొందుచున్నారనియు వై వైద్యాలయపు గౌరవ కార్య దర్శి తెలుపుచున్నారు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

గత మార్చి ఏప్రిలు నెలలో జరిగిన వై విశ్వవిద్యాలయ మనకు సంబంధించిన పరీక్షలలో యీ క్రింది రిజిస్టరు నెం బర్లు గలవారు కృతార్థులైరి.

బి. ఏ. డిగ్రీ పరీక్ష

2 వ భాగము ఆష్టనలు గ్రూపులు

గ్రూపు (2 వి) (భౌతికశాస్త్రము)

1 వ తరగతి:—705.

2 వ తరగతి:—25 707.

3 వ తరగతి:—

26 27 29 31 32 35 701 702 703 710 712 714 715 716 727 728.

గ్రూపు (7) తెలుగు, దక్షిణఇండియా చరిత్ర

1 వ తరగతి:—249.

2 వ తరగతి:—61 248.

3 వ తరగతి:—60 772 782.

బి. ఇ. డి. డిగ్రీ పరీక్ష

1 వ తరగతి:—118.

2 వ తరగతి:—

4 6 19 20 26 30 31 34 41 45 52 61 83 105 106 120.

3 వ తరగతి:—

1 2 3 5 8 9 11 13 14 16 17 18 21 25 27 28 29 32 33 35 36 37 38 39 46 47 48 49 50 53 54 55 56 57 59 60 62 63 64 66 67 68 70 71 72 73 74 75 76 77 79 80 82 84 86 87 100 101 108 114 115 117 121 123 126 128 131 132 133.

ఈ క్రింది రిజిస్టరు నెంబర్లు కలవాడు ఇంగ్లీషు భాష యందుమాడ కృతార్థులైరి.

8 14 19 20 26 30 31 34 38 41 56 61 62 64 71 72 79 83 105 106 114 118 120 121 131 133.

కడలూరు సత్యాగ్రహము

ఉప్పచేసిరి

కడలూరు, మే 5:—నయనప్పనుగారి నాయకత్వమున వలంటీర్లు దేవనంపట్నం శేపుచేరిరి. ఉదయము 2 గంటలకు ఉప్పు తయారుచేసిరి. అధికారులు ఏమియుచేయలేదు. చాలా ఉప్పు అనుదినము అమ్ముబడుచున్నది. (ప్రీ. పే.)

యేలూరు ప్రె॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. 850/1929

వాది:—గుంటూరు పురుషోత్తం, సా॥ పెద పాడు.

ప్ర॥ వాదులు:—1. గుంటూరు పీఠరామున శాస్త్రి, 2. ఈ సుబ్బారాయుడు, సా॥ బెజవాడ సత్యనారాయణపుర అగ్రహారం. 3. ఈ వెంకట రాయుడు మైనరైనందున కోర్టు గార్డియన్ సోమ యాజుల తామయ్యగారు. వకీల్, ఏలూరు.

ఈనెంబరు దావాలో ప్రతివాదులు ఎన్ని పర్యాయ ములు నోటీసులు చేయించినను నోటీసులు తీసుకొనటలేదు. ఎవరికైనను యేవిధమైన ఆక్షేపణయైనను ఉన్నయెడల ది 8-5-30 తేదీనాటికి కోర్టుకు హాజరై తెలియపరచుకొని పద మున నాదివత్తుము డిక్రీ యివ్వబడునని యిందుమూలముగా అందరికి తెలియజేయడమైనది.

ఏలూరు } ముల్సూరి కాశీచౌదరి బి.ఎ.వి.యల్ 2-5-30 } ప కీ లు

ఇండియామంత్రి: గాంధీ మహాత్ముడు

గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధముగూర్చి కామన్సు నభిలాష ప్రశ్నల పుడె యడుగబడెను. 1827 సంవత్సరము రిగ్యులేషను ననుసరించి, మహాత్ముడు విచారణ లేకుండనే నిర్బంధింపబడినట్లు, ఇండియామంత్రి బదులుజెప్పెను. విచారణయున్నను లేకున్నను, ఫలిత మొక్కటే యగుటచే, మహాత్ముని ఏకాననముక్తింద నిర్బంధించిరను ప్రశ్నతో బనియుండదు. కాని యింతకాలమునుండియు నిర్బంధింపని గాంధీమహాత్ముని ఇప్పుడే నిర్బంధించిరి? మహాత్మునియనుచరులు పలువురిదివరకే నిర్బంధింపబడిరి. అట్టితరి వీరినిగూడ నిర్బంధించుట కవసరమేమి గలిగెను? మహాత్ముని నిర్బంధ మొక్కవిషయమును చాటుచున్నది. మహాత్మునియ్యద్యమము దేశమునందత్యంతవ్యాప్తి గాంచెననియు, దీనివ్యాప్తి నరికట్టుటకు వారిని నిర్బంధించుటదప్ప వేరుమార్గము లేదనియు, ప్రభుత్వమువారు గుర్తించినట్లు గన్పట్టును. ఇయ్యది మహాత్ముని విజయమునకు ప్రబల నిదర్శనము. కాని మహాత్ముని నిర్బంధించుటవలన స్వాతంత్ర్యోద్యమము తొలగిపోవునని తలచుటకన్న నుపారబాటు వేరుండదు. అందుకు మారుగ ప్రజాసామాన్యమునకు మహాత్మునిపట్ల గల గాఢభక్తిచే నయ్యది మరింత వ్యాప్తిగాంచుట సహజము. మహాత్మునినిర్బంధ మెంతకాలము నిలుచును? ప్రభుత్వము వారియిచ్చవచ్చినంతవరకు చెప్పబడెను. వీరియిచ్చ ఎంతవరకు వచ్చునో ఎవ్వరు చెప్పగలరు? ఉద్యమ మణిగిపోవువరకు, మహాత్ముడు విడుదల జరుగదనిన, అట్టియాశ ఫలించజాలదు.

మహాత్ముడు సత్య అహింసలను సాధనములుగా చేసి పాటుపడెను. అట్టి మహామహుని కార్యరంగముమీది తొలగించుటవలన, అహింసా రక్షణకు భంగము కలుగుట దప్ప వేరులాభము గలుగనేరదు. హిందూదేశముతో సమాధానపడుటకు దృఢముగ ప్రయత్నింపవలెనని, బ్రాహ్మణుల గోరగ, కాండూటేబిలు సమావేశము జరుగునని, ఇండియామంత్రి బదులుజెప్పెను. కాని, మహాత్ముడు లేని సమావేశముమూలమున, హైందవసమన్య పరిష్కారమగునని తలచుట వ్యర్థము. మహాత్మునినిర్బంధము నిల్చియుండునంతవరకు, భారతీయప్రముఖులెవరును ఈసమావేశమునకు వెడల రనుట నిశ్చయము. కాంగ్రెసుపక్షము, రిస్పాన్సివు సహకారపక్షము, జాతీయపక్షము మున్నగు ముఖ్యపక్షములు వెడలబడుచు, బ్రిటీషువారి కెవరితో సఖ్యపడెదరు? అల్ప సంఖ్యాకుల ప్రతినిధులతో రాజీ గుదుర్చుకొని తృప్తి

చెందినను, దీనివలన నిసుమంతయు ఫల ముండదని తెలిసినవిషయమే. విదేశవత్త్ర బహిష్కారమునకు బూనవలయునను తలంపు హిందూదేశమున గలదనియు, ఇట్టిసంకల్ప మిటీవల మరింత బలపడె ననియు, ఇండియామంత్రిగా రంగీకరించిరి. బహిష్కారము నాపరాదాయని, పార్లమెంటునభ్యు లొక రడుగగ, చట్ట ముల్లంఘింపబడినచో, చర్య దీసికొనబడునని, ఇండియామంత్రిగారు వాగ్దానమొసగిరి. దీనిని బట్టి ఏయ్యద్యమము బయలుదేరినను, నిర్బంధములకు కొడువ యుండ దని గ్రహింపవచ్చును. వెడ్డెపుడు బెన్నగారు బ్రిటీషు మంత్రులలో నొక రగుటచే, బ్రిటీషు ప్రజలక్షేమమును కాపాడుట యవసరమని, వర్షను డేవిసుగారు జ్ఞాపకముచేసిరి.

ఆవిషయమై పార్లమెంటు సభ్యులు ఆందోళన పడ నవసరము లేదు. బ్రిటీషు ప్రజల క్షేమమే హైందవాధికారుల దృక్పథమునందు ప్రధానస్థాన మాక్రమించును. భారతీయుల క్షేమ మిందుకు లోనగుచుండును. మహాత్ముని యుద్యమ మేరూ పము దాల్చినను, దానిని తీవ్రముగ నణచివైచుటకు ప్రయత్నములు జరుగకమానవు. ఇండియా మంత్రి గారు స్వంతముగ అభిప్రాయమునకు వచ్చుటకు మారుగ, రాజప్రతినిధిగారికే విచక్షణనంతను వదలి పెట్టి, తమ నిస్సహాయతను జూపుచున్నారు. లేబరు ప్రభుత్వము నిర్బంధ విధానమును పూర్తిగా నామోదించుచున్నది. లేబరుపక్షమునందు కొందరు హిందూదేశముపై నభిమానము చూపు, వారు లేకపోలేదు. కాని, వీరికి తగిన పలుకుబడిగాని, పట్టుదల గాని గనుపింపదు. స్వయంనిర్ణయసూత్రము నామోదించిన లేబరు పక్షమువారు, తద్విరుద్ధమగు సైమను కమిషను నామోదించిరి. వీరు అధికారమునకు వచ్చిన పిమ్మటగూడ, సైమను కమిషను రిపోర్టునే ఆధారముగ జేసికొనదలచుటబట్టి, వీరు తమసూత్రములను పూర్తిగా వీడినట్లు స్పష్టమయ్యెను. గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధము నామోదించుటతో, లేబరు ప్రభుత్వమువారు తమ పూర్వవైఖరిని పూర్తిగా మార్చుకొని రనుటకు నంది యములేదు. మహాత్ముని నిర్బంధము ప్రజలలో స్వరాజ్యావాంఛను బలపరచి, స్వతంత్ర్య గలవిశ్వాసమును బలపరచుట తథ్యము. ప్రభుత్వమువారి యూహలు విఫల మగుట సహజము.

మహాత్ముని నిర్బంధవార్త దేశమునంతను ఒక్క మారుగ ఆందోళనపరచెను. ప్రధాన పట్టణములలో హారతాళమును, సభలును అప్రయత్నముగ జరిగెను. నేటిదినము చెన్ననగరముగూడ విశేషప్రోద్బలములేకనే సంపూర్ణ హారతాళము నవలంబించి, తన ధర్మమును శ్లాఘాపాత్రముగ నెరవేర్చుచున్నది. హిందూదేశమేగాక, నాగరిక ప్రపంచమంతయు మహాత్ముని నిర్బంధముపట్ల అనమృతి జూపకమానదు. కాంగ్రెసు మహోద్యమము త్వరితముగ కొనసాగుట కిది తోడ్పడగలదు. సత్యాగ్రహముతో పాటు, విదేశవత్త్ర బహిష్కారము, మద్యనిషేధోద్యమములు త్వరితగతి వ్యాపించుట కిది సాధనము గాగలదు. హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యపు హక్కును ఇంగ్లండు గుర్తించితిరవలసిన స్థితిసంభవింపకమానదు. అహింసావిజయమును అన్ని జాతులవారును అన్ని దేశములవారును త్వరలో గుర్తించెదరు. మహాత్ముని స్థానమును అబ్బెను త్యాజ్య

గా రాక్రమించిరి. వి. జే. పటేలుగారి వార్తను వినగానే తన పర్యటనమును మానుకొని, వెంటనే బొంబాయికి జనిరి. బొంబాయి కలకత్తా కార్యరేషనులు తమనభలను చాలించినవి. మహాత్మునిని నిర్బంధము, వారి యుద్యమమున కెట్టి కొరంత గలుగజేయ దని, మహాత్మునినతి చాటుచున్నది. భారతీయు లీనమయమున తమ విద్యుక్తధర్మమును నెరవేర్చుచో, అనతికాలములో మహాత్మునకే గాక, కారాగృహమున నున్న తదితర దేశభక్తుల కందరకును, స్వాధీనభారతవర్షము హృదయపూర్వకమగు స్వాగత మొసగకమానదు.

మహాత్ముని రెండవ లేఖ

మహాత్ముడు తయారుజేసిన రెండవలేఖ రాజప్రతినిధిగారికి చేరకముందే, వార్త బంధింపబడుట తలస్థించెను. రెండవలేఖయంద, మహాత్ముడు తన సంకల్పమును స్పష్టముగ తెలిపెను. తమ ప్రయత్నముల నెదుర్కొనుటకు ప్రభుత్వమునకు మూడు మార్గములు గలవని, మహాత్ముడు చాటుచున్నాడు. మొదటిమార్గము ఉప్పుచట్టమును తొలగించుట. రెండవమార్గము తమను తమయనుచరులను నిర్బంధించుట. మూడవది దెబ్బల గొట్టుట. ప్రభుత్వము వారు మొదటిమార్గము నవలంబించి, ఉప్పుచట్టమును తొలగించి తమ సద్భావమును జూపిన బాగుండెడిది. ఉప్పుచట్టమును తొలగించినచో, మహాత్ముడు చిసూంచిన ఇతరమగు నిబ్బండులనుగూడ తొలగించుటకు వీలయ్యెడిది. ఆపిమ్మట, హిందూదేశమునకును ఇంగ్లండుకును మధ్య సమాధానము గుదురుట సులభసాధ్యమయ్యెడిది. అందుకు మారుగ, తీవ్ర నిర్బంధవిధానమును ప్రభుత్వమువారవలంబించుటచే, పరిస్థితులు విషమమయినవి ప్రభుత్వాధికారులు వివిధప్రదేశములలో నొసర్చిన దుష్కార్యములను మహాత్ముడు వివరించి, ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనములను సహేతుకముగ ఖండించెను. దేశమునందు మామూలుచట్టములస్థానమును మార్చులా ఎటుల ఆక్రమించెనో మహాత్ముడు చూపెను. మహాత్ముని యుద్యమావలంబు లవలంబించిన ధర్మపద్ధతులను ప్రభుత్వమువారుగూడ అట్టిపద్ధతులతోనే ఎదుర్కొనిన మేలుగనుండెడిది. అటుల జరుగకపోవుటచే, సత్యాగ్రహపు విలువ మరింత యతిశయించెను. అహింసద్వారా హింస నెదుర్కొని జయించుటకు వీలు గలదని, మహాత్మునకు పూర్ణ విశ్వాసము గలదు. వారి విశ్వాసము రానురాను బలపడుచున్నది. దేశమునంద డెక్కడనో జరిగిన ప్రజలదౌర్జన్యమును గోరంతలు కొండంతలు నేసి, మహాత్ము సభిక్షేపించుటకై దాని నెత్తిచూపుట సులభమే. కాని, సర్ ఇబ్రహీం రహింతుల్లాగారు దెలిపినట్లు, మహాత్ముని యుద్యమము లేకున్నచో దేశమునంద డెట్టిదుస్థితి వాటిల్లెడిదో యూహించుట సులభసాధ్యము. అధికారులు దౌర్జన్యప్రయోగమునకు బూనిచో, ప్రజలును బూనియుండరను సత్యము రానురాను విదితమగుచున్నది. నేటిసమయమున, ప్రభుత్వమువారి రెట్టిపకటన గావించినను, భావిచరిత్ర మహాత్ముని యుద్యమమును హిందూదేశమునకును తద్వారా ప్రపంచమున కంతకును జేసినమేలును వివరింపకమానదు. మహాత్మునినిర్బం

ధించుటతో తృప్తి చెందక, మహాత్మునిలేఖ గోరి నటుల ఉప్పుపన్నును వెంటనే తొలగించి, బీదల కుపశాంతి గలిగించుట, ప్రభుత్వమువారి కనీసధర్మ మగుచున్నది. ఇందుకు బూననియెడల, ప్రజల సంకల్ప మింకను బలపడి స్వాతంత్ర్యమును చేరువకు దీసికొనిరాగలదు.

మహాత్ముని కడపటిసందేశము

త్యాగము లేకుండ సంపాదించినస్వరాజ్యము చిరకాలము నిలువదని, మహాత్ముడు తన కడపటిసం దేశమునందు తెలిపెను. ఇతరులను బాధింపక, ప్రజలు తామేబాధల ననుభవించుచో, హిందూదేశము గమ్యస్థానము సతీశీఘ్రముగ చేరునని, మహాత్ముడు చాటెను. తమను నిర్బంధించినపిమ్మట, ప్రజలుగాని, తమనహచరులుగాని, దిగులుజెందక, భగవంతునిపై భారము మోపి పాటుబడవలయునని, మహాత్ముడు ఎచ్చరించెను. పరమేశ్వరుడే తమ యుద్యమమును నడి పించుచున్నాడనియు, మానవమాత్రులు నడిపించుట లేదనియు, మహాత్మునకు పూర్ణవిశ్వాసము గలదు. విదేశవస్త్రములను త్యజించి, ప్రతివారును నూలు వడుకుచు, అస్పృశ్యతను పాటింపక, అన్నిసంఘముల వారును భ్రాతృభావముతో మెలగవలయు ననియు, అధిక సంఖ్యాకులు అల్పసంఖ్యాకులను తృప్తిపరుప వలయు ననియు, నిట్టి మార్గములవలన పూర్ణ స్వరాజ్యము సిద్ధించుట సులభ సాధ్యమగుననియు, మహాత్ముని సందేశము చాటుచున్నది. ఈ సందేశము సఫలమగుగాక యని కోరెదము. ఎర్రవాడ జయిలులో మహాత్ముడు సలిపెడి తపస్సు, వారు స్వేచ్ఛగ నున్నపుడు ఆచరించెడి కర్మకన్నను, ఎక్కుడుగ ఫలప్రదమగు నని నమ్ముట కవకాశము గలదు.

చిత్రకళలు

చిత్రకళలు ప్రజల నాగరికమునకు చిహ్న మనియు, వారి నైతికశక్తిని పెంచుననియు, అందుచే వీనికి తగినప్రోత్సాహ మొసగవలెననియు డ్యూకు ఆఫ్ యార్కుగారు, లండను రాయల్ ఎకాడమీ విందులో నుపన్యసించిరి. మారణయంత్రములు పెరు గుకొలదియు,యంత్రములు మానవునిఆత్మను అంత రింపజేయునని భీతిగలుగుచున్నదనియు, ఇట్టిదుస్థితి త్వరలో దొలగవలె ననియు, ఛాంపుసను ప్రభువు గారు నుడిచిరి. చిత్రకళలును, విజ్ఞానమును, ఏజాతి కయినను పరిశ్రమలంత ముఖ్యమయిన వని, పార మూరు ప్రభువుగారు ఉద్దేశ్యపడిరి. కాని, యంత్ర యుగమునందు చిత్రకళలు క్షీణించియుండుట వింత గాదు. యంత్రములబారినండి మానవుడు తప్పించు కొను కొలదియు, చిత్రకళలును, విజ్ఞానమును పెం పొందుచుండును. ఇట్టిమార్పు పాశ్చాత్యప్రపంచము సం దెంతవరకు కలుగునో చూడవలయును.

మాడభూమి సరసింహాచార్యులుగారి నిర్బంధము

గుంటూరునందు న్యాయవాదిగ నుండి, యిం తకు పూర్వము అసహాయోద్యమసమయమున కారాగృహనిర్బంధము ననుభవించిన, మాడభూమి సరసింహాచార్యులుగారును, వైశ్యముఖ్యులు, కాం ప్ర నాయకులు నగు మద్ది వెంకటరంగయ్య గారును, దేశభక్తులగు శరణు రామస్వామిఛాదరి గారును, తురగా వెంకటేశ్వర్లుగారును కుర్రా

గోపాలకృష్ణయ్యగారును నిర్బంధింప బడినటుల, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. కడపటివారికి రెండు సం వత్సరములును, మిగిలినవారికి చెరి యొక సంవత్స రము శిక్షయు విధింపబడెను. వెంటనే వీరిస్థాన మితరనాయకులచే నాక్రమించబడు ననుటకు సంది యములేదు. గుంటూరు మండలము నాయకా భావముచే నప్టపడదని నమ్మవచ్చును.

బ్రాక్వేగారి నిరసనము

మహాత్ముని నిర్బంధించెడి ప్రభుత్వ మేదియయి నను, ప్రపంచమునం దెల్ల ఉత్కృష్ట మహాశయుని నిర్బంధించుటచే, తనచర్యను తానే ఖండించుకొను చున్నదని, బ్రాక్వేగారు తెలుపుచున్నారు. బ్రాక్వే గారు పార్లమెంటులో స్వతంత్ర లేబరుపక్షసభ్యులు. “న్యూలీడరు” పత్రికా సంపాదకులు. ఇట్టివారు, మహాత్ముని నిర్బంధమును నిరసించుటతో తృప్తి చెందక ప్రజాశయములు సఫలమగుటకై ‘యావ చ్చక్తిని వినియోగించి, ఇంగ్లండు నావరించిన యప క్షీర్తిని పారద్రోలుట యవసరము. బ్రాక్వేగారు స్వల్పసంఖ్యాకులలో చేరినవా రయినను, తగిన ప్రబోధముసలిపి, దృఢనిశ్చయమును కనుబటచుచో, బ్రిటీషప్రజలలో హృదయపరివర్తనమును గలిగింప గల్గుదురు.

మదరాసు : విదేశవస్త్రములు

విదేశవస్త్రములను తెప్పించుటలోను, విదేశ వస్త్రములను ధరించుటలోను, చెన్ననగరము ఇతర ప్రదేశములకన్న నెక్కుడు పేర్కొనబడింది. ఇట్టి నగరమునందు గూడ విదేశవస్త్రబహిష్కారము గూర్చి షట్పదల పెరుగుట శుభచిహ్నము. చెన్న పురి వస్త్రవణిక్కులసంఘమువారు, నిన్నటినము జరిగిన సభలో విదేశవస్త్రములను మూడుమాస ములవరకు దెప్పింపకుండుటకు నిశ్చయించిరి. ఇంత టితో తృప్తిచెందక, యికముం దెన్నడును తెప్పింప కుండుటకు నిశ్చయించుట శ్రేయ స్కరము. ఇది తాత్కాలికప్రశ్న గాదు. హిందూ దేశభావ్యతలాభమున కిది సంబంధించిన దగుటచే, యీవిషయమై వర్తకులు శ్రద్ధవహించుట యవ సరము.

నల్లమందు

నల్లమందు సమావేశములో రాజప్రతినిధిగా రిచ్చిన ఉపన్యాసము జూచిన, ఇతరజాతుల ప్రోద్బలముచే నల్లమందు సంతరింపజేయుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనిరిని తెలును. ఇట్టి ఉత్సాహమునే హిందూదేశమున మద్య పాన నిషేధమువిషయమునగూడ వీరు చూపుచో, ప్రజా శయములను వీరు గౌరవించినవారగుదురు. ఇతర జాతులకొరకు గాక, భారతీయులకొరకు, నిషేధ సంస్కరణమును నిర్వహించినవారగుదురు. కాని, ఈవిషయమై ఎట్టికడలిక గనుపించుటలేదు ప్రజలు స్వప్రయత్నముల వైసనే ఆధారపడవలసిన యవ సరము గన్పట్టుచున్నది.

మైలాపూరు శ్రీ కబాలీశ్వరస్వామి వసం తోత్సవము:— ప్రతివత్సరము న్యాయవాదుల, సమా స్థాల ఉభయముగ జరుపబడు శ్రీ కబాలీశ్వరస్వామి వసం తోత్సవము శేపు రాత్రి 9 గంటలకు మైలాపూరునందు జరు గును.

దేశోద్ధారక విశ్వదాత కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు
 కారాగృహవాసము
 నేటికి పదునాఱు దినములు
 నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930
 యావద్భారతదేశీయులకును
గాంధీమహాత్ముని
 సందేశము
 వెనుక మహాత్ముడు దండిలో నున్నపుడు
 మహాత్ముని అరెస్టుచేసెద రనువార్తలు ప్రబలుటచే
 నపుడు మహాత్ముడు వ్రాయించిన సందేశ
 మిపుడు ప్రకటింపబడెను

జలాలూరు, మే 5:—నే నిదివర కెన్ని యో సందేశముల నొసగితిని గాని వాని నన్నిటిని దేశీ యులు పెడచెవి నిడుచున్నచో నిపుడు మరల నీ సందేశము నిచ్చుట నిష్ఫలమే యగును గాని దేశీ యులును సందేశములను అలక్ష్యము చేయలేదని నేడు అర్ధరాత్రమువరకు నాకు చేరిన వార్తలవలన విదిత మగుచుండుటచే నిపుడు నేను మరల నీసందేశము నొసగబూనితిని. గుజరాతులో వేలకొలది స్త్రీలును పురుషులునుగూడ ముందుకు వచ్చిరి. గుజరాతులో నెట్టి దౌర్జన్యమును జరుగలేదు. ప్రజలమన్నన కధికముగా ప్రాత్రు లైనవారును తమ జీవితములను దేశసేవ కర్పించినవారును నగు నాయకుల నొక్కొక్కరినిగా నిర్బంధించిరి. కాని ప్రజలెంతమాత్రమును వెనుదీయలేదు. వేలకొలదిగా స్త్రీలును పురుషులును ఇపుడు గూడ లవణసత్యాగ్రహము నొనరించుచున్నారు. దీనినిబట్టియే దేశీ యులు నాసందేశము ననుసరించుచున్నారని నేను భావించుచున్నాను. ఈరీతిగా కడవరకును నిరంతర దీక్షతో దేశీయులందరునుగూడ సత్యాగ్రహమును కొనసాగించునెడల భారతదేశమునకు పూర్ణస్వరాజ్యము తప్పక లభించుటయే గాక తన గౌరవమున కనుగుణ మగునట్టి ఉత్తమమగు ఆదర్శమునుప్రపంచమున కంతటికిని ఒసంగ గల ఘనతగూడ భారత మాతకు నిశ్చయముగాచేకూరగలదు. భారతీయులు త్యాగ మొనరింపకుండనే స్వరాజ్యమును బడయ గలిగినచో నది స్థిరముగా నుండజాలదు. కావున దేశీయులందరును అత్యధికమగు త్యాగము నొన రింపవలెను. నిజమైన త్యాగ మొనరించునపుడు కష్టముల నన్నిటిని అనుభవించువారు ఒకపక్షము వారు మాత్రమే యగుదురు. అనగా ప్రతిపక్షులను వధింపకుండ మనమే మనప్రాణముల నర్పింపవలెను. భారతదేశీయు లీ ఉత్తమాశయమును నెరవేర్చుట గాక, ప్రస్తుతము భారతీయుల ఆత్మగౌరవమును సర్వ స్వమును గూడ పిడికెడుస్వరాజ్యలవణమునందే అడగియున్నవి. సత్యాగ్రహవీరుని మణికట్టు విరిగి నను సరే గాని పిడికిలి మాత్రము విడవగూడదు. దొరతనమువారు నాగరికపద్ధతినే యీ సమరమును సాగింపగోరునెడల పిడికిలిలో ఉప్పును పట్టుకొనిన వారి నందరిని వారు అరెస్టు చేయుటయే ధర్మము. అరెస్టు చేసిన పిమ్మట సత్యాగ్రహవీరుల శరీరము ప్రభుత్వమువారికి వశ మగును గాన చెరసాలకు

పోగానే శాంతిపైనికుడు తనపిడికిలిలోనున్న ఉప్పును ఉద్యోగుల కిచ్చి వేయవలెను. నిరాయుధుడును అహింసానిరతుడును శాంతియుతుడు నగు శాంతి పైనికుని పిడికిలిలో నున్న ఉప్పు బలవంతముగ ప్రభుత్వానుచరులు లాగుకొను చుండుట అనాగరక పద్ధతి యగుటయే గాక భారతదేశమున కవమాన కరముగూడ నగును. కాన మణికట్టువిరిగిననుగూడ పిడికిలిని విప్పకుండుటవలననే ప్రభుత్వము ఆయవమాన మును అనుభవింపవలసియుండును.

నన్ను అరెస్టు చేసినపిమ్మట, గూడ నాయకులును ప్రజలును ఎంతమాత్రమును వెనుదీయ గూడదు. ఈ నమాచారమునకు ప్రధాననియంత భగవంతుడేగాని నేను కాను. భగవంతుడు ప్రతి మోగువుని హృదయకమలమునందును గూడ నివసించుచునేయున్నాడు. మనము ఆత్మవిశ్వాసమును కలిగియున్నామో భగవంతుడు తప్పక మనకు మార్గదర్శి యగును. మన మనుసరింపదగిన మార్గము ఇదివరకే స్థిరపరచబడెను. ఉప్పును తీయుటకును తయారుచేయుటకును ప్రతిగ్రామమునందును ఆబాలగోపాలమునుగూడ పూజకొనవలెను.

కల్లు సారా నల్లమందు మున్నగు నిషాదస్తువుల దుకాణములయొద్దను విదేశవస్తుముల దుకాణములయొద్దను స్త్రీలు పికెటింగు చేయవలెను ప్రతి యింటను స్త్రీలును పురుషులును బాలురును వృద్ధులును గూడ తక్కిలవై తీరుబడి యున్న పుణ్యలూలుపడుకునుచే యుండవలెను. ప్రతిదినమును ప్రతియింటను రాసులకొలదినూలును వడుకుచుండవలెను. విదేశవస్తుములను తగులబెట్టుచుండవలెను. హిందువులు అస్పృశ్యులను పూర్తిగా రూపుమాపవలెను. హిందువులు, మహమ్మదీయులు, పార్సీలు, క్రైస్తవులు మున్నగు నన్నిమతముల వారును గాఢభక్తి మగు సోదరభావముతో నేకీభవించి దేశసేవ నొనరింపవలెను. అల్పసంఖ్యాకములగు సంఘములకు మొదట సంతుష్టిని కలుగజేసిన పిమ్మట మిగిలిన దానితోనే అధిక సంఖ్యాకములగు సంఘములు తృప్తి నొందుచుండవలెను. విద్యార్థులందరును ప్రభుత్వపాఠశాలలనువదలివేయవలెను. ప్రభుత్వోద్యోగులందరును రాజీనామాల నియ్యవలెను. ఇదివరకు రాజీనామాల నిచ్చిన ధీరులగు గ్రామపంచేళ్లు, తలారీలు మున్నగువారి పద్ధతినే ప్రభుత్వోద్యోగులందరను గూడ నవలంబించి ప్రజాసేవకర్తమునం దుద్యోగులుగా చేరవలెను. దేశీయులందరును గూడ నిరీతిగా చేసినచో మనకు పూర్వస్వరాజ్యము తప్పక లభించును" అని మహాత్ముడు తెలిపి వ్రాయించెను. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన

గోంధిమహాత్ముని అరెస్టుచేయుటకుగల కారణము బొంబాయి, మే 5-నడు ఎం. కే. గాంధీగారిని అరెస్టు చేసి ఎరవాడ నెలంటలు జయిలులో స్థంచడమైనది. గాంధీగారు ప్రధాన నాయకుడుగను ప్రోత్సహకుడుగను నుండి ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహ ఉద్యమము వలన దేశము నందంతటను వేలకొలది ప్రజలు శాసనమును ధిక్కరింపవారంభించిరి. వైగా కొన్ని చోట్ల దౌర్జన్యములు జరిగినవి. అవి క్రమక్రమముగా చాల అధికముగాగూడ జరుగసాగినవి. ఇట్లు దౌర్జన్యములు జరుగకుండుటకు గాంధీగారు చింతించుచునే యుండిరి గాని యిట్లు దౌర్జన్యములకు గడంగిన తన అనుచరులను గూర్చి గాంధీగారి ఆక్షేపాలు క్రమముగ దుర్బలములు క్కా సాగినవి. గాంధీగారు వారిని అదపులో స్థంచజాలరనిపూడ పుష్టమైనది.

అతిమేలైన బ్లాజాగల్ నీమకమలములకు సుప్రసిద్ధమైనది. స్థాపితము 1893

వీకంసీ చబిల్ దాస్ అండు సన్న్
నీమకమలముల నగల వర్తకులు

1 112, 118 వై నాబజారు రోడ్ మద్రాసు
గుజరాతులో గాంధీగారికి అధిష్ఠకముగ పలుకబడియుండుట సహజము. గాంధీగారు అహింసాదా బాదునుండి దండివరకును పలంట్టియలతో కాలినడకను ప్రయాణము చేసినపుడు మకాములుచేసిన ప్రదేశమునందే దానిఫలిత మత్యధికముగా గోచరింపసాగినది. మఖ్యముగా కెయిరా-నూరతు మండలములలో కొన్ని తాలూకాలలో గాంధీగారును వారి అనుచరులును చేసిన ప్రోత్సాహములన గ్రామోద్యోగులపట్లను ప్రభుత్వోద్యోగులపట్లను ప్రబలతమ మగు సాంఘిక బహిష్కారణమును గ్రామములు ప్రారంభించిరి. వారిని కలములోనుండి వెలివేసెదమని బెదిరించిరి. అనమానపరచిరి. అపఖ్యాతికి పాల్పరచిరి. చివరకు వారికి అన్నపానములుగూడ లభించుండ చేసిరి. అందులన చాలమంది గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాల నిచ్చిరి. ఆకారణమున గ్రామములలో ప్రభుత్వవ్యవహారములు కొనసాగుటకు గొప్ప నిరోధమేర్పడినది. సత్యాగ్రహమున చేరకుండ ప్రభుత్వముపట్ల భక్తికలిగి తటస్థులుగానన్న వారి నందరిని గూడ బహిష్కరించిరి. తానే జాతివారికి రక్షకుడనని గాంధీగారు చెప్పును బండిరో అట్టి అస్పృశ్యుల గూడ గ్రామములు బహిష్కరించిరి.

ఉప్పుపట్లమును తిగి ఎక్కించుటవలనను కల్లుసారాదుకాణములందల విదేశవస్తుముల దుకాణములందలను పికెటింగుచేయుటవలనను గూడ తాను రోగినిఫలితము చేయవలసిందటచే యిటీవల గాంధీగారు భూమిస్థితును చెల్లింపవలదనిగూడ చాల సారులు రైతులకుబోధించిరి చివరకు దర్భసలేకచెరవాడలోనున్న ఉప్పు కొర్రాకులపై దాడిచేసి అచటనున్న ఉప్పురాసులను ఎకవరకుకొందుమనిగూడ గాంధీగారు ప్రకటించిరి. ఆరాసులు గుత్తదారులచే గాని దొరతనమువారిచే కావు. అట్టి దాడి సలుపుటలోగూడ దౌర్జన్యము కలుగకుండనే వారు చేసెదమని వారెంత చెప్పినను దౌర్జన్యము జరుగక పుట్టదు. అపుప్పురాసుల యజమానులకు అగ్రియాలను పోలీసు వారుగూడ పలంట్టియలను నిరోధించుటలో దౌర్జన్యమునకు గడంగకమానరు.

గాంధీగారు సబర్కాన్టీ ఆశ్రమమునుండి బయలుదేరినది మొదలు నేటివరకునుగూడ బొంబాయి దొరతనమువారు అత్యధికముగా సహనముతోగూడిన విధానమునే అనుసరించుచున్నారు. దొరతనమువారు దౌర్జన్యమును వెల్లడించుచున్నారని కొందరాక్షేపించుచుండినను గూడ దొరతనమువారు తక్కుచేయకుండ సహనమునేబానియుండి దౌర్జన్యము లేకుండ లవణసత్యాగ్రహమును జరుపుచున్నచో త్వరలోనే అది కాంతముగా ముగియగలదను గట్టివమ్మకము కలిగియుండుటవలననే దొరతనమువారి రిప్పటివరకు నిట్టి శాంతిమార్గము ననుసరించుచుండిరి. కాని ఇటీవల జరిగిన సంగతులనుబట్టిచూడగా యీ సత్యాగ్రహముల శాంతిముగా ముగియజాల దనియును ప్రకృతినియము అనుల్లంఘనము అని గాను గాంధీగారి విధానమును నిరోధించుచుండినచో వెనుక అసహాయోద్యమము ప్రారంభింపబడినపుడు జరిగినరీతితో మరల నిపుడుగూడ హత్యలు ఇండ్లు తగులబెట్టుట మున్నగు దారుణము లన్నియును జరుగగలవనియును పుష్టమైనది. ఇట్లుపైని గాంధీగారిని స్వేచ్ఛగా వదలినచో దేశ శాంతికి ప్రభులకును ప్రమాదము కలుగుట నిశ్చయమని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారును యిండియా ప్రభుత్వమువారును కలసి ఆలోచించిన పిమ్మటనే నిశ్చయింపబడెను. 1827 వ సం॥ రు 25 వ రిక్యలేషను ప్రకారము దొరతనము వారికి యిష్టమున్నంత కాలము గాంధీగారిని కారాగృహమునందుంచవలెననిగూడ నిశ్చయింపబడెను. గాంధీగారు చెరసాలలోనున్నంత కాలమును వారికి సౌఖ్యమును కలిగించుటకును ఆరోగ్యమును కాపాడుటకును తగిన ఏర్పాటు లన్నియునుగూడ చేయబడును, అని బొంబాయి దొరతనము వారు ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

ఒక ప్రయాణికుడు తెలిపిన విషయములు

మహాత్ముని తీసుకొనివెదలిన ట్రెయినులోనే ప్రయాణముచేయుట బొంబాయి, మే 5-నడు 4 వ తేదీరాత్రి నేను ఆ ట్రెయినులో ప్రయాణము చేసితిని. ఆ ట్రెయిను నవసారి చెరు సరికి రాత్రి 2 గంటలైనది. మే మందఱ మును గాఢ నిద్రలో నుండితిమి.

గాంధీగారిని గూడ ఆ ట్రెయినులోనే యెక్కించిన వార్త యెబులనో తుణుకులో అందరికినిగూడ తెలిసిపోయినది. అహింసాదాబాదులో యీ ట్రెయినుకు ఒక స్పెషలు శలూసుబండిని తగిలించిరి. ట్రెయిను నవసారి స్టేషనుకు రాగానే మహాత్మునితోబాటు ఆర్గురు పోలీసు ఉద్యోగులు ముగ్గురు పోస్టాల్స్యులును ముగ్గురు భారతీయులను గూడ ఆ ట్రెయినులోనే ఎక్కిరి. నేడు 5 వ తేది వుదయమున 7 గంటలకు ట్రెయిను బారివిల్ స్టేషను కడకు వచ్చిచదిగాని బానిని స్టేషనుకు కొన్ని ఫర్లాంగుల దూరమునందున్న తెవలుక్రాసింగువద్దనే ఆపివేసిరి. అచట పోలీసు వారు ఒక మోటారుకారును సిద్ధముగా నుంచిరి. ఉదయమున 8 1/2 గంటలకు గాంధీగారు రచట రైలుదిగి మోటారు కారువద్దకు నడిచి వెళ్లిరి. గాంధీగారును ఉద్యోగులును ఆ కారులో సెక్కిరి. అది యెవటికి పోయెనో తెలియదు అని యొక ప్రయాణికుడు తెలిపెను. (అ. ప్రె.)

గాంధీమహాత్ముని యెరవాడ చెరసాలకు గొనిపోవుట

ముందుగా డాక్టరుచేత పరీక్ష చేయించుట పూనా, మే 5-నడు ఉదయమున 10 గంటలకుమూడు మోటారు కారులు శాంతముగా ఎరవాడచెరసాలకడకువచ్చెను. పూనా పోలీసు డిప్యూటీ యినస్పెక్టరు కండనుగారు బారివిల్ వెళ్లి ఆచటికి గుజరాతు మెయిలురైలులో తీసుకొని రాబడెను గాంధీగారిని నేడుదయమున మోటారులో సెక్కించి తీసుకొనివచ్చిరి. పూనా చేరువరకునుగూడ ప్రయాణము ప్రకాంతముగా నేజరిగినది. గాంధీగారికి ఆరోగ్యము సరిగా లేదని దొరతనము వారికి తెలిసినందున బారివిల్నుండి పూనాకు ఇంతటిదూర ప్రయాణము చేయుటకు గాంధీగారు తగిన స్థితిలో నున్నారా లేదా ముందుగానే పరీక్షించుటకు చెప్పిడెన్నీ సర్దును తెప్పి నెంటు కల్లులు ఏ. ఎస్. థామసుగారు నూరతువెళ్లి గాంధీగారిని పరీక్షించిరి. గాంధీగారు మంచి ఆరోగ్యస్థితిలోనే యున్నారని తెలిపిరి.

ప్రయాణసౌకర్యములకు గాంధీగారు సంతసింపుట

“దారిలో నాకు సదుపాయమును సౌఖ్యమును కలిగించుటకు అన్ని యేర్పాటులును మిక్కిలి బాగుగానే చేయబడెను ప్రయాణముగూడ మిక్కిలి సంతోషప్రదముగా నే యుండెను,” అని గాంధీగారు రినిరి. ఎరవాడచెరసాలవద్ద చెరసాలల యినస్పెక్టరు జనరలుమేజరు డో. ఎల్. గారు మహాత్మునివశేపరచుకొనిరి. ఇపుడు గాంధీగారిని బారివిల్నుండి ఎరవాడకు తీసికొని వచ్చిన కండనుగారే వెనుకటి సారిగూడ అహింసాదాబాదులో మహాత్ముని అరెస్టు చేసెను అపుడు కండనుగారు అహింసాదాబాదులో సిట్టి యివస్పెక్టరుగా నుండెను. ఇపుడు పూనాలో డిప్టీనూపరిం లెండెండుగా నున్నారు. (అ. ప్రె.)

మహాత్మునకు ఆలవెన్సు

దొరతనమువారు నెలకు నూరురూపాయ లిచ్చుచుండుట

పూనా, మే 5-గాంధీ గారు చెరసాలలో నుంచబడునంత కాలమును వారి స్వంతవ్యయములకుగాను 1827 సం॥ 25 రిక్యలేషను ప్రకారమే నెలకు 1,000 రూపాయల వంతునే గాంధీగారికి యిచ్చుచుండవలెనని దొరతనమువారు త్వరలోనే ప్రకటించెదరనిపూడ తెలిసినది. గాంధీగారి నిపుడు స్టేటుప్రజనుగా నేర్పాటుచేసినందున వారికి యీ ఆలవెన్సు యేర్పాటు చేయబడును

ప్రవాసశిక్షనుగూర్చిన వదంతులు

గాంధీగారిని ప్రవాసమున కంపెదరని కొందరనుచున్నారని యిరిక్యలేషను ప్రకారము బొంబాయి దొరతనమువారి పరిశీలనక్రింద నున్న యొకకోటలోగాని చెరసాలలో (జయిలు - ప్రజను)గాని నిర్బంధింపవలెనని డినిలోపుష్టముగానే యున్నది. (అ. ప్రె.)

వలంటీరులు జేగంటలను వాయింతుట

కరాడీగ్రామములు శంఖములను పూరించుట జలల్పూరు, మే 5- పోలీసువారు 4 వ తేదీరాత్రి కరాడీలో మహాత్మునిశిబిరములో ప్రవేశింపగానే అచట నున్న వాలంటీరులు జేగంటలను మోగించిరి. అధ్వనినిని కరాడీగ్రామములందరును మేల్కొంచి శంఖములను పూరించిరి. గ్రామములందరును మేల్కొంచిరి. 200 మంది శిబిరప్రకారద్యారమువద్ద జేరిరిగాని వారిని పోలీసువారు లోనికి రానీయలేదు. (శ్రీ ప్రె.)

మణిలూలు గాంధీ శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగార్లు

నవసారిలో జరిగిన బహిరంగసభలో ఉపన్యసించుట

నవసారి, మే 5-నేడు సాయంకాల మిఠు శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారి అధ్యక్షతన బహిరంగసభ జరిగినది. ఆ సభలో మహాత్ముని కుమారుడు మహాత్మునిదళములోని ఎం. పీ. నగ మణిలూలు గాంధీగారు మొదలు నవన్యసించిరి. దొర నమ్రువారు గాంధీగారిని అరెస్టుచేయుట మరల మన కొక పరిష్కారముగానున్నది.

గాంధీగారిని అరెస్టుచేసినందుకు ఒక కుక్కయైన మొరగలేదు

అని 10 యేండ్ల క్రితము కొందరనిరి. మనము దౌర్బల్యమును త్యజించి మరింత దీక్షతో పనిచేసినచో పూర్వస్వరాజ్యము లభించుటయును గాంధీగారిని విడుదల చేయుటగూడ జరుగలెను. లేనిచో మరల 150 ఏండ్ల కై ననుగూడ మనకీదాస్యము వలదు. గాంధీగారిని మనము మరల చూచుటగూడ తటస్థమగును.

అట్టి దుస్థితియే కలిగినయెడల గాంధీగారిని వొరలెనమువారు విడుదల చేసెదమనినను గూడ వారు మనమొగములను చూడనొక్క అచటనేమృతి వొందెదరు. గాంధీగారి కుటుంబమునకు చేరిన మే మందరమునుగూడ మృతినొందుటకు సంసిద్ధులముగానే యున్నాము.

గాంధీగారిని అరెస్టుచేసినందులకు మీరు దొరతనమువారి పైని ఆగ్రహమును చెందగూడదు. అహింస సంతమాత్రమును వదిలగూడదు. మన నాయకుడు విధించినరీతిని సత్యాగ్రహము బహిష్కరము మున్నగు పనులన్నిటిని ద్విగుణితోత్సాహముతో నెరవేర్చుచుండవలెను. గాని యీ కార్యముల నెంత మాత్రమును విరమింపగూడదు" అని మణిలూలుగారు నుడివెరి.

శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు

"గాంధీగారిసంగిన సందేశమును దేశీయులందరూ శ్రద్ధగా గమనించి అరీతిగా శ్రమిలు, పురుషులుగూడ దేశసేవ నొనరించుచుండవలెను. అచిరకాలముననే స్వరాజ్యమును బడయుటకు దీక్షబూనవలెను. మనది ధర్మయుద్ధము కావున భగవంతుడు మనపక్షముననే యున్నాడు. గాన మనకు విజయము నిశ్చయముగాన మీరు ద్విగుణితోత్సాహముతో పనిచేయవలెనని మాతాజీ నుడివెను. పిమ్మట స్వయంముగ విదేశపత్రముల రాసికి నిష్ఠుముట్టించెను. ఆ సభకు పెక్కువేలమంది వచ్చిరి. 5-వ తేదీని నవసారిలో జరిగెదగుగూడ ఉత్సాహినిరి.

(ఆ. ప్ర.)

అబ్బస త్యాజీగారు కరాడీవచ్చుట

5 వ తేదీ రాత్రికే వచ్చిరి.

నవసారి మే 6-యహాత్ముని అరెస్టుచేసిరి గానకరాడీ ఆశ్రమమునందు మహాత్ముని సత్యాగ్రహదళమునకు ఆధిపత్యమును వహించుటకు వెంటనే రావలెను. అనిత్యాజీగారికివార్త పంప బడినందున వారు నిన్నరాత్రికే యిచటికి వచ్చిరి.

కెయిరా మండలమునకు నాయకత్వము వహింపవలెనని కాదనుభాయిదేశాయిగారికిని మహాత్ముని అరెస్టుచేసినభార త్యక్తాంగ్రెసు కార్య సంఘ సభను జల్పూరులోనే జరుపవలెనుగాని మరియొకచోటికి మార్చవలదని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికినిగూడ త్యాజీగారునేడు తంతివార్తలను పంపిరి.

(ఆ. ప్ర.)

వి. జె. పటేలుగారు బొంబాయికి బయలుదేరుట

5 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కలకత్తానుండి

బయలుదేరిరి

కలకత్తాలో హరటాలు

కలకత్తామే-గాంధీమహాత్మునిఅరెస్టుచేసినవార్త తెలియగానే పటేలుగారు మధ్యరాష్ట్రములకు వెళ్లుట మానివేసి నేడు మధ్యాహ్నము నాగపూరు మెయిలులో బొంబాయికి బయలుదేరిరి. పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, డి. పి. ఖెయి టుగార్లు మున్నగువారు హరారాష్ట్రమునకు వెళ్లి మహాత్ముని పీఠోత్సర్గి. కలకత్తా నగరమున ఎట్టి అల్లరులను జరుగకుం డ పోలీసువారు తగిన యెర్పాటులను చేసిరి. నేడివార్త తెలియ గానే సంప్రార్థకుల హరటాలు జరిగినది. రేపు 6వ తేదీనిగూడ హరటాలు జరుగును. పుట్ బాలు పండుమల అటలు (మాది)గూడ ఆపివేయబడెను. వేలకొలదిగ వ్రలుంటిరులు మైదానమునకువచ్చి హరటాలు జరుపవలెనని కోరుటచే నన్నియును ఆపివేయబడును. (ఆ. ప్ర.)

ను రా జ్ మ ల్

వారి స్వచ్ఛమైన వెండి సామగ్రి.

313, ఎన్.పై.నేడ్, రాక్ ఫోర్ట్ గేట్, తిరుచినాపల్లి

సూరతులో హరటాలు

గొప్పఊరేగింపు జరుగుట

సూరతు, మే 5-నేడు తెల్లవారుసరికే మహాత్ముని అరెస్టు చేసినవార్త సూరతులో తెలిసినది. వెంటనే వలంటిరులు గొప్ప పూరేగింపుతో బ్రాహ్మీ యగీతములను పాడుచు బయలుదేరి హరటాలు జరుపవలెననికోరిరి. అన్ని రుకాణములును మానివేయబడెను శ్రీమతులు పురషులును గూడ ఊరేగింపులో నుండి మ్యునిసిపలు పాఠశాలలన్నియునుగూడ మానివేయబడెను

కలకత్తా, బొంబాయి, అమృతసరు కార్పొరేషను సభలు విరమింపబడుట

మునిసిపలు కార్పొరేషనులును పాఠశాలలును గూడ మూయబడుట

బొంబాయి మే 5-నేడు బొంబాయి కార్పొరేషను సభ వెంటనే మానివేయబడెను.

కలకత్తా

నేడు మధ్యాహ్నము కలకత్తా కార్పొరేషను సభగూడ విరమింపబడెను. ఈ తీర్మానమునకు పాశ్చాత్యులసభ్యులందరును ప్రతిబాటుగగనుండిరి. మహాత్మునియులలో నొకరు తప్ప తక్కినవారందరూ తటస్థులుగా నుండిరి. తీర్మాన మామోదింపబడెను. రేపు కార్పొరేషనుల నన్నిటిని మానివేయవలెనని మాడతీర్మానింపబడెను.

అమృతసరు

నేడు సాయంకాలము మ్యునిసిపలు సంఘసభ విరమింపబడెను. రేపు కార్పొరేషనులను పాఠశాలలును మానివేయవలెనని తీర్మానింపబడెను. రేపు హరటాలు జరుగును. నేడు గూడ చాల రుకాణములు మూయబడెను. నేడు బహిరంగ సభజరిగినది. (ఆ. ప్ర.)

పోలింగనల్లూరు సత్యాగ్రహము

నాయకు లిరువురకు సమన్లు

చెన్నైలో, మే 6-పోలింగనల్లూరు సత్యాగ్రహ నాయకులగు శ్రీయుతులు శంకర్ స్వామి వణ్ణుగారందరూ గల్లకు వి. పి. కో. 117 వ సెక్షన్ముక్తింద నైదాడేట మేజిస్ట్రేటుగారు సమన్లును జారీచేసిరి. నేడు 12 గంటలకు నైదాడేటలో విచారణ ప్రారంభమగును.

వీరిరువురికి శిక్ష విధింపబడుచో డాక్టర్ పి. నటరాజన్, జముగిని నాయకర్ గార్లు వీరి స్థానమున పోలింగనల్లూరునందలి లహాసత్యాగ్రహోద్యమమునకు నాయకత్వమును వహించు రని తెలియుచున్నది

పెరంబూరు వర్కు-మాపు పనివాండ్లు హరతాళము గావించుట

మద్రాసు, మే 6:-యం. యన్. యం. పనివాండ్ల సంఘమువారు తామ నిన్నరాత్రి ప్రత్యేక సభ జేసి యాసభలో గావించిన తీర్మానము ననుసరించి నేడు పెరంబూరు వర్కు-మాపు పనివాండ్లు ఎవరును పనికిపోవక హరతాళము గావించిరి. యం. యన్. యం. రైల్వే ఉద్యోగులు గైర్హాజరు పనివాండ్లు శిక్షకు పాత్రులగును రిపోజ్ కటింపిరి. ఈ ప్రకటనను అత్యుపేక్షతో పనివాండ్లందరును హరతాళము గావించిరి. సుమారు 100 మంది పోలీసు బ. ట్రో కులును, పోలీసు ఉద్యోగులును ఒక మేజిస్ట్రేటు వీరెల్లరు క్లాంటి భంగము కాకుండునట్లు చూచుటకు అచటనుండిరి. పనివాండ్లందరు పనికివెళ్లక తమతమ గృహములకు వెళ్లి పోయిరి.

రా. బి. పి. రంగనాథం చెట్టిగారికి సన్మానము:- మద్రాసు కార్పొరేషను ఉద్యోగుల సంఘముయొక్క అధ్యక్షులును సభ్యులుకలిసి రా. బి. పి. రంగనాథచెట్టిగారి గౌరవార్థము రేపు 7 వ తేదీని సాయంకాలము 5-15 గంటలకు రిప్ప నభివేషమున విందొసంగెదరు. గా. పి. రామస్వామి మొదలి యారోగరు అధ్యక్షుత వహించెదరు.

రాజ్ పోకలు:-కల్లికోట రాజా, రా. బి. కే. గోవిందాచారియర్, కొల్లెంగోడు రాజా, యం. పి. వి. కృష్ణయ్యచౌదరి, యం. యన్. పి. గార్లు నిన్నరాత్రి ఉదక మండలమునకు వెళ్లిరి.

శ్రీ ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారోగరు నిన్నరాత్రి యెర్పాపిలంనకు వెళ్లిరి

శ్రీ బి. శివరావుగారు నేటి ఉదయమున బొంబాయికి వెళ్లిరి.

గా. పి. రామస్వామి మొదలియారోగరు ఉరకనుండలనుండి నేటి ఉదయమున మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి.

మదరాసు వకీళ్ల విన్నపము

పోలీసువారిచర్యలగుర్చి గవర్నరుకి చెలుపుట

ఉదకమండలం మే 6.-మదరాసు అడ్వోకేట్సు ఆ సోసియేషను ప్రతినిధులు నేడు మధ్యాహ్నము ఉదకమండలంలోనున్న ప్రభుత్వకార్పొరేషనునందు గవర్నరుగారిని దర్శించి ఏప్రిలు 22, 25, 27 తేదీలందు మదరాసు పోలీసు వారి చర్యలను ఖండించుచు అసమ్మతిని తెలిపిరి. ఆరోజులలో జరిగినదానిగుర్చి విచారింపగోరిరి. ఇకముందు యిట్టిదౌర్జన్యముపయోగించి ప్రజలను చెదరగొట్టరాదని అభ్యయమొసంగవలెననియు గోరిరి. (తం.తి)

చెన్నై పురియందు పోలీసుకాల్పులు

గవర్నరుగారికి అడ్వోకేటుల రాయబారము

మద్రాసు, మే 6:-డి. బి. టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యర్, శ్రీయుతులు పి. సోమసుందరం, పి. ఆర్. గంపతి అయ్యర్, బి. పి. అహ్మద్. సయ్యాద్, పి. యన్. మారాండ పిళ్ల గార్లు నిన్న ఉదకమండలమునకు వెళ్లిరి. ఈరాయబారము మద్రాసు నగరమందు పోలీసువారు యిటీవల గావించిన దౌర్జన్యముగుర్చి గవర్నరుగారితో సంప్రదించెదరు. గవర్నరుగారు నేడు యారాయబారముతో సంప్రదించెదరు.

చందాదారుల కొక విజ్ఞప్తి

అనేకలములందు నెల 1-కి దినపత్రము రు. 2 ల కంటె హెచ్చుగాను, ప్రతి విడి పత్రము 0-2-0 లకును విక్రయించుచున్నట్లు మాకు తెలియుచున్నది. దినపత్రము నెల 1-కి రు. 2 లు మాత్రమే చందా చెల్లించవలెను. విడిపత్రము 1-కి ధర రు. 0-1-6 తెలుసుకొనవలెను. ఇందుకు పృథిరీకముగా చందానుగాని, పత్రముక హెచ్చుధరను ననూలుచెసినను మాకు తక్షణమే తెలిపిన తగవర్య తీసుకొనబడును.

రేవల్ల డి. ము. కోర్టులో

O. S. 27/30 వాది:-కొమ్మూరి నరసయ్య.

and ప్రతివాది:-గడ్డిపాటి రంగయ్య.

వాదితరపు నోటీసు.

యానెంబరు ప్రతివాదికి యిదివరలో రెండుమాడ పర్యాయములు సమనులు చేయించినమా పుచ్చుకోవందున 18-5-30 తేదీకి వాయిదావేసివారు గనుక సదరు వాయిదా కోజుకు 10 గంటలకు కోర్టువారియెదుట హాజరు అత్తేపల తెలియపర్చుకోవలసినది.

జి. రామనాథన్, వాదితరపు వకీలు.

మదన కామేశ్వరి లేహ్యము

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము-మేహము, నిక్కా-క, నిస్సత్తున, కుక్కనప్తుము, అతియూత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తి, సంతానమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 కులముల డబ్బీ రు. 1-4-0. బాలకుగంధి లేహ్యము-రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది సనామేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును. 20. కుల డబ్బీ రు. 1-4-0. వి. పి. శివ్వులు చేరు. పి. సి. పి. అందుకోఆయుర్వేదసమాజం, పేరి డి. పి. నల్లూరుడల్లా.

విదేశవాసులు

మహాత్మాగాంధీగారి అరెస్టు

లండనులో అయిదవ తేదీ యుదయమున తెలియుట

తెలువింగు కార్మికపక్షమువారు
నిస్సంశయముగ ఖండించుట

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మే 5.—ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గాంధీగారిని అరెస్టు చేసినందులకు తెలువింగు కార్మికపక్షమువారు నిస్సంశయముగ ఖండించుచున్నారు.

నేడు ప్రపంచములో అందరికంటె గాంధీగారు ఉత్తముడు. అట్టివానిని ప్రభుత్వమువారు, ఎవరైనను అరెస్టు చేసి నచో తమరిని తామే ఖండించుకొన్నట్లు అగునని పెన్నరు బ్రాక్స్ గారు ఫ్రీ ప్రెస్ విలేజుతో చెలిపెను.

మహాత్ముని అరెస్టునుగూర్చి వర్తించుటకు కామన్సుస్థలో నేటి మధ్యాహ్నము పెన్నరు బ్రాక్స్ గారు సభ నాపు జేయవలెనని తీర్మానము సుపాదించెదరని ఫ్రీ ప్రెస్ తెలుపుచున్నది. జుహూరులాల్ నెహ్రూగారి అరెస్టునుగూర్చి చెప్పిన తీర్మానమును నిరాకరించినట్లులే కామన్సుస్థభాగ్యతులు ఈ తీర్మానమునుగూడ నిరాకరించునేమో యనుచున్నారు.

గాంధీగారిని అరెస్టుచేయక తప్పినది గాదని తెలిసినవారగుచున్నారని మేజరు గ్రాహంపోలుగారు ఫ్రీ ప్రెస్ తో చెలుపుచున్నార భారతీయులు తమ ఆశయములను సక్రమకాంతిపద్ధతులచే నెరవేర్చుకొనుటకు పెన్నరు గారు నా పోషితిస్తు ప్రభుత్వమువారును ఎంతమాత్రము అడ్డురారనిరి.

లండన్, మే 5.—గాంధీగారి అరెస్టునుగూర్చి నేటి యుదయముననే లండనులో చెలిపినది. వివరము లన్నిటిని సాయంత్రపుపత్రికలు ప్రకటించినవి. భారతీయులు ఆతురతగ బీటిని జదివిరి. కొద్దిరోజులనుండి గాంధీగారిని అరెస్టుజేతురని అనుకొనుటచే వీరిలో అంతకలవర ముదయించలేదు.

ప్రారంభపత్రిక ప్రభుత్వనిర్బంధమును ఆమోదించుచున్నది. ఇండియాను బురికొల్పుటకు గాంధీగారి రైతిన ఎత్తులన్నియు ఇప్పుడు వ్యర్థమైన వనుచున్నది.

ఈవినింగు న్యాయపత్రిక మాత్రము భిన్నాభిప్రాయమును చెలుపుచున్నది. ఇంతకుముందు గాంధీగారిని అరెస్టు చేయరాదని ఇండియా ప్రభుత్వము నిశ్చయించినపుడు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు ఏమిలాభము గల్గెనని రాజప్రతినిధి తనను తాను ప్రశ్నించుకొనవలెను. ఇండియాలో ఆయాచోట్ల అసంతృప్తి బలముగ ఏర్పడినచోట్ల లా-ఆదరుడు మరల స్థాపించుట కష్టము. అంత తేలిక అయిన పనిగాదు. నైపున నివేదికను కాంతముగ భారతీయులు చర్చించుట అసాధ్యము కావచ్చునని ఈవినింగు న్యాయపత్రిక వాకొనుచున్నది.

పెహవరు అల్లరులు

లండన్, మే 5.—పెహవరు పరిశీతులు పూర్తి గ కాంతించినవని చెలియుచున్నవని పెన్నరు గారు కామన్సుస్థలో చెలిపిరి.

ఇంతవరకు బ్రిటిషు, విదేశీయులపక్షములనే బహిష్కరించుటకు భారతీయులు నిశ్చయించిరని ఇండియా ప్రభుత్వము వారు చెలుపుచున్నట్లు పెన్నరు గారు లంకామైదుపత్త్ర బహిష్కరణమునుగూర్చి హ్యోకింగుకా రడిగినప్రశ్నకు పెన్నరు గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. గత పదిరోజులనుండి ఇండియాలో విదేశీపత్త్ర బహిష్కరణ యుద్ధమును ముమ్మరముగ నున్నది. ఈ బహిష్కరణము నాపుజేయు చర్యను దీనుకొనవలెనని హ్యోకింగుగారు నూచించిరి, బహిష్కరణవాదులు కాసనములను ధిక్కరించుచో అట్టిచర్యను దీనుకొనెదమని పెన్నరు గారిని పరిశీతులు పెన్నరుగ వీర్యదూమర్షములను హ్యోకింగుగారు నూచించిరి. అకాంతిచే బహిష్కరణ విచ్ఛిత్తిరనిన విలుగారనిరి. తాను బ్రిటిషు మంత్రివర్గములో నొకడనయ్య బ్రిటిషు ప్రజల పట్ల తనకు బాధ్యత గలదని వెర్నకాడేవిన్ గారు చెలుప ప్రత్యుత్తరము నీయలేదు.

(రూటరు)

లండన్, మే 5.—1827 రెన్యూలేషను ప్రకారము గాంధీగారిని అరెస్టుజేసి విషయము పెన్నరు గారు చెలిపిరి. క్రొత్తగా అట్లులు జరిగినట్లు ఏప్రిల్ 29 తేదీ తరువాత మరల ఏమియు తెలియలేదని పెన్నరు గారినిరి. గాంధీగారు మొదటిసారి బందీగ తలంచబడినా లేక సాధారణ ఖయిదీగ కాచుచున్నారా యని కర్నూలు వేడ్డేవుడే గారడుగ కనుగని అవిషయమే చెలిపెదనని పెన్నరు గారినిరి.

నేరమును మోపి గాంధీగారిని విచారించెదరా యని బ్రాక్స్ గారు 1827 రెన్యూలేషను క్రింద నిర్బంధములోనుంచుట కుద్దేశించితిమని పెన్నరు గారినిరి. ప్రస్తుత పరిస్థితులు తీవ్రముగ నుండుటచే భారతీయులతో రాజీకై ధిగీరధప్రయత్నము లను జేయవలెనని బ్రాక్స్ గారినిరి.

ఏమికలిగిననుసరే భారతనాయకులను రప్పించి రౌండు టేబిలు సభన జరిపితీరెదమని పెన్నరు గారినిరి. ఇదివరలో చెలిపిన దానికంటె ఎక్కువగా పెహవరు అల్లరులనుగూర్చి చెలుపజాల నని పెన్నరు గారు కమాండరు కెన్వర్టీ గారికి చెలిపిరి.

పెహవరులో 11 గురు కాంగ్రెస్ నాయకులను నూమూలు కాశనతిరస్కారమునకు అరెస్టుజేసిరి తర్జిలు గారితో బెల్లుగారినిరి. ముందుబాగ్రత్త అందరిని అరెస్టుజేయుచు న్నారమనిరి. గాంధీగారి విషయముమాత్రము ప్రత్యేకవిషయ మనిరి. కాంగ్రెస్ పక్షమునకు నాయకత్వమున్నంతమాత్రాన అరెస్టుచే పెదరన్నమాట యదార్థముగాదనిరి. పెహవరులో భారతసేనలో అసంతృప్తి ప్రబలినదన్న విషయము ఆ ఒక్కపక్షాల మునకు జెందిన విషయమే నా అన్న ప్రశ్నకు తక్కినసేనలలో అట్టి అసంతృప్తిలేదని ఇండియా ప్రభుత్వము వారు చెలుపుచున్నారనియు ఆ ఒక్కపక్షాలమునుగూడ తీసి వేసి గత 5 సేనలను నియమించితిమని పెన్నరు గారినిరి.

పరిశీతులనుబట్టి పత్రికాప్రకటనలు బ్రెలునునకు సరిగా యదార్థమును చెలుపునట్లు కాగా పరిశీలనమును గావించుచు న్నారమని పెన్నరు గారు కెన్వర్టీ గారు లేఖపరిశీలననుగూర్చి (నేస్పాస్ పిప్) అడిగిన ప్రశ్నకు బదులిడిరి.

ఇండియాలో ఒరుగుచున్న సంగతులను దాచకుండ నిజమును బ్రిటిషు ప్రజలకు చెలుపుచున్నారని పెన్నరు గారికి తృప్తి కరముగ నున్నారా యని కెన్వర్టీ గారుగ కామన్సుస్థభాలో ప్రశ్న లడుగుచున్నార ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చుచున్నార మని పెన్నరు గారినిరి.

ఇండియాలో భారతీయులు వీధులలో పడియుండ ప్రభుత్వసాయధాకటములను వారిమీద పోనిచ్చి రన్నమాట నిజమేనా యని బ్రాక్స్ గారుగ పత్రికలలో తానును జూచితినియు కాని ఆసంగతినిగూర్చి ఏమియు తెలియదని పెన్నరు గారినిరి.

మహాత్ముని అరెస్టు వార్తలు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మే 5.—ఉదయపు పత్రికలలో ప్రకటించుటకు వీలుగాకుండ గాంధీగారి అరెస్టువార్తలను ఆలశ్యముగ ప్రకటించిరి. ఒక్క మూడు ఉదయపుపత్రికలు మాత్రము రెండవముద్రణలో గాంధీగారి అరెస్టువార్తను ప్రకటించినవి. వ్యాఖ్యలు లేవు.

కేపురాష్ట్రము

అయిదుగురు రంగుజాతుల వ్యక్తులు చనిపోయిరి
17 గురు తీతగాత్రులైరి

(రూటరు)

లండన్, మే 5.—వర్నెస్టరు (కేపుటపుక) పోలీసు వారును త్రాగిన రంగుజాతులవారును డీకొనిరి. కత్తులతో పాడుచు కొనిరి. పోలీసు నాయకుని త్రాగిన రంగుజాతుల వారు గొడ్డలితో పడగొట్టిరి. తమ నాయకుని గాపాడుటకు పోలీసువారు తుపాకులను రంగుజాతులపై గాల్చిరి. అయిదుగురు రంగుజాతుల వ్యక్తులు చనిపోయిరి. 17 గురు తీతగాత్రులైరి. ఇద్దరుకనిస్తే బిల్లుకు చెబ్బలు తగిలెను. కేపుటపునుండి 50 కచ్చేనీలను ఆయుధపాణులై వచ్చిరి.

నూతన పుస్తకములు

ఈ క్రింది పుస్తకములు, అంధ్రుల నవీనాశయములు, మాతస్దోధకములును చెలుపుచున్నవి:—

కం. లాక్షి, రాజేశ్వరి—నవలలు

త్రకథామణి—1-2 భాగములు—చిన్న చిన్న చిత్ర కథలు దీనిలోగలవు.

ఇవి ౧౬, “వీగీ ఘోష సంతారపద్ధతులు”, “వ్యాసా విధి”, “సోమరామందరిని బురిత్రములును” గలవు. ఒక్కొక్క దాని వెల 8 అణాలు. వెలుయవారు, ఏతద్ధింధకరయగు రాయసం వెంటకవుడు యం. యె. గారికి, గుంటూరు వ్రాసికొనవలెను.

మహాత్ముని నిర్బంధము

దుర్గా బా య మ్మ గారి ప్రకటన

మదరాసు, మే 5.—శ్రీమతి దుర్గాబాయమ్మ గారు, మదరాసు సత్యాగ్రహోద్యమ నాయకురాలు, గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధముగూర్చి ఫ్రీ ప్రెస్ విలేజుతో ఇట్లు చెలిపిరి:—

మహాత్ముని నిర్బంధము దేశీయులందరిపై సవాలు వంటిది. గాంధీజి నిర్బంధింపబడినను నిజముగ నిర్బంధింపబడ లేదనియే చెప్పవచ్చును. వారి నిర్బంధమువలన ఉద్యమము నకు యెక్కువ ప్రాముఖ్యత వచ్చును. గాంధీగారు చెప్పినట్లు “కావలసినది బడసి జయముగాంచి వత్తును, లేదా సముద్రము లో పడి చచ్చునని” గాంధీగారు చెల్వినట్టి దృఢసంకల్పముతో మన మందరము పనిచేయవలెను. కేశములోని యువకు లందరును యీ యుద్ధమునందు చేరుట కిది యాహ్వానము. మహాత్ముడు భారత స్త్రీలయందుంచిన విశ్వాసము వ్యధకాదని స్త్రీలు రుజువు చేయవలెను. మన నైతిక దాస్య చిహ్నమును మద్యపానము, బాహ్య దాస్యచిహ్నమును విదేశీవస్త్రధారణయు నిర్మూలన మొనర్చుటకు స్త్రీలే పాటుపడవలెనని మహాత్ముడు చెప్పియున్నాడు. వి. జె. పటేలుగారు వెంటనే స్వాతంత్ర్య పోరాటమునందు దుముక వలెనని ఆజ్ఞ యిడిరి. ఇంతవరకు అనుమానించుచున్న వారందరు నిరంకుశాధివర్తమువారి మాయలోబడక యంతిలో మన ఉద్యమమునందు చేరెదరని నేను నమ్ముచున్నాను.

గాంధీగారు అరెస్టుయినందున మదరాసు పొడలందరు రేపు ఆ ప్రయత్నముగ వారాల్ జరుపుట వారివిధి. ఎట్టి సందర్భములలో నైనను ఆహింస తప్పరాదు. (ఫ్రీ. ప్రె.)

కరాచీలో ప్రభుత్వమువారు నిషేధించిన గ్రంథములను సభలో చదువుట

కరాచీస్త్రీల ఉత్సాహము

కరాచి, మే 4.—కరాచిసగరవాసులు సమిష్టికాసనోల్లంఘనమును జయప్రదముగజరిపి ఇప్పుడు ఇతరచట్టములనుల్లంఘించు విషయమై ఏర్పాటులు గావించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు నిషేధించిన రాజద్రోహపు గ్రంథములందు కొన్ని భాగములను బహిరంగసభలలో చదువవలయునని సత్యాగ్రహ సంఘమువారు తీర్మానించుకొనిరి. నేటిదినము సాయంత్రముజరిగిన పౌరసభలో 5 వేలమంది స్త్రీలు, 15 వేలమంది పురుషుల ఎదుట నిషేధగ్రంథములందరి భాగములు చదువబడెను. రాజద్రోహపూరితములగు గీతములు గేయములు పాడబడెను.

పిమ్మట అయిదువేలమంది స్త్రీలు బాండుతో నగరమున తయ్యం జేరెగిరి. ఇంతగొప్పస్త్రీల జేరెగింపు ముందెన్నడు కతా చిలో జరుగలేదు. స్త్రీలు ప్రారంభించిన మహిళావాసరమున కిది కడపటిదినము. స్త్రీలవాసరము అతిజయప్రదముగ జరిగినది. విదేశీవస్త్ర బహిష్కరణము గురించయి మద్యపాన నిషేధము గుతించయి స్త్రీలు ప్రచారము చక్కగ సలిపిరి ఇప్పటికి రెండువేలమంది స్త్రీలు వాలంటీరులుగ చేరినారు. వెయ్యిమంది స్వదేశీప్రతిజ్ఞాపత్రములందు సంతకముచేసిరి.

మహమ్మదీయులు అధికముగ సత్యాగ్రహోద్యమము నందు చేరుచున్నారు. (ఫ్రీ. ప్రె.)

హైందవ వైమానికుల ఆకాశగమనము

కరాచీనుండి కలకత్తాకు

కరాచీ, మే 4.—బాంత్రా ఎంజనీరింగు పరిశ్రమల యమయొక్క స్వంతవారులగు కే. బి. దాస్ గారును, కలకత్తాలో జనపవార, బట్టలవర్తకులగు బి. లోహియాగారును చిన్న ఏరోప్లేను నొకదానినికొని, కనివారమునా డుదయమున కలకత్తాకు వయినమైవెగిరి వారు ఢిల్లీ, ఆగ్రా, భాన్సూరు పట్టణములమీదుగా కలకత్తాకేగెదరు ఇరువురును వంగరాష్ట్ర ఆకారమునకు బుక్కుజేరినవారు ఇరువురును మొదటితరగతి (ఫిర్స్ట్) లై సెన్సులుగలవు దాసుగారు వంగరాష్ట్రములో వాయు విమానమును నడుపుటకు నేర్పినవారిలో ప్రథములు లోక్ యాగారు యటలే మార్వారీలో ప్రప్రథములు. వారిరువురును యావిమానముమీద వ్యాపారసములగు పనులపై ప్రయాణముల సాగింపదలచియున్నవారలు. (అ. ప్రె.)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 వరి మే 6వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

శివసాగర్ ధాన్యము

చిన్నపాక ధాన్యము	12 4 0	13 4 0
పొన్నపాక ధాన్యము	13 8 0	14 1 0
పొన్నపాక ధాన్యము	14 0 0	15 8 0
పొన్నపాక ధాన్యము	18 0 0	19 12 0
పొన్నపాక ధాన్యము	19 0 0	20 3 0

2. ప్రాంతీయ ధాన్యములు

కలదులు ధాన్యము	12 12 0	14 0 0
పొన్నపాక ధాన్యము	16 0 0	17 0 0
పొన్నపాక ధాన్యము	14 0 0	15 0 0
పొన్నపాక ధాన్యము	17 8 0	18 0 0
పొన్నపాక ధాన్యము	7 4 0	8 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నూనెవస్తువులు	1 5 0 0	1 10 0 0
నూనెవస్తువులు	14 0 0	19 0 0
నూనెవస్తువులు	89 0 0	61 0 0
నూనెవస్తువులు	1 5 0 0	1 10 0 0
నూనెవస్తువులు	18 0 0	95 0 0

4. ద్రవ్యవస్తువులు

ద్రవ్యవస్తువులు	95 0 0	97 0 0
ద్రవ్యవస్తువులు	51 0 0	56 0 0
ద్రవ్యవస్తువులు	98 0 0	106 0 0
ద్రవ్యవస్తువులు	28 0 0	85 4 0
ద్రవ్యవస్తువులు	28 0 0	49 0 0
ద్రవ్యవస్తువులు	26 0 0	26 4 0
ద్రవ్యవస్తువులు	28 0 0	38 0 0

5. ఇతరము

ఇతరము	80 0 0	81 0 0
ఇతరము	24 0 0	30 0 0
ఇతరము	24 0 0	30 0 0

6. నూనెలు

నూనెలు	6 5 0	6 5 0
నూనెలు	8 10 0	8 10 0
నూనెలు	8 4 0	8 4 0
నూనెలు	9 6 0	9 6 0
నూనెలు	6 1 0	6 1 0
నూనెలు	8 4 0	8 4 0
నూనెలు	8 4 0	8 4 0
నూనెలు	4 12 0	4 12 0
నూనెలు	6 2 0	6 2 0
నూనెలు	6 8	6 8

7. తోహానులు

తోహానులు	57 4 0	59 6 0
తోహానులు	21 18 0	22 0 0
తోహానులు	18 12 6	18 12 6
తోహానులు	285 0 0	288 0 0
తోహానులు	824 0 0	827 0 0

8. రంగులు

రంగులు	0 10 0	0 10 0
రంగులు	1 10 8	1 10 8
రంగులు	1 0 9	1 0 9
రంగులు	1 8 0	1 8 0
రంగులు	1 8 6	1 8 6
రంగులు	3 4 0	3 4 0
రంగులు	1 0 0	1 0 0
రంగులు	1 2 0	1 2 0

ఎక్కువ శక్తివలన
యోధులు కాగలరు!

అపారమనండి శక్తివచ్చుచున్నది. అటలయందును, వ్యూహపారమనందును, పారశాలందును శక్తిగల్గియుండుటకు మంచి భోజనము ఇచ్చును. క్వేకర్ ఓట్లునందు నూటికి 65 వ భాగము కార్బోహైడ్రేట్ 16 వ భాగము నరమలకు బలము నిచ్చుపదార్థము గలదు. దీనియందు ఆరోగ్యమైన విటమిన్ పదార్థమును, లోహమునుండి నరములకు, రక్తమును, శీర్షశక్తిని అభివృద్ధిచేయును. ప్రతిదినమును క్వేకర్ ఓట్లు భుజించి సౌఖ్యమును బాంధవ్యమును పొందు, బాగుగ పనిచేయుదు. క్వేకర్ ఓట్లు విశేషములతో తయారుచేయవచ్చును.

Quaker Oats

చేతితో అంటుబడనిది.

2682

మీరటు కుట్రకేసు

థేంగ్ డిగారిని జామీనుమీద విడుదల

జేయవలయునను దరఖాస్తు

సింహగారి వాచన

మీరటు, మే 31 - నేను మీరటు కుట్రకేసులో విచారణ ప్రారంభము కాగానే, తమ తరపు వాదనకొరకు యేర్పాట్లను కావించుకొనుటకు వ్యూహవాదులతో సంప్రతించుటకు అవకాశ మొసగబడుచుండుట లేదని నిందితులు నిజంకర్తగాని కోర్టువారికి ఫిర్యాదు గావించిరి. ఈ విషయములో నధికారమంతయు జేయుట నూపరెంకెండుంటు గారికి కలదని కోర్టువారు జవాబిసంగిరి.

నిందితులు థేంగ్ డి, గోరేకంకర్ గార్లును పైఫిర్యాదునే గావించిరి.

పిమ్మట ఇన్స్పెక్టర్ ఎస్. పి. ఘోష్ గారు ఖయరాత్ నవీగారిచే పునః పరీక్ష గావించబడిరి. నిందితులవ్యూహవాది యగు డి. పి. సింహగారు యీ సాక్షిని అడ్డు పరీక్ష గావించిరి.

థేంగ్ డిగారిని జామీనుమీద

విడుదలవలయు నని కోరుట

క్రీయత డి. పి. సింహగారి రంతు నిందితులు థేంగ్ డి గారి తరపున జామీను విడుదల దరఖాస్తును సమర్పించుచు వాదించిరి. వారివాదనయొక్క సారాంశ మిట్లు పొందుపరచబడి యున్నది:—నిందితులను జామీను విడుదల నొసంగుటలో ముఖ్యముగా గమనించదగిన దేమన-అతడు పారిజోతుండగా మరల విచారణనాటికి సిద్ధమగునా, లేదా యనున దే. ఇంకను ఆలోచింపవలసిన దేమన, ప్రజాసంస్థలతో నిందితునకు గల సంబంధము కావున ఈసంస్థతో సుత్తరప్రత్యుత్తరములజరిపి, తన తరపు వాదనకు తగినయేర్పాట్లను గావించుకొనుటకు నిందితునకు జామీనువిడుదలయొసగుట యావశ్యకము.

మరియు కారాగృహవాసము నిందితునకు ఏమాత్రము పెప్పియుండలేదు. నిందితుడు దోషి యనుటకు తగినయోధాగము లుండియుండలేదు. నిందితునిపై మోపబడిన నేరమునకు యావజ్జీవదీక్షాంతరవాసశిక్షకన్నను హెచ్చుశిక్ష అవకాశము లేదు. నిందితుడు కమ్యూనిస్టుకాదు. (అనగా వ్యక్తులకుగాక ప్రభుత్వమునకే ఆస్తిచెందవలయుననెడి సిద్ధాంతవాది కాదు) ఏమేమో యటువంటి యభిప్రాయములను మాత్రము చులకనగా కలిగియుండెను. నిందితుడు 35 ఏండ్లు యువముననున్నవాడనియు, యాధిపతి యాతనియెడ ముఖ్యముగా దాక్షిణ్యమును జూపవలయును. కారాగృహవాసమువలన నిందితుని యారోగ్య మిదివ

రకే చె'యుండెను. ఆతని దీక్షక్రియ తీసివదియుండెను. (తమవాదను బలపరచు తీర్పులను సింహగారు పేర్కొనిరి). నిందితుడు ప్రజాసంస్థలను కడుముఖ్యస్థానమున వహించు యుండెను. అఖిలభారతకార్యకర్తలసంఘముకాశిజోకప్రదర్శనకు ఒకసంవత్సరముగా నిందితుడు నిర్బంధము ననుభవించుచుండెను. ఈ విచారణమంతయు ముగిసినపిమ్మట నిందితుడు నిర్దోషి యనియే తీర్పుసంబంధించు, ఈ నిర్బంధకాలము మిక్కిలి పొడవైనదేయగును.

మరతుల కభ్యంతరము లేదు

అపరమయినచో కోర్టువారు మరతులను పేర్కొనవచ్చును. పినికిధంగమువాటిల్లినచో జామీనువిడుదల రద్దుపరచవచ్చును ఇంతకు నిందితుడు కమ్యూనిస్టుకాదు, కమ్యూనిస్టు పక్షమునకు జేరినవాడును కాదు.

పిమ్మట ప్రభుత్వవ్యూహవాది యగు జే. పి. మిత్తర్ గారు సింహగారి వాదనలకు జవాబిసంగిరి థేంగ్ డిగారి పేటిమనులో ప్రభుత్వమువారిపైనను, ప్రాసిక్యూషను వారిపైనను నిందలమోపబడియుండెననియు, దానిని కాశ్యుతస్తావేషాలలో నొకదానిగా పరిగణించరాదనియు వారు నడిపిరి.

ఈ విషయము పరిష్కారము కాకమునునే నేటి విచారణకాలము ముగిసెను.

(ఆంధ్ర.)

ది మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాటా

రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లండులో ఇన్ కార్పొరేట్ చేయబడినది)

ప్రకటన

గంగమ్మజాతర తిరుపతి

6 మే మొదలు 15 మే 1930 వరకు.

ముఖ్య తెదీలు 8 మొదలు 15 మే 1930 వరకు

మాడన తరగతి ప్రయాణికులకు చౌకరిటర్క్ టిక్కెట్లు మద్రాసు నేషనలనుండి తిరుపతి తూర్పునేషనలను, తిరుపతి తూర్పునేషనలను 75 పైసల్లోపు దూరమున నన్ను అన్ని నేషనలనుండి 5 మొదలు 15 మే 1930 తేదీవరకు, యిచ్చబడును. ప్రయాణమును 16 మే 1930 తేదీ రాత్రితో పూర్తిచేయవలయును.

ఈ టిక్కెట్లు, మొదలు, ఎక్స్ ప్రెస్ బండ్లలో ప్రయాణము చేయుటకు ఉపయోగింపబడు.

సా ర స్వ తా ను బంధము

ప్రేమఫలము

ఎస్. వి. సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు, బి.టి. ఎస్.

1

శ్యామలరావు కొత్తగా ఎం. ఏ. స్కూలు కాలేజీలో యింగ్లీషు బ్యాటరుగా ప్రవేశించెను. రు. రు. బాతిక సంవత్సరాలనుండి బక్రపలాచని పాడు గాటిమనిషి; కొంచెం చానునచాయ అయినా అందం గానే ఉంటాడు. తన మనస్సుకు నచ్చినవన్నీ కనపడక పోవడంచేత కాబోలు యింకా పెళ్లి చేసుకోలేదు.

కాలేజీలో యిస్తున్న నూటయ్యరవయ్యపాపాయిలూ ఖచ్చి పెట్టడానికి తానొక్కడే గనక, ఎక్కడైనా యిరవై రూపాయల ఒక చిన్న మేడ అద్దెలు వున్నట్లున్నాడు. చిన్న పుట్టింది పువ్వులవెల్లంతు సరదా అరిసి, అంచిత శ్రమించి మంచి రకరకాల శ్రావణ, నులబీమెక్కల, నుట్టెల, దవనం సుపాదించి, గోలేల్లో నీసి, దాబాయాది పెట్టించెడు, పిల్లినేపలుకుతాడు, మొక్కగో నీర్లురాస్తాడు అని చెప్పి ఒక కర్రవాణ్ణి అయిదురూపాయల తీరంపాది బంగారంగా నేను కున్నాడు.

కాలేజీలో రోజుకు ఏడో మూడుంటలనేపు చదువు చెప్పి, రోజున కాలయంతా నేను హితులతో బాతాకాటి కొట్టడంతోటో, క్లబ్బులో పేకాడంతోటో, లేకపోలే దాబాయాద పూవులచెట్లనుద్దయి యాదీ ఛెగ్గెడ్డ, పడుక్కెమ్మి సిగరెట్టు తోలుస్తూ నవలు చదివడంతోటో గడిపేసేడు.

ఇలా ఆరేళ్లు కల్యాణాశాసనాగడిపిపోయాయి. ఒక నడు సాయంత్రం శ్యామలరావు క్లబ్బుకువెళ్ళేడు. ఇంకా పబ్లికేషన్ రూ. ఛెరలేను. అందుచేత ఏనాడూ మిటంబు వున్నా దెమో అని నోటీసుబోర్డులోకి వెళ్ళేడు. 5-80 కి ప్రాఫెసర్ మోరాన్ యం. ఏ. యల్. యల్. డి గాంచే "కారదాబిలునుగూర్చి చర్చ" అని నోటీసు వుంది. సరే అదేబోలో విశేషమని శ్యామలరావు సభాభవనలో ప్రవేశించెడు. ఒక స్టూడెంటులేచి

నకున్న బ్యాటరుగాకి యిచ్చెడు ఇంకా తొక్కు మొదలు పెట్టడానికి పది నిమిషాలు వ్యతిరేకమిది. శ్యామలరావుకు అటాయటూ ప్రచారం చేయడం మొనర్చెట్టాయి. అతనిమాపుల్ని ఎడమపక్కన కూర్చున్న ఒక యువతి ఆకర్షించింది. ఆమెకు రమరమి యరువై మూడు సంవత్సరాలున్నాయి, యిరవై ఛెగ్గెడ్డ దానివలె కనిపిస్తోంది. అట్టి పాట్టికాకుండా, పాడునూకాకుండా సాధారణపు యువతి మనిషి; పాడునకు తగిన ఆం. సౌభావం ఉంది. గుండ్రనిమాను, లేడికన్నులు, చుట్టపండువంటి కేరిరచ్చాయ; వీటికన్నీటికి పార్శ్వవలె ధరించిన పన్నుని కలబీరంను శిల్పచీర, నల్లనిబాడీ కొత్తఅందాన్ని యిస్తున్నాయి. "సరే, ఎవరో మనకెందుకని" మొహం తిప్పుకున్నాడు, కాని వనస్సు ఊర్లతో నియ్యలే ఎవరైనా తనటు తల తిప్పి చూడడం గమనిస్తున్నారేమో అన్న భయంతో పడేపడే అట్టే చూడడంమొదలెట్టాడు. ఆమెకూడా ఇతన్ని చూసింది, పలకరించడానికి సంకల్పిస్తున్నట్లు కనపడ్డాది. సరే మాట్లాడితే తప్పేమిటి శ్యామలరావు ఆమెను పలకరించెడు.

"ఏమండీ, మీ రెవరో నేను తెలుసుకో వచ్చునా?" ఆమె అందమైన నన్నుని గొంతుతో జబాబు చెప్పింది, చిరునవ్వు నవ్వుతూ

"నాకేమి సరోజిని. B. A. పాఠశాల యిచ్చటి వేరీ హైస్కూలులో ఉపాధ్యాయునిగా నున్నాను."

శ్యామలరావు కూడా తన్నుమెకు తెలియజేసుకున్నాడు.

"శ్యామలరావుగారూ, నేను కుదిసము, మీపరిచయం కలిగినందుకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. కేపుసాయంకాలము మాయంటికి మీరు దయచేయవలెను నుమండి!"

"అయ్యో, యెంతమాట మీరంతగా చెప్పవలెనా?"

ఇరువురి మనస్సులు ఎంచేతనో అందోళన చెందాయి. నూతనపరిచయంలన కలిగిన సంతోషానికియంచే కాబోలు ఏమయినా పారిస్తోనే మరితెచ్చిదామిన మనస్సులెళ్ళలేదు, లేచి యెవరియింటికి వారు వెళ్లిపోయారు.

2

ఆనాడు రాత్రి శ్యామలరావుకు నిద్ర నున్న కళ్ళుమానుకునేసరికి సరోజినినిగ్రహం ప్రత్యక్షమయ్యెడిది. రాత్రంతా అరికవ్వంపొంద గడిపాడు. మరునాడు కాలేజీలో ఎంట్లోబాగులేదని హాళీలు చెప్పడంమనసి ఊరికే కూర్చున్నాడు. సాయంత్రంవారుగంటలు ఎప్పుడవుతుందని అత్రుతతో గడిగడిగి రిక్కుగాచీచూడడం మొదలెట్టాడు. స్టూడెంట్లు ఏమిరామేస్తున్నారు నాచీ యిన్ని నురు మానుకుంటున్నానా? ఎంట్లోబోనో లేదన్నారు. ఇది జబ్బు లక్షణంకాదుకదా అని ఒకరితో ఒకరు సుసంపల్లబడేను, వధవదేవుడు పొగలు ఎందుకీతపాడుకునె

ట్టావో అనిసుపక్కున్నాడు శ్యామలరావు. ఒక స్టూడెంటువున కంటిని దానిపేరు 'Poems by Mrs. Sarojni Naidu' అని చదివినది శ్యామలరావు శుభుక్కుపడినట్టిలోంచి లేచి నిలబడ్డాడు. తనసరోజిని కాదని ధైర్యం తెచ్చుకొని నిట్టూర్పునిడు న్నా క్షణిలో మళ్ళామలపడ్డాడు. ఎలాగయితే నేం వారుగంటలయింది. కాలేజీనిడుదలగంటకొట్టిసారు శ్యామలరావు తిలదానం పట్టినవాడిలాగ గంభీరమయింటికి వెళ్ళేడు. వెంటనేదుస్తులు మార్చుకొని నీటుగాటాయుల్తో చేసుకొని సరోజినియింటివేపు బతులు నేరేడు.

అక్కడికి వెళ్ళినది సరోజిని ఒకపీపాయివై శుభ్రమైన టేబిల్ క్లాకు వేసి దానిమీద ఫలహారములు టీని సిద్ధముచేసి ఉంచించి శ్యామలరావుకు స్వాగత విచ్చి ఫలహారములను స్వీకరింపుడని ప్రార్థించింది. ఇరువురును ఫలహారంచేసి టీ తాగేరు. తర్వాత ఒకరినొకరు చూసుకుంటూ చాలాసేపు కూర్చున్నారు. వారి మనస్సులు అనేకభావాలతో నిండియుండించే కాబోలు మాటలాడలేక పోయారు.

చీకటి పడింది. శ్యామలరావు లేచి మీరు చేసిన మర్యాదకు నేనాన దధిరితుడనయ్యాను. మీరు కేపు సాయంత్రము నాయంటికి రావలయునని నాకోరిక అన్నాడు. సరోజిని తప్పక వస్తానని వాగ్దానం చేసింది. శ్యామలరావు కేపు తీసుకొని యింటికి వెళ్ళిపోయాడు.

మర్నాడు సాయంత్రం సరోజిని శ్యామలరావు యింటికి వెళ్ళింది. ఫలహారమును ముగించి టీ తాగిన తర్వాత యిద్దరూ దాబాయాదికి వెళ్ళి కూర్చున్నారు. అప్పుడే రెండు రోజుల పరిచయం అయింది గనక మాట్లాడుకో గలిగేరు.

సరోజినిగారూ, మీరును నేనును నేను హితుల నుగురు వైషమ్యంకల్పము, అమితంగా ఇద్దరూ విద్యాభ్యాసం పని చేస్తున్నాము. మనము వీలయినంత తరచుగా మీయింటనో మాయి అనేక కలుసుకోవలెను

"శ్యామలరావుగారూ, నాకేదేమిటా అదేను"

"కంచెనేపు కాలేజీని నుంచి హైస్కూలును గురించి మాట్లాడుకొన్న తర్వాత సరోజిని వెళ్ళడానికి లేచింది శ్యామలరావు ఆమెను నుమ్మననకు సాగనంపేను.

3

అనుకున్న ప్రకారం శ్యామలరావు సరోజిని రోజూ కలుసుకొని చాలాసేపు సంతోషంగా మాట్లాడుకుంటుండే వారు. రాసురాసు వారిపేరం అభివృద్ధి. ఒకరినొకరు ఒకరోజు చూడకోకుండా ఉడడం కష్టమనిపించింది. సరోజిని గదిని శ్యామలరావు ఫోటో, శ్యామలరావు గదిని సరోజిని ఫోటో అలంకరించాయి.

ఒకనాడు సాయంత్రం సరోజిని పాఠశాలలో ఏడోపని యుండడంచేత శ్యామలరావును కలుసుకోలేకపోయింది. కారణమును తెలుపుతూ, సాయంత్రము రాజాలనందుకు తమింపును నియం, రాత్రిభోజనం అయినతరువాత వచ్చేదనయు చీటిన్రా నివసించింది.

ఆరోజు పార్లమె.రాత్రి 8 గంటలయింది వెన్నలపిండా రబోసినట్టుగా కాన్పున్నాది. మేడమీద టాబాకె, శ్యామలరావు మంచంవేసికొని, సరోజినిరాకక నిరీక్షిస్తూ పడుకున్నాడు. నులబీపువ్వులు, అప్పుడప్పుడే వికసిస్తున్న మల్లెపువ్వులు, చల్లగా వీచుచున్న గాలిని సువాసనతో నింపేసాయి. సరోజినివచ్చుట అలప్తమయ్యి కొద్ది. శ్యామలరావుకు అత్రుత హెచ్చయి పోయింది.

కుడకు సరోజిని వచ్చింది శ్యామలరావు ఆమెకోసం కళ్ళుప్పిని చూపించెడు ఆమెదానివైచూచాడు.

"సరోజా! ఏమిది ఇంతఅలగ్నం చేసేవు. నీవచ్చిందా కా నాకు ఏమి తోచెనుమా!"

నేను హెచ్చయినతరువాత సరోజిని సరోజా, శ్యామలరావు శ్యామ అయ్యెరు

"ఎంచేసే శ్యామ! హెడమిప్రైవేతో మాట్లాడివచ్చి సరికి చీకటిపడింది. నిన్న సాయంత్రం చూడకపోవడంచేత నాకివార అన్న మేనానరి గ నోటికిపోయిందికాదు. ఏదోఎంగిలిపడి కడుక్కున్న చెయ్యి తడై నా అరకుండా యిలావచ్చి నేను."

ఇరువురు కొంచెంసేపు ఊరికే కూర్చున్నారు శ్యామలరావు మళ్ళా మొదలెట్టాడు మాటలు.

"సరోజా! చెప్పితే నమ్మెదనో లేదో గాని, నిన్ను ఒక నిమిషం చూడకపోతే నామనస్సు నిమిషం గా ఉండదుమా" "నాకుమా అదేమా సరకు."

"కారణమేమిటో చెప్పగలరా?"

"నేను హితు"

"కాదనుటంటాను ఎంతయిది నేను హితులు చాలాకాలం విడిపోయి ఉండడం మనం చూడలేదు? + X..... సరోజా నిజమైన కారణంచెప్పిదా?"

"తప్పకుండా చెప్పాలి"

"అయితే యిలా రా ఒక రహస్యం నీతోచెప్తాను" అని ముందరివిధిగా చూపుమాపించెడు సరోజిని వెళ్ళి శ్యామలరావు పక్కన కూర్చుంది.

"కారణమేమో తెలుసునా?" అన్నాడు శ్యామలరావు మళ్ళాను.

"ఆ తెలిసింది లేదు లేదు తెలియదు"

"చేను"

"నిజమే? అంత అదృష్టమే,"

"అనుమానమెందుకు" అని శ్యామలరావు ఆమెను తన కాగిటిలోనికి తీసుకున్నాడు. ఆమె అనుమాన నివారణోసం ఆమె ముఖమునై లెక్కలేనన్ని ప్రేమముద్రలు చిత్రించెడు. మందమారుతము వీచుచుండుటచే కాబోలు ఇద్దరూ ఒళ్ళురుచి చుంచుచుపై పడుకున్నారు.

రాత్రి 12 గంటల ఫిరంగివేసేరు.అచక్కకు సరోజినికి ప్రపంచ జ్ఞానం కలిగింది.

"శ్యామ, చాలారాత్రయింది. నేనింటికి పోతాను" అని అన్నది. ఆమెనింటికి దిగివెళ్ళి శ్యామలరావు తిరిగి వచ్చెడు.

ఆరోజునంచీ వారిరువురూ నేను హితులేకాక, ప్రేమ భాగులుకూడా అయ్యెరు.

4

నేనని కాలపు కేలవులయిపోయిన తరువాత కాలేజీ తిరిచారు. కొత్తవిద్యార్థులందరూ ఒక రొకరే చేరుతున్నారు. ఒకనాడు శ్యామలరావు బి. డి. జ్యూనియరు లైబ్రరీకానుకు వెళ్ళేడు. కొత్తగావచ్చిన విద్యార్థులు గనక వారితో పరిచయం కలుగజేసుకోవడంతో రెండుగంటలు గడిపినేడు.

కొత్తగావేసిన విద్యార్థులలో కమల యొక్కరై. కమలకింకను వయస్సు పద్దెనిమిది సంవత్సరాలే. అందమునం నేమి, అంగసౌష్ఠవమునం నేమి సరోజినిని విించియుండెను. శ్యామలరావు ఆమెదగ్గరకు కూడా వెళ్ళి మాట్లాడెడు. శ్యామలరావు ఆమెతో మాట్లాడు గున్నంత సేపూ ఆమెపక్కను కూర్చున్న విద్యార్థి శ్యామలరావును ఎంచేతో గాని కోపంగా చూసేదు కమల తనపక్కను కూర్చున్న విద్యార్థినికూడా శ్యామలరావుకు చూపించి "యిండు నాన్నే హితం కడజాకరం వు. ఈయన, నేను ఇంటగమిడియేటు ఒకే కాలేజీలో చదివి పాఠశాలయినాము. ఈయన సహాయమే లేకండినచో నేను ఇంగ్లీషు పాఠశాల యుండను హోస్టలులోనే ఉన్నాము, నాల్గవ గరు మాకు ఎరుసగులు యిచ్చేరు. అందుచేత యావూల్లోకూడా మేము కలిసి ఉండడానికి అస కాసం కలిగింది" అని చెప్పింది.

"లేత సంతోషమే వీయినప్పుడు హోస్టలుకువచ్చి మీ యిరువురతోటి కొంతకాలము గడిపెదను" అన్నాడు శ్యామలరావు.

కేలవుదినమున శ్యామలరావు హోస్టలుకు వెళ్ళెడు. కరుణాకరరావు అతన్ని కమలగదిలోకి తీసుకువెళ్ళెడు. ముగ్గురును కొంచెంసేపు పుస్తకములు గరించి, వాటిని వ్రాసిన కవులు గురించి, కాలేజీగురించి మాట్లాడిన తరువాత కమల కాఫీ తయారుచేసింది. ముగ్గురు దాన్ని కాశేసేరు.

శ్యామలరావు యింటికి వెళ్ళి పోతున్నప్పుడు కమలతో "కమలా! నీకు యింగ్లీషులో బలము చాలదంటివే. నావద్దకు వచ్చుచుండినచో నీకు సహాయము చేసెదను" అనెను.

"మీరు చూపుచున్న దమకు చాల కృతజ్ఞురాలను. మీరు చెప్పిన ట్రానచ్చెదను" అని కమల జబాబుచెప్పింది. కరుణాకరరావు మొహము ఎందుకో ఒక్కమారు ఎర్రపడ్డాది.

5

అవసరం ఉన్నప్పుడల్లా కమల పుస్తకాలు పట్టుకొని శ్యామలరావు యింటికి వెస్తుండూది. కరుణాకరరావు కూడా ఆమెతో ఐగ్గీ వాడు. శ్యామలరావు పాఠము బోధనలనున్నంత సేపూ కరుణాకరరావు కళ్ళు కమలమొహంమీద శ్యామలరావు మొహంమీద వుండివిగాని పాఠముపై ధ్యానమేలేదు.

కమలతో పరిచయము కలిగిననాటినుంచీ శ్యామలరావు సరోజినిపై చిరికన్ను వేసాడు. ఆమె యింటికి తరుచు వెళ్ళడం మానినేడు. సరోజినికి కమలను గురించి ఏలాగో తెలిసిపోయింది. ఒకనాడు శ్యామలరావు సరోజిని యింటికి వెళ్ళినది ఆమె యేడునూ పడకకుప్పీలో గూర్చుంది. శ్యామలరావు తన చేతి గిడ్డతో నామకండ్లు తడిచి "సరోజా ఎందు కేడ్చుచున్నావు?" అని అడిగెడు.

"శ్యామ నీవు యింటిదగ్గర చెప్పుచున్న పాఠాల్లో యెక్కడా నేనెందు కేడుస్తున్నానో కారణం కనపడలేదా?"

శ్యామలరావు మనస్సు చివుక్కునుంది.

* * * * *

"శ్యామ మునుపటివలె నీవు నావద్దకు తరుచు రావడం లేదేమి? కొత్తవిధి పాఠశాలకదా? నగవారల నమ్మరాదు నుమా?"

శ్యామలరావుకు కోపం వచ్చింది; ఆ యిదెవరో నన్నీలా అడగడానికని. గాని వెంటనే ఆకోపాన్ని దిగమింగేడా క్షణేను మాత్రలాగ.

“సరోజా! ఇలాంటి అనుమానాలు పెట్టుకుంటే ఎలా గ? కమలకు పాపము యింగ్లీషులో బలము కాలదంటే సహాయము చేస్తున్నాను. కా లేజీ మొన్న నీ తరవాత పనిచేయమన్నాను. తీరుబాటులేక నీ దగ్గరకి తరచు రావడంలేదు. ఇంకా తానికే నీ వసుమానం పడడం వ్యాధిమా? నేను నిన్నే ప్రేమించుచుంటిని. నా హృదయమన నీకు తప్ప ఇంకాకరి ప్రేమకు తావులేదని వస్తున్నాను” కాని మనస్సు మాత్రం ఈ మెలో నీకు బాంకవలసినంత అగ్రమేమిటి అని అడిగింది.

సరోజిని యెద్దునూని గబాలునలేచి అతనిని కాగలించుకుంది.

6

కరుణాకరరా నొకనాడు తండ్రికి జబ్బుగావుందని తెలిగము వచ్చుటచే పూజకు వెళ్లిపోయెడు. కమల ఒక్కటై సాయంత్రం చదువుకోడానికి క్యావలరానికి వెళ్లింది. కరుణాకరడు లేకపోవడంచేత క్యావలరావు మంచమీద కూర్చున్నాడు. కమల పక్కనే కూర్చి కూర్చుంది. అంగకవి సార్వభౌమడు ‘షేక్స్పియర్’ (shakespeare) రచించిన ‘వెనిసునగరపు వర్తకడు’ అను (merchant of venice) నాటకము తీచేరు చదవటానికి.

“కమలా, అంతదూరంగా కూర్చోడం ఎందుకు? రా మంచమీద కూర్చో” అన్నాడు క్యావలరావు.

కమల సంతోషంతోకదా వచ్చి మంచమీద కూర్చుంది చిరునవ్వు వచ్చుతూ.

పుస్తకం విప్పేడు. చదవడం మొదలెట్టగానే మెదటి పాద్యము (In sooth I know not why I am sad)

“కారణ మెందుగజాలకుంటి, విచారంబుగంటి” అనివుంటి.

క్యావలరావు పాకము అక్కడ ఆపుతేనెడు.

“కమలా! నాకునాదా మనస్సులో ఎప్పుడూ విచారం గానే ఉంటుందినను”

“నిజమేనండి. ఈవిచారం ఏమయ్యిందో నేను మీతో యోగింపాను.”

“నావిచారమనకు కారణమేమై యుంటుందో చెప్పు గలనా?”

“మరయితే నావిచారమనకు కారణమేమిటండి సార్?”

“చెప్తే నీకు కోరిండుకదా?”

“మేల్చుకురా, మీమీద నాకష్టమనూ కోపము రాదు. మీలేమిచేసిననూ, ఏమిచెప్పిననూ.....” అని ప్రేమనూచకులైన కన్నులు అతనికేపు తిప్పింది.

“కమలా నిన్ను నేను ప్రేమించుచున్నాను.” అని క్యావలరావు అమెతరులను రెంటినీ పట్టుకున్నాడు.

“క్యావలరావుగారూ, నేనునాదా ఉ.....కాని మేల్చుకురాకదా అని తెలపడానికి భయపడ్డాను”

“ప్రేమ విషయములో భయమేమిటి” అని క్యావలరావామెను కాగలించుచున్నాడు.

వారిరువురూ మైమరచియున్న స్థితిలో ఒకవ్యక్తి గలగల వేడవైకి యెక్కింది; వారిని చూచి గిరుక్కునతిరిగి, మేడదిగి వెళ్లిపోయింది.

15 రోజులయిన తరువాత నాటక నాటక రాత్రి 12 గంటలకు కమలగదితలుపు ఎవరోకొక కమలలేచి తలుపుతీసింది. సరోజిని మొగ్గా గదిలో ప్రవేశించి కమల తెల్లబోయి “యంతరాత్రివే యిలాయెందుకు వచ్చె”ని అడిగింది.

“కమలా, నీవు నాకో గొప్ప ఉపకారం చేశావు”

“వీరైతే తప్పకుండా చేస్తాను.”

“నీవు నేను ప్రేమించిన పురుషునికోసం ప్రేమిస్తున్నావు తెలుసునా?”

“అవును? క్యావలరావును నీవు ప్రేమిస్తున్నావా?”

“అవును. నామాటని నీ వారని ప్రేమించుట మామము. నీవు ముందు నేనుకల నాలోచింపకుండా లొంగిపడినావు. కాగా ఆలోచించి, నా ప్రేమ వనమున నీవు ప్రవేశింపకుము. నిన్ను వేడుకొనెదను. నాకట్లు వాగ్దానము చేసినవో పోయెదను. లేచిపో నిన్ను విడువను” అని కమల కాళ్లు పట్టుకుంది.

కమలను కోపం వచ్చింది. సరోజినిని దూరంగా తోసి వేసింది. “ప్రేమించుట మాత్రమే మన చెప్పుచేతల్లో ఉండదు కున్నావా? నేను క్యావలరావును ప్రేమింపకునను, ఎన్నటి కైనను అతడు నాధనమే, నన్ను బంకపరచడానికి నీ వెనరు. పో పొమ్మ”ని కసిరివేసింది.

8

మరునాడు తెల్లవారసరికి ఊరంతా “కమల నెవ్వరో నిన్నరాత్రి హత్యచేసినారట పాపము” అని చెప్పుకోవడం మొదలెట్టారు. “అత్యంతా అంత చక్కని కిలని చంపడానికి ఎవరికిచేతులు వచ్చి నాయనా?” అని అడవట్లు కొకాయలు గుర్ర విచారించారు. “ఒకే, ఏదో అల్లరిపెత్తుందని కమల కా లేజీలో ప్రవేశించినప్పుడే అనుకున్నాము. అలాగే అయిందిరా.” అని స్టూడెంట్లు అన్నాడు.

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుకు ఈ కమల తెలియగానే ఆయన కొంతమంది పోలీసు జవానులతో హోస్టలుకు పరిగెత్తెడు. వెళ్లగానే కమల గదిలో ప్రవేశించెడు. కమల మంచముపై పడియున్నది. గుండెపైనున్న చీర రక్తముచుట్టు యున్నది. గది తలుపులు తాళమువేసి, ఇన్స్పెక్టరు వాడెనుగారిని కరుణాకరరావుని, నేటుకీచర్మి పిలిపించి కావలసిన ఎక్స్క్యూరీచేసి, వారిని, క్యావలరావును, సరోజినినూనా సాతులుగా చేర్చి జడ్జిగారి దగ్గర కేసు వాఖ్యచేసాడు. తరువాత కేవాన్ని నాక్కువద్దకు పోవుమార్గమై పరిక్షను పంపించెడు.

జడ్జిగారు అనాడే కేసువిచారణకు వేసెరు. కేసు అతి విచిత్రమైనదనటంచేత జ్యోత్సలంతా కేసువివచ్చిన ప్రజలతో నిండిపోయింది. సమంగా రెండు గంటలకు విచారణ ప్రారంభమయింది.

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ప్రమాణించేసి తాను ఉదయంచేసి నవనంతా జడ్జిగారికి విన్నవించెడు. “నేను ఇవాళపాడుట రమారమి ఆరు గంటలకు పోలీసుజవానులతో హోస్టలుకు వెళ్లేను. కమల తనగదిలో మంచముపైననే పడియున్నది. గుండెపై నున్న చీరంతా రక్తముచుట్టుయింది. గుండెపైగాయమున్నది. ఆ గాయము చేయటం గుండెయొగించిన ఆయుధములేవీ అగదిలో కనిపించలేదు. ఆయుధాత్మక చేతుకున్నాడనడానికితగిన నిదర్శనా లేకకనుపడలేదు. నేటుకీచర్మ సరోజిని రాత్రి 12 గంటలకు అగ త్యమైన పనియొక్కదని హోస్టలులోనికి వెళ్లిపట్టు చెప్పుచున్నాడు. కనుక వ్యాధిమూర్తులు వారిని విచారించ ప్రార్థించుచున్నాను.

డాక్టరు ప్రమాణముచేసి కమల రాత్రిపన్నెండు గంటలయినతరువాత గుండెపైతగిలిన కత్తిపాటువల్ల చనిపోయినట్లుగా కాన్ఫిండుచున్నదని సాక్ష్యమిచ్చెడు.

“కమలను నేను బాగా ఎరుగుదును. నాదగ్గరకు తరుగు వచ్చుచు పోవుచునందును. నిన్న సాయంకాలము నావద్దకువచ్చి రమారమి 6-80 కి హోస్టలుకు వెళ్లిపోయినది. తరువాత సంగతి నాకు తెలియదు.” అని క్యావలరావు చెప్పెడు.

హోస్టలు వార్తకునాదా తాను కమలను గతిరాత్రి 9 గంటలకు చూచితినినియు, అప్పటికామె గదుపుకొనియండె ననియు తనకు తెలిసినంతవరకు కమల మంచినదనిగిలబడెయని యు సాక్ష్యము చెప్పెడు.

తరువాత నేటుకీచర్మను బోనులో కక్కించారు. వాడు ప్రమాణించేసి మా ప్రభు కామందులో దు మ్మెమించాల. కరుణాకరరావుగారు రాత్రి పదిగంటల రెయిల్లో ఎత్తారని, నేలు తియ్యడంతోసం, నేను అక్కడే తొంగున్నాను. కరుణాకరరావుగారు రైలు నేటుగా రావడంతోత కాబోసు నడిరైలు కోచ్చెరు. ఆయన గదిలోకత్తి తలుకేనుకున్నాక సరోజనమ్మగారు పోచ్చెరు. అంత రాత్రిలోలోపలికి యెల్లదానికి యిటులేదని నెప్పేను. కాని ఆమె నాకు రూపాయి యి వ్వడంతోత వదిలేను. మర్నా పదినిమిటలో తిరిగి వెళ్లిపోయింది. ఇంతే నాకు తెలుసు బాబయ్యా! నేనేపాపం పుణ్యం యెగు గను” అని చెప్పెడు.

సరోజిని, తరువాత సాక్ష్యం యిచ్చున్నాడు.

“నేను రాత్రి హోస్టలుకు వెళ్లినమాట నిజమే. కమల తో మాట్లాడి రిపో ఎచ్చెను. ఆమెహత్యకురించి పొట్టుట విన్నప్పుడు నాకునాదా హత్యరము వేసింది. నావల్ల నాపాపం యు తోవములేదు” అని సరోజిని తెలిపింది.

జడ్జిగారు:—నీవు కమలతో నేను మాట్లాడితివి? సరోజిని యేమియు చెప్పకుండా ఉరుకుండి.

అందరికీ సరోజినియే హంతకురాలని అనుమానం తలెత్తింది. ఇంక మిగిలినసాక్షి కరుణాకరరావు. కరుణాకరరావు రాత్రి రమారమి నడిరైలుకి వచ్చెడు కాబట్టి రాత్రి సమంగా నిద్రపట్టియుండెడు. అంతేత హత్యనుగూర్చి అతనికేమైనా అనుమానమున్నా యేమో, అతడేమి చెప్పవో అని అందరూ ఆశ్రుతతో చూస్తున్నార.

డాక్టరు “కరుణాకరరావుగారూ, కరుణాకరరావు గారూ” అని గట్టిగా పిచ్చెడు. కాని ఇంతవేళా జ్యోత్సలలోనున్న కరుణాకరరావు యిప్పుడెక్కడా కనపడలేదు. అందరికీ ఆశ్రుత హెచ్చుపొయింది. జడ్జిగారు వెంటనే వారంటు ప్రాసి కరుణాకరరావును తీసుకొనిరమ్మని పోలీసుజవానులను నాలుగువేళులా పంపించెరు. వారికినాదా కరుణాకరరావు యెక్కడా దొరకలేదు. అంతేత ఆ రోజు కి విచారణ చాలించారు. సరోజిని ననుకూనము ఉండడంచేత జడ్జిగారు ఆమెను ఎరెస్టు చేయించి క్యావలరావుపూచీపయిని తెలుసు యిచ్చి విడుదల చేసెరు. సాయంకాలం అవడంచేత కేసుదానానికి అగ్గరు ప్రాసియిచ్చి జడ్జిగారు ఉత్తరాలు చూసుకోడానికి ప్రెసేటు యాములోనికి వెళ్లేరు.

9

కేసువాసులు కమలకేసు మున్న గదిలోకి వెళ్లిచూసేసరికి ఒకటికాదు రెండు కేవాలున్నాయి. వాళ్లు నిర్భాంతపోయి పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుకు ఈ వార్త చెప్పెరు. ఇదేమిటా బాబూ ఈ వెళ్లవ నొకరి. పొట్టుట్టుంచీ ఒక కేవంతో చస్తావుంటే

సాయంత్రానికి మరోటి తయారయింది అని వినుక్కుంటూ వెళ్లాదాయన. రెండవకేవాన్ని చూచి ఆయనకూడా తుక్కుక్కు పడ్డాడు. ఆకేవం యెవరిది? పోలీసువారు వెనుక్కుంటున్న కరుణాకరరావు కే. ఆకేవం చేతులలో పెద్దకాగితం ఉంది. దాన్నితీసి ఇన్స్పెక్టరు వచ్చుచున్నాడు. దానిలో జడ్జిగారికి కరుణాకరరావు యా విషంగా రాసెను.

వ్యాధిమూర్తి నాచావునకు నేనే కారకుడను కమల యు నేనును ఇంటిమీదెయిటు ఒకేకా లేజీలో చదివితిని. ఆ పుటినుండియు ఆనగా రాదుసంవత్సరములనుండియు మా కిద పురుషు అమితమైన స్నేహమయింది. ఆమె అందానికి ముగ్ధుడనై రమారమి సంవత్సరమునుంచి నేనామెను ప్రేమిస్తున్నాను. కాని ఎంతవేళో నా ప్రేమను ఆమెకు తెలియజేయడానికి నాకు దైర్యంచాలించికాదు. ఆమెతో యెప్పుడీసంగతి చెప్పదాను నకున్నా నాకు సిగ్గువేసేసి. అంతేత ఉరుకుండిపోయి. ఈ యూరునచ్చిన తరువాత క్యావలరావు ఆమెను ప్రేమిస్తున్నట్లు నాకు అనుమానం కలిగింది. అంతేత కమలను క్యావలరావును చూస్తే నాకు అనుమానంగా ఉండేసి.

15 రోజుల క్రిందట నేను మాతండ్రిగారికి జబ్బుగా నుండుటచే మాయూరుకు వెళ్లితిని. నిన్నరాత్రి తిరిగి వచ్చితిని. హోస్టలుకు వచ్చి పడుకొనిసరికి 11-30 అయింది. నిద్ర పట్టక పొనడించేత తెలిసే పడుకున్నాను. ఇంతట్లో కమల యెవరితోనో కోపంగా మాట్లాడుచున్నట్లు వివశించి, అమాటల్లా నాఅనుమానం నిశ్చయమయింది. నేను ప్రేమించిన కమల మరెయొకరినా తగ్గట నాకు యిష్టంలేకపోయింది. ఆమెనై నాకు గొప్ప కోపం వచ్చింది. రెండవ యువతి వెళ్లిపోగానే నాకత్తితో కమలను పొడిచి నంపేసెను. సరోజినిని నిమ్మగరంగా మిగిలిననానించుటచూచి కొద్దలోనుంచి సాక్ష్యమియ కండా పారిపోవచ్చి ఈయన తరమును ప్రాసినాను.

కమలను పొడిచి చంపిన కత్తితోనే, నేనును పొడుచు కొని నే ప్రేమించిన కమల సాన్నిధ్యముననే ప్రాణములను విడుదలుచును.

ఇట్లు:

కరుణాకరరావు.

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ఆవుతరాన్ని జడ్జిగారికి ప్రెసేటు యాములో అందజేసాడు. దానిని చదువుకొని జడ్జిగారు అత్యంత నిమగ్నులయ్యెరు. వెంటనే క్యావలరావును సరోజినిని పిలిపించి వారి కాయుర్తరమును చూపించెరు.

క్యావలరావు తాను కమలను ప్రేమించిన మాట నిజమే అని వప్పుకున్నాడు. సరోజిని గతిరాత్రి తాను కమలతో మాటలాడినదంతయు దాచకుండా చెప్పింది. జడ్జిగారి కప్పుడు కరుణాకరరావే హంతకుడని బోధపడింది. సరోజినికి క్యావలరావుకు నిమ్మగరముగా క్రమ యిచ్చినందుకు తనూ పద కొడుకొని వారిని జడ్జిగారు తన మోటారులో యింటకి దిగజేట్టారు.

10

సరోజిని, క్యావలరావు గదిలోకూర్చున్నాడు. కాని ఒకరితో నొకరు మాట్లాడుకోలేక పోయెరు. పదినిమిషములయిన తరువాత క్యావలరావు లేచి సరోజిని రెండుచేతులను పట్టుకొని “సరోజా నన్ను క్షమింపనా?” అని ప్రార్థించెడు.

సరోజిని మాట్లాడలేక యెచ్చేసింది. ఆమెతోనూడ క్యావలరావు యెచ్చేసెడు. అయిదునిమిషములయినతరువాత యిద్దరూ ఉరుకున్నార. వెకిపొయినకన్నీళ్లతో, మనస్సులో నున్న భారమునాదా పోయింది. సరోజిని క్యావలరావును లేవనెత్తింది.

“క్యావలరావు నీన్ను క్షమించు టెండులకు? నీవల్ల నేమియు తప్పులేదు. క్రమపడి నాప్రేమవనమునిన్ను మరలసంపాదించు కోగలిగెను. నీవెన్ని తప్పులుచేసినను నీవై నాకు కోపమురాదు. ఎప్పటికినీ నీవే నాప్రియుండవు.”

క్యావలరావు అపరిమితానందమును పొందెడు. “రోజా భక్తుడనైతి, ఎప్పటికినీ నీవే నా ప్రియురాలవు.” అని ఆమెను తనబాహువులలో చేర్చుకున్నాడు.

బెజవాడ

మద్యపాననిషేధము

21-4-80 బెజవాడ పురపాలకసంఘాధ్యక్షు లగు మ-రా-శ్రీ అయ్యదేవర కార్యకర్తరావు పంతులుగారు నిర్బంధితులయిన వార్త వినినతెలుతే వారిని అభినందించుచు శ్రీయుత నూరాలిత్తుల రామమూర్తి నాయుడుగారు ఖద్దరుప్రస్థముల ధరించి వారియొద్దనున్న కార్మికసోదరులచే మద్యపాననిషేధమును నిరసింపుచు ప్రమాణప్రతిములపై సంకేతముల కేయించి ఇదేవిషయము ఇతరులకుగూడ ప్రోత్సహించుచున్నార. “న మద్యపాననిషేధమును గూర్చి ప్రతి కార్మిక సోదరుడును దీక్షవహించినయెడల త్వరలో బెజవాడలో మద్యపానము నిర్మూలము కాగలదు. ఇందువిషయమై ముందంజవేసిన శ్రీయుత రామమూర్తి నాయుడుగారి మాతృదేశసేవకు మన మందరము గొనియాడదగియుండును.

(పురపాలి)

అమృతాంజనము డిపో వారి

సుప్రసిద్ధాపధముల జాబితా

1. శీర్షసాయనము మూలము అశీర్షమునకు	1-4
2. నల్లజునరీకలు ధాతువునకి	1-0
3. జ్వరహరి- జ్వరములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి	0-10
5. మూలకంకకు తెలము డబ్బి 1-కి	1-12
6. తామర తెలము, తామర, తీట్టుకు	0-6
7. కలరా మూలము, వాంతి భేదములకు	0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-8
9. దంతకాలహరి, పండ్లపాటుకు	0-8
10. కర్ణకూలహరి, చెవిపోటుకు	0-8
11. గజ్జికి తెలము, గజ్జిచేదలకు డబ్బి 1-కి	0-4
12. పునర్లకు తెలము, శిరపగుల్లకు	0-6
13. పేలకు మందు సీసా 1-కి	0-4
14. చందన అత్తరు 1 డబ్బు	2-8
15. కుంభకు తెలము, డబ్బి 1-కి	0-8
16. దంతచూర్ణము, పండ్లపాటుకు	0-2
17. కుంభాభిగమామ్రలు	1-0
18. కుంభాభిగమ తెలము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు, డోడులకు	0-8
20. మోహినితెలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండకు నూనె సీసా 1-కి	0-6
22. గ్రహజిమ్రలు డబ్బి 1-కి	0-8
23. జాలాబి మూలము, మలబద్ధమునకు	0-8
24. నుకుమారిమూలము, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
25. నుకుమారి మూలము సీసా 1-కి	1-0
26. కఫహరి, శిశుకుట్టు దగ్గులకు	1-0
27. కఫహరిమూలము, దగ్గు ఉబ్బసములకు డబ్బి	0-8
28. సుందరి తెలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-కి	0-8
29. శిరోవేదన మూలము, తలనొప్పిలకు	0-12
30. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బసమునకు మందు	2-0
32. కుంకుమపువ్వు తు 1-కి	3-0
33. పచ్చకర్పూరం తు 1-కి	8-0
34. కస్తూరి	40-0
35. జాన్న తు 1-కి	8-0

పోస్టకర్పలు ప్రత్యేకము.

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి — మదరాసు
నెం 7, తంబుచెట్టివీధి, జార్జిటెన్, మదరాసు.

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల

శ్రీరామతీర్థస్వామి, శ్రీ వివేకానందస్వామి, శ్రీరామ కృష్ణపరమహంస, సోక్రటీసు మున్నగు మహాభావుల యొక్క దేశములను తేలుతెలుగున తెలుపు గ్రంథరాజములు.

ఒక్కొక్కటి 50 పుటలకు తగ్గని సంచికలు రెండే నెలల కొకటిగా ప్రకటింపబడును.

సంవత్సరమునకు 800 పుటలకు పైగా గల అరుసంచికలు.

సంవత్సరముచందా, పోస్టేజి సహా రూ. 1-0-0

1 ప్రసూనము. గృహస్థశ్రమతత్త్వము. (శ్రీరామ తీర్థ స్వామిప్రణీతము)

2 ప్రసూనము. మృత్యుంజయము (సోక్రటీసు ప్రవచనము)

3. ఆత్మదర్శనము పేరి 0-8-0. 4. జన్మాంతము 0-8-0.

మొదటి గ్రంథముయొక్క ప్రతులు ఒక నెలలోనే కచ్చె పోయి, పునర్ముద్రణము గాననవి. త్వరపడుడు. మీచందాలను మని-ఆర్డరు చేయుడు.

విశిసంచిక ఒక్కొక్కటికి 0-3-6 ఖరీదుల పోస్టుచీట్లకు పంపిన, బడయవచ్చును.

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల మేనేజరు, శ్రీసనాతనాశ్రమము, క్రాపావ్వువిడియార్, గుంటూరుజిల్లా.

కృష్ణార్చన-బెజవాడ

ఆంధ్రదేశమందు అతి ప్రసిద్ధులగు మహానలులైన హిందూ దేవతలను సేవ చేసే వ్రాతలు.

ఎజెంటు కావలెను

మా మండలి తరఫున ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతమున సాగించుటకు ఆంధ్రదేశమండలి అన్ని జిల్లాలయందును, అన్ని తాలూకాలయందును, అన్ని ఫిర్కాలయందును, ఏజెంటు కావలసి యున్నాము. “జిల్లా ఏజెంటుకు కనీసపు పని మీద నెలకు రు 80/-లు వేతనమున్నూ, రు 20/-లు ప్రయాణపు ఖర్చులున్నూ, స్వయముగా చేసిన పనిపైన కమిషనున్నూ, తాలూకా ఏజెంటుకు కనీసపు పనిమీద నెలకు రు 32/-లు వేతనమున్నూ, రు 8/-లు ప్రయాణపు ఖర్చులున్నూ, స్వయముగా చేసిన పనిపైన కమిషనున్నూ, మూత ఏజెంటుకు కనీసపు పనిమీద నెలకు రు 2/-లు వేతనమున్నూ, రు 5/-లు ప్రయాణపు ఖర్చులున్నూ యివ్వబడును.” ఏజెంటుగా పనిచేయునోరువారు వారి వారి యోగ్యతలను తెలుపుచు, ఈ కింది చిరునామాకు దరఖాస్తును పంపించగలరు.

కార్యదర్శి:

శ్రీ ప్రజాసహాయకమండలి లిమిటెడ్,
గుంటూరు.

వ్యాధి పీడితులకు వెర్రెనాడమగల పసుదీలను

గృహకే ముందుకొనుడు

ప్రాక్టీసింగ్ డి.ఎస్.ఆర్. మలేరియస్

మల్టీ జ్వరమూలము

జ్వరములకు, శిశులకు ఉపయోగము. డి.ఎస్.ఆర్. మలేరియస్ తగ్గించును. 40 మూల సీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్రాక్టీసింగ్ డి.ఎస్.ఆర్. నివారిణి

కంటానీ నివారిణి 70లకు. సీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్రాక్టీసింగ్ కక్కు-వా దగ్గు నివారిణి

పసి పిల్లలకు విక్రీతి ఉపయోగము. సీసా 1-కి రు 1-0-0

G. S. STEERS.

21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

ఆర్థరసాయనశాల

ముక్త్యాల (కృష్ణ)

ప్రశస్తమైనది. శాస్త్రీయమైనది. ఆయుర్వేద విషయముల దొరుకుచోటు. మీ కేసులు కావలసిననుకూలే వ్రాయుచు. కేటలాగు ఉచితము.

మా కెస్సు ఫురి ఏజెంటు.

కే. వి. శేషయ్య

58. 8/15 నల్లతంబివీధి, తిరుతిక్కడి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర పత్రికాకార్యాలయమున దొరకు గ్రంథములు

సర్వోపాధ్యాయము—మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశాస్త్రిగారు అయిదాకానముల నవవత్సరబంధము: ఆభ్యుదయములతో నింకియున్నది 100

నిరుబోధాద్యము (వేదసారగ్రంథము)—శ్రీమతి కట్ట తిరుమలమ్మగారు భక్తిరసపరిపూరితములగు పాటలు 04

తిలకు మహాదేయని, సంపూర్ణమున దేవితము.

లు—మానికొండ సర్వసారాయణశాస్త్రిగారు డిబ్బి 420 పుటలు. 34-0

తన్నుండికా (ప్రథమభాగము)—సన్నిధానాలు సార్య వారాయణశాస్త్రిగారు 100

సంగీత శమంతకమణి 080

మహాద్విజేంద్రనాథ రామరూపాచారి స్వీయచరిత్రము—మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు పరిశ్రమ క్రియ ముఖ్యము జరుగుచున్నది భేదరైతుకాగితము పుటలు 214 కావ్య

లికోలైందు (కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే కలవు) 280

ఆంధ్రశబ్దచింతామణి (సకము) —పారశబ్ద రామశాస్త్రిగారు 0-120

పాస్తకర్పలు ప్రత్యేకము

రాష్ట్రభాషాసాహిత్యము పుస్తకము—రామానంద కర్మగారు 080

శ్రీరామవిజయము (నాటకము)—కే వెంకటసుబ్బారావుగారు 0-8-0

కారదాంబ, (శ్రీధర్మబోధిని) నాటకము—టి. శ్రీనివాసరావువారాయణగారు 0-40

శబ్దకామధి (నిఘంటువు)—శిరోధామణము, శేంకలరంగాచార్యులుగారు. చాలాపయోగకరము. చేబులోనిముడును. 1-4-0

ఆంధ్రోద్యమము—మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనశబ్ద ఆధ్యక్షుల ఉపన్యాసములు, తీర్మానములు చిత్రములు గలవు 1-80

ఆత్మజిజ్ఞాసాసంఘము—పారశబ్ద జగన్నాథస్వామిగారు. శరీరము విడిచినవారితో ఆత్మజిజ్ఞాసగూర్చి చెప్పినది 0-80

ఆంధ్ర పత్రికాకార్యాలయము,

7, తంబుచెట్టివీధి, జార్జిటెన్, మదరాసు.

విజయనగరం

డాక్టర్. జమ్మి వెంకటమణియ్య

లీడరు అయి స్పీస్ వ్యాధులకు ప్రత్యేక శిక్షణ.

వైద్యులు. మద్రాసులో భాయముగా నుండుట. ఉత్తర ప్రదేశ్ తరము లన్నియు క్రింది ఆడనునకు వ్రాయవలెను

నెం 27, మాధవపేరి మార్ట్. కోల్కతా వీధి, నెలారానా మద్రాసు.

ఆంధ్రదిన పత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పొరుగునారివారికి	చుట్టుమును
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
ఆరుమాసములకు	12 0 0	10 0 0
నాడ మాసములకు	8 4 0	6 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వార పత్రిక

వారపత్రిక సంవత్సర చందా రూ. 4 0

వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తిక్కన చందాకు పంపబడినది

శ్రీ నేలకొండ, కోల్కతా వీధి

మదరాసు.

జ్ఞానక మూర్తాంజనము

ఈ భాగము అన్ని భాషలలో లభ్యమగు విలక్షణము

విగ్రహము ఎక్కడనుండైనా రోజు ఫలములనుచ్చుతో అదిగా

సంతోషము మేమున్ను ములగాయితు మీనలన్నము అదిగా

మూలము ఫలములు సంపూర్ణముగా శ్లోకార్థములతో

వ్రాయబడినవి. నెల రూ 1-8-0. పోస్టు ఖర్చులు చేరు.

ఆ కర్త వెంటకలశాస్త్ర, గోపాలపురం, 05-2